



CENTER ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI IN TUJI JEZIK

Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik
Letno poročilo 2023



UNIVERZA
V LJUBLJANI

FF

Filozofska
fakulteta

Kazalo

UVOD: Poročilo: sporočilo	3
PROGRAMI IN DEJAVNOSTI CENTRA ZA SLOVENŠČINO KOT DRUGI IN TUJI JEZIK	4
Slovenščina na tujih univerzah	5
59. seminar slovenskega jezika, literature in kulture	32
42. simpozij Obdobja	38
Tečajji slovenščine	42
Slovenščina za otroke in mladostnike	50
Izpitni center	58
Izobraževanje učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika	64
Založniška dejavnost	67
Projekti	70
OBJAVE V MEDIJIH	73
BIBLIOGRAFIJA STROKOVNIH DELAVCEV CENTRA ZA SLOVENŠČINO KOT DRUGI IN TUJI JEZIK	78

Na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik delamo s (pre)polno paro. Kot ponavadi, lahko to jasno razberete iz našega letnega poročila. Trend je jase: potreba po novih govoricah in govorkah slovenščine v Sloveniji je vse večja in ti so vse bolj različni, po poreklu, po potrebah, po željah, po zmožnostih in še po marsičem. Na Centru trend spremljamo z vsemi svojimi močmi. In delovnih moči nam zaradi velikega obsega in zahtevnosti dela kronično primanjkuje.

Na Centru si s trdim in predanim delom že dolgo prizadevamo, da bi slovenistična stroka razumela, priznala in upoštevala, če že ne cenila specifično našega področja in rezultate našega dela; že dolgo si prizadevamo, da bi nas resno vzeli in jemali pomembni jezikovnopolitični deležniki v slovenskem prostoru. V marsičem smo tako zelo uspešni, da smo marsikomu šli v nos – in to predvsem tistim, ki so glede našega področja še zelo mokri pod nosom. Slovenščina kot drugi jezik je ena od slovenskih prednostnih jezikovnopolitičnih in jezikovnonačrtovalnih nalog, pa če se tega zavedamo ali ne – na to kažejo že osnovni statistični podatki o priseljevanju. Slovenščina bo še naprej živela kot polnokrvni javni jezik le, če se bodo ljudje v njej pogovarjali in dogovarjali, jo pisali, se v njej izobraževali in v njej poučevali, se z njo informirali ... In vse to lahko počnejo samo tisti, ki jezik dovolj obvladajo.

Za ponujanje odgovora, kaj je na neki točki za nekoga zadostno znanje jezika, naš Center že dolgo časa dobro skrbi – pa tudi, kako do znanja jezika priti in kako ga izmeriti. Seveda v zvezi s slovenščino kot drugim in tujim jezikom. Da to znamo in dobro počnemo, dokazuje marsikaj – od zadovoljnih uporabnic in uporabnikov naših storitev do mednarodnih certifikatov kakovosti. Po drugi strani ... na koncu 2023 so v javnosti odjeknili rezultati mednarodne raziskave bralne pismenosti mladostnikov Pisa 2022. Slovenija se je zelo slabo izkazala, in sicer v padajočem trendu. Seveda to nikakor ni povezano samo s predmetom slovenščina, a vendarle lahko posredno sklepamo, da je s sodobnim poučevanjem slovenščine kot prvega jezika najbrž marsikaj narobe. Že sam koncept (samo enega) prvega jezika kot nečesa, kar je po eni strani samoumevna in naravna govorčeva in govorkina danost, po drugi strani pa kulturno in družbeno nekaj najbolj dragocenega in edinstvenega, je v sodobnih razmerah problematičen. Predvsem zato, ker vse druge govorce in govorce danega jezika, recimo slovenščine, vrednostno pušča izven svojega kroga; krožnica tega kroga je neprepustna membrana, ki za zmeraj ločuje materne od nematerne, rojene od nerojenih, prve od neprvih govorcev in govork slovenščine. No, ne čisto vse: membrana je prepustna le za potomce in potomke nekdanjih govork in govorcev slovenščine kot prvega jezika. Tradicionalna narodnostna predstava, ki jo imamo integrirano ne le v pravni sistem Republike Slovenije, temveč tudi v izobraževalni in administrativni sistem ter posredno v javnem mnenju, je ta, da mora država omogočati učenje slovenščine predvsem za ljudi s slovenskim poreklom, ki je več ne govorijo; omogočanje sistematičnega in učinkovitega učenja priseljencem in priseljenkam pa se šele počasi uveljavlja kot nekaj nujnega in običajnega hkrati. Govorci in govorce prvega jezika so sicer v varnem zavetju znotraj vrednostnega kroga, vendar se od njih v zameno pričakuje, da svoj materni jezik pač obvladajo, v šolanju pa le nadgradijo znanje njegove standardne različice (kolikor pač zmorejo in morajo).

Vse to pojmovno in terminološko ločevanje skupin govork in govorcev, ki je za nekatere strokovne namene lahko koristno in uporabno, postaja tudi vse bolj problematično. V resničnem življenju namreč, javnem in zasebnem, živimo, se sporazumevamo, govorimo, pišemo, beremo, se učimo, delamo in še kaj – skupaj. Seveda je materni jezik, tudi če imamo dva ali tri, zmeraj posebna vrednota. In v Sloveniji to nikakor niso samo slovenščina, italijanščina, madžarščina, romščina in slovenski znakovni jezik, temveč še mnogi drugi. Strogo ločevanje med slovenščino kot prvim, drugim in tujim jezikom v strokovnem in političnem diskurzu pa lahko Slovenijo pripelje tja, kamor si svobodoljubni ljudje ne želimo: v jezikovni apartheid. Naj torej živi slovenščina kot jezik.

prof. dr. Marko Stabej,
predstojnik Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Programi in dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Predstojnik: prof. dr. Marko Stabej

Vodja strokovne službe: doc. dr. Damjan Huber

Tajništvo: Brigita Zahirovič, Teja Šušteršič (od julija)

Program oz. dejavnost	Samostojni strokovni sodelavci
Slovenščina na tujih univerzah	doc. dr. Mojca Nidorfer (vodja programa) doc. dr. Damjan Huber Teja Šušteršič (od julija)
Seminar slovenskega jezika, literature in kulture Predsednica: izr. prof. dr. Jerca Vogel	doc. dr. Damjan Huber (vodja programov) Teja Šušteršič (od julija)
Simpozij Obdobja Predsednik: doc. dr. Andraž Jež	
Izpitni center	doc. dr. Ina Ferbežar (vodja programa) dr. Mateja Eniko Neža Kočever Katja Krajnc Petra Likar Stanovnik
Tečaji slovenščine	Jana Kete Matičič (vodja programa) lekt. Tanja Jerman (vodja učiteljev) lekt. Tjaša Alič lekt. Katja Murn Melita Vešner Brigita Vuga Brigita Zahirovič Erika Kum (od oktobra)
Slovenščina za otroke in mladostnike	dr. Mihaela Knez (vodja programa) dr. Damjana Kern Andoljšek dr. Eva Pori (od januarja do oktobra)
Izobraževanje	lekt. Matej Klemen (vodja programa) dr. Mihaela Knez
Založništvo	mag. Mateja Lutar (vodja programa) lekt. Matej Klemen

Programi Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik se (so)financirajo iz sredstev Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Ministrstva za vzgojo in izobraževanje (ZRSŠ), Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstva za kulturo, CMEPIUS-a in lastnih sredstev.

Dodatne dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik v letu 2023

Redna izobraževanja za učitelje in izpraševalce
Znanstvena in razvojno-aplikativna dejavnost – projekti - Stopenjsko branje (2020–) - Korpus učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika (KUUS; 2021–) - Korpus slovenščine kot tujega jezika (KOST) - Jezik na delovnem mestu (MVZI, ACS) - Izpit iz znanja slovenščine za zdravnike - Nadgradnja učnega gradiva <i>Čas za slovenščino 1</i> v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov - Pismenost in učenje J2 za jezikovno integracijo odraslih priseljenk in priseljencev (LASLIAM – Literacy And Second Language learning for the Linguistic Integration of Adult Migrants; 2022) - Kombinirani intenzivni program Erasmus + (KIP; 2022–2023) - Slonline - Innovation and Optimization of Educative Tools and Resources in The Field of Slovak Language education Beyond The Territory of Slovakia - SKLA (Erasmus+; 2022–2025)

Slovenščina na tujih univerzah

doc. dr. Mojca Nidorfer, Teja Šušteršič

1 Splošno

V študijskem letu 2022/23 je bilo v mrežo programa Slovenščina na tujih univerzah (STU) tako kot leto prej vključenih **58 slovenistik**, od tega 8 na univerzah, kjer učiteljevo delo financira samo Republika Slovenija (MVZI), 37 na univerzah, kjer učitelja sofinancirata Republika Slovenija in univerza gostiteljica, in 13 na univerzah, kjer delo učitelja financira samo univerza gostiteljica. Več podatkov, zajetih iz letnih poročil učiteljev STU, je zapisanih v tabeli **Podatki o slovenistikah**.

Na **29 univerzah** je imela slovenistika status samostojnega diplomskega študija ali študijske smeri v okviru dodiplomskega in/ali podiplomskega študija, tj. magistrskega in doktorskega študija. Na skoraj vseh univerzah so lektorat slovenščine bodisi kot obvezni izbirni predmet ali kot izbirni predmet lahko vpisali vsi študenti oddelka, kjer je slovenistika, študenti drugih študijev na fakulteti in univerzi ter zunanji slušatelji.

V lektorate in študijske smeri slovenščine so bili na tujih univerzah vključeni **1704 študenti in študentke**, kar je primerljivo z letom 2021/22 (1730 študentov). Negativni trend vpisa študentov na splošno na jezike in družboslovne študije se bo po dolgo trajajoči pandemiji koronavirusa Covid-19 in splošni ekonomski negotovosti zaradi vojne v Ukrajini, upamo, v letošnjem letu znova le obrnil v pozitivno smer.

V okviru programa STU je bilo v študijskem letu 2022/23 na tuje univerze napoteni **31 učiteljev, ki so zaposleni na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani (FF UL)** in napoteni na tuje univerze, ter **8 učiteljev, ki so poučevali na slovenistikah na podlagi avtorske pogodbe**.

Pri izvedbi akreditiranih programov slovenistike je z izvedbo predmetov in s predavanji na slovenistične teme sodelovalo tudi **88 na tujih univerzah zaposlenih in habilitiranih učiteljev**. Na nekaterih slovenistikah so predavanja, seminarje in mentorstva študentom pri diplomskih in magistrskih nalogah poleg tujih habilitiranih učiteljev izvedli tudi učitelji programa STU. Nekateri, ki so že dosegli doktorske nazive, so bili mentorji študentom pri diplomskih in magistrskih nalogah, nekateri drugi pa somentorji. Učitelji STU vedno pogosteje objavljajo znanstvene prispevke in se udeležujejo znanstvenih konferenc, okoli 10 jih ima trenutno vpisan doktorski študij. Študentom na vseh stopnjah študija so učitelji STU svetovali in jim pomagali pri zbiranju gradiva ter ustrezne strokovne literature za diplomska, magistrska in doktorska dela.

10 učiteljev programa STU je v prvi polovici julija 2023 uspešno poučevalo na **59. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture**, saj so jim udeleženci v anketi podelili oceno skoraj 5 (od 5); rezultat je primerljiv s preteklimi leti. V študijskem letu 2022/23 je delo na programu **Leto plus** na Oddelku za slovenistiko opravljal dr. Andrej Šurla.

Red. prof. dr. Zvonko Kovač, upokojeni profesor s Filozofske fakultete Univerze v Zagrebu, je 3. 7. 2023, na slovesnem odprtju 59. Seminarja, prejel **Toporišičevo priznanje**, ki ga je v letu 2023 za izjemne dosežke na področju slovenistike drugič podelila Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za slovenistiko s Centrom za slovenščino kot drugi in tuji jezik. Priznanje je prejel za izjemne raziskovalne in pedagoške dosežke na vseh stopnjah izobraževanja ter izkazano večdesetletno sodelovanje in krepitev sodelovanja med ustanovami oziroma posamezniki.

2 Spremembe na slovenistikah

Študijsko leto 2022/23 je bilo precej manj zaznamovano s pandemijo, saj so na večini univerz učitelji pedagoški proces v celoti izvajali v živo. Celotno študijsko leto je na daljavo iz Slovenije izpeljala mag. Meta Lokar, lektorica v univerzi BFSU v Pekingu BFSU, enako tudi Primož Lubej, lektor na univerzi v Lvovu zaradi vojne v Ukrajini, večino študijskega leta pa tudi Vesna Bukovec, lektorica na univerzi TUFU v Tokiu (zaradi ukrepov ob pandemiji).

2.1 Sosednje države

Hrvaška

Za poučevanje na univerzah na **Reki** in v **Zadru** se je z začetkom študijskega leta 2022/23 v okviru programa STU za 70 odstotkov zaposlil dr. Klemen Lah. Program slovenističnih predmetov se bo v prihodnje še razširil, saj je zanimanje veliko. V študijskem letu 2023/24 bo poleg dveletnega programa lektorata izvajal tudi ure na prevajalskem oddelku Filozofske fakultete na Reki. Od pomladi 2023 na reški filozofski fakulteti deluje tudi enota INV, kjer je zaposlena dr. Barbara Riman, ki je tudi predsednica Zveze slovenskih društev na Hrvaškem, sodelovanje z njo poteka zelo dobro. Na Hrvaškem so velike potrebe po učiteljih slovenščine, zato potekajo prizadevanja, da bi se tudi študenti z reške pedagoške fakultete

lahko vpisali na lektorat slovenščine in tako pridobili vsaj osnovno znanje slovenščine, ter prizadevanja za uvedbo novih predmetov za slovenščino za študente na kroatistiki.

Italija

Na univerzi v **Neaplju** so v začetku študijskega leta 2022/23 znova vpisali študente na diplomski študij slovenščine. Nosilka slovenistike je profesorica dr. Maria Bidovec, lektorske vaje pa je enkrat tedensko izvajala lektorica Sanja Pirc, ki se je vozila iz Rima, kjer dela na univerzi Sapienza. Na Univerzi v **Rimu** je predavanja v prvem semestru izvajala dr. Maria Bidovec, profesorica z Univerze v Neaplju, v drugem semestru pa jih je izvedel gostujoči profesor dr. Robert Grošelj s FF UL. Po eno leto dolgem postopku izbire profesorja na univerzi Sapienza je bila septembra 2023 izbrana za novo profesorico slovenščine dr. Anna Bodrova. Do vojne v Ukrajini je bila zaposlena na univerzi v Sankt Peterburgu, predavala je slovenistiko, potem se je izselila iz Rusije. Podpora oddelka za slavistiko v Rimu pri zaposlitvi dr. Anne Bodrove je bila izjemna. Na Univerzi v **Trstu** so na oddelku za tolmačenje s študijskim letom 2022/23 odprli nov specialistični program za jezikovno izobraževanje upravnih delavcev v slovenščini, za katerega je bilo izredno veliko zanimanje v organizacijah slovenske skupnosti, v program so sprejeli 20 kandidatov. Od letos pa je možen vpis na študijski program z dvojno diplomom, ki bo izveden skupaj z oddelkom za prevajalstvo FF UL. Na Univerzi v **Vidmu** je z delom prenehala lektorica slovenščine Martina Kafol, zaposlena samo na videmski univerzi, saj se je iztekla njena triletna pogodba o zaposlitvi, brez možnosti podaljšanja. Takšen status lektorjev slovenščine traja že desetletja, posledica slabe zaposlitvene situacije lektorja je težje zagotavljanje kontinuitete izvedbe slovenističnega študijskega programa na videmski univerzi. Glede na dober vpis na slovenščino in stalno prisotnost slovenščine vse od ustanovitve univerze v 70. letih ter izvedbo diplomskega pedagoškega študija bi morali status lektorja na univerzi v Vidmu izboljšati in zaposlitev spremeniti v stalno. Dogovori na ravni univerz niso obrodili sadov, zato smo v preteklem študijskem letu organizirali več sestankov, tudi s podporo generalnega konzulata RS v Trstu. Univerza v Vidmu položaja lektorja slovenščine ne namerava spremeniti oz. bolje finančno podpreti, ampak želijo, da bi Slovenija k njim napotila lektorja, tako kot npr. Češka, potem bi dali lektorju več ur in bi lahko delal več let. Napotitev učitelja STU bi bilo smiselna tudi zaradi podpore slovenski skupnosti v Beneški Sloveniji. Še posebej, ker se bo čez dve leti upokojil profesor dr. Roberto Dapit in ne vedo, ali bo univerza razpisala prosto delovno mesto profesorja slovenščine. Obstaja precej velika možnost, da prostega delovnega mesta ne bodo zapolnili, zaradi česar bo slovenščina izgubila status študijske smeri.

Madžarska

V **Budimpešti** v naslednjih nekaj letih pričakujejo upokojitve obeh profesorjev, problem bo zlasti z nasledstvom nosilcev študijske smeri. V **Sombotelu** je zelo malo študentov, pripravili pa so program za razredni pouk in ga poslali v postopek akreditacije. Lektorica Mojca Jesenovec izvaja izobraževanja iz metodike slovenščine kot drugega in tujega jezika za učitelje v porabskih šolah.

Avstrija

Z univerzo v **Gradcu** je bil podpisan meduniverzitetni sporazum, ki omogoča daljšo zaposlitev lektorju iz Slovenije, do osem let, doslej je lahko na omenjeni univerzi delal največ tri leta. Na univerzi v **Celovcu** so leta 2022 ukinili nepedagoške študijske smeri magistrskega programa na slavistiki in začeli z izvedbo novega študijskega programa Cross Border Studies. Vpis v prvem letu je bil dober, slovenščina je obdržala večino ur, ki jih je imela v prejšnjem programu. Še naprej sicer izvajajo tudi pedagoški magistrski študij slovenistike. Na univerzi na **Dunaju** si skupaj z MVZI prizadevamo za ureditev novega delovnega mesta profesorja za slovenščino, dunajska univerza je predlagala 3-letno zaposlitev gostujočega učitelja. Potekajo tudi prizadevanja za ureditev stalnejše zaposlitve lektorja za slovenščino, saj mu dunajska univerza pogodbo podaljšuje vsake pol leta (na ta način je po avstrijskih zakonih lahko zaposlen do osem let). Poleg tega so na dunajski slavistiki avgusta letos objavili razpis za asistenta za južno slavistiko, s poudarkom na slovenščini.

Argentina

S 1. 8. 2023 je bila v okviru programa STU na novo zaposlena učiteljica Maja Kračun, ki poučuje na dveh univerzah v **Cordobi**. Na obeh univerzah je sicer poučevala že pet let, od leta 2018, vendar honorarno. Zanimanje za vpis na slovenščino je dobro, saj je vpisanih več kot 30 študentov na Katoliški univerzi v Cordobi (študenti jezikov in mednarodnih odnosov, približno tretjina je zunanjih udeležencev, ki so predvsem člani slovenske skupnosti), en semester letno pa izvaja tudi seminar iz slovenske književnosti za študente evropskih književnosti na Državni univerzi v Cordobi, kjer je vedno vpisanih tudi okoli 15 študentov različnih jezikov.

2.2 Druge države

Bosna in Hercegovina

V **Banjaluki** je slovenščina akreditirana kot fakultativni predmet od leta 2019, v septembru 2023 je bilo dogovorjeno z dekanjo dr. Biljano Babić, da bo slovenščina postala tudi obvezni izbirni predmet za študente srbščine, in sicer že v študijskem letu 2023/24. Na Filozofski fakulteti v **Sarajevu** so začeli z reorganizacijo študijskih smeri, v delovni skupini sodeluje tudi učitelj STU dr. Pavel Ocepek. Slovenščina je na oddelku še vedno samo izbirni predmet, ne morejo je izbrati študenti dodiplomskega študija, ampak samo študenti magistrskega.

Nemčija

V Nemčiji sta v okviru STU zaposleni učiteljici na univerzah v **Tübingenu** in **Kölnu**. V Kölnu ima slovenistika dober status, najboljšega v Nemčiji, saj je akreditirana kot študijska smer, vendar študijske smeri doslej ni še nihče izbral, študenti so vpisani v izbirni lektorat in jih je vsa leta malo kljub različnim prizadevanjem za povečan vpis. Razlog je ta, da je na slavističnem oddelku malo študentov, zato bi bilo smiselno razmišljati, da bi lektorsko mesto prestavili na univerzo v **Münchnu** ali **Berlinu**, kjer so na univerzah večji oddelki slavistike, z obema mestoma je veliko gospodarskega in kulturnega sodelovanja s Slovenijo, v bližini je večja slovenska skupnost, zaradi vsega navedenega lahko pričakujejo več potencialnih študentov. Zelo dobro poteka sodelovanje z univerzo v **Regensburgu** v okviru dodatno vzpostavljenega programa Slovenščina kompaktno (poleg izvedbe lektorata na oddelku za slavistiko), v katerega je vsako leto vpisanih 8 študentov različnih študijev, poučuje jih Slavo Šerc.

Ukrajina

Na univerzi v **Kijevu** je letos v prvi letnik študija slovenistike na novo vpisanih pet študentov, v **Lvovu** pa so v prvi letnik slovenistike vpisani štirje študenti, tako da je bil razpis za vpis na študijsko smer slovenščina na obeh univerzah uspešen. Učitelj Primož Lubej delo večinoma opravlja na daljavo iz Slovenije.

ZDA

Na univerzi v **Clevelandu** učitelj dr. Luka Zibelnik zelo uspešno izvaja lektorat, ima visok vpis na tečaje slovenščine na daljavo in tudi dober vpis rednih študentov tako na začetni kot tudi na nadaljevalni stopnji. Fakulteta sicer vsako leto krči ponudbo tujih jezikov in predmetov zaradi premajhnega vpisa, slovenščina je pri tem dovolj uspešna. V San Franciscu na univerzi **Stanford** so za leto 2022/23 razpisali tečaj slovenščine, vendar ni bilo vpisa študentov. Edini študent, ki se je doslej učil slovenščino na Stanfordu, Thomas McDonald, zdaj že poučuje slovenščino v slovenski skupnosti v San Franciscu in odlično govori slovensko. V ZDA so v letu 2023 obeležili 50-letnico akademske organizacije **Society for Slovene Studies**, edine tovrstne na svetu, ki jo trenutno vodi dr. Michael Biggins, knjižničar in profesor na državni univerzi Washington v Seattlu ter častni konzul RS v Seattlu. Dr. Biggins je odličen prevajalec in promotor slovenske književnosti. Letos je na predlog Centra za slovenščino in Oddelka za slovenistiko postal častni senator Univerze v Ljubljani, predlog je bil potrjen na Senatu Univerze v Ljubljani.

3 Predlogi za odprtje novih lektoratov (in študijev) slovenščine

O predlogih, v katerih državah oz. mestih bi Slovenija lahko odprla slovenistike na univerzah, je potekala razprava tudi na seji sveta programa STU 6. 9. 2023:

1. Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu ter predstavniki Vlade RS so se po obiskih skupnosti v preteklih letih večkrat zavzeli za odprtje lektoratov in študijev slovenščine na univerzah v mestih, kjer je številčnejša slovenska skupnost:
 - Videm, Italija: razlogi za napotitev učitelja STU so opisani že zgoraj,
 - Toronto, Kanada,
 - Sao Paolo, Brazilija,
 - San Francisco, ZDA: slednji predlog smo že poskusili uresničiti, vendar univerza Stanford kljub močnim prizadevanjem tudi dr. Jureta Leskovca, ki je tam zaposlen, ni želela sprejeti učitelja iz Slovenije na novo delovno mesto, ker ne bi mogla zagotoviti dovolj velikega števila pedagoških ur. Nerešljiv problem je bilo tudi plačilo univerzi Stanford, saj je zasebna univerza in sprejema le donacije, v RS pa so donacije iz proračunskih sredstev zelo omejene.
2. Univerze v mestih držav, kjer je med državami in Slovenijo veliko gospodarskega in kulturnega sodelovanja, potrebujemo pa tudi prevajalce iz slovenščine v jezike teh držav.
 - Istanbul, Turčija,
 - Seul, Južna Koreja,
 - New Delhi, Indija.

- 4** **Financiranje in status programa STU ter sodelovanje in podpora ključnih institucij**
- Financiranje programa s strani **Ministrstva za izobraževanje, znanost in inovacije RS (MVZI)** je bilo v letu 2022/23 stabilno, sodelovanje pa je tudi na vsebinski ravni zelo konstruktivno, še posebej ob reševanju problematike slovenistik ter učiteljev in učiteljskih mest za slovenščino v Avstriji, Ukrajini in Rusiji.
- S podporo MVZI je bil oktobra 2022 zaposlen za 70 odstotkov učitelj na univerzah na Reki in v Zadru, avgusta 2023 pa učiteljica slovenščine na dveh univerzah v Cordobi, Argentina. Na vseh štirih univerzah je vpis na slovenščino dokaj visok, s po 25–30 študenti na vsaki. Načrtovana je polovična zaposlitev za učitelja na univerzi v Banjaluki. Z dodelitvijo več štipendij za udeležbo študentov slovenistike na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture v letu 2024 je bil narejen pomemben korak podpore.
- Cilj programa STU ostaja, da bi uredili oziroma ustrezno popravili nominalne plačne razrede za učitelje slovenščine na tujih univerzah za tujino kot tudi dvignili izhodiščni plačni razred učiteljev STU s 36. razreda, da bi bil primerljiv z drugimi podobno zahtevnimi delovnimi mesti.
- Tudi z **Ministrstvom za zunanje in evropske zadeve RS (MZEZ)** in s slovensko diplomatsko mrežo veleposlaništev (VP) po svetu smo dobro sodelovali. Številni slovenski diplomatski predstavniki v tujih državah so v preteklem študijskem letu obiskali slovenistike oz. se srečali z vodstvi tujih univerz, sodelovali pri kulturnih prireditvah in projektih slovenistik ter pripravili sprejeme. Na MZEZ smo naslovili prošnjo, da bi učiteljem podelili službene potne liste in začeli s pogovori o možnostih za izvedbo.
- Prav tako tudi **Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu** preko svojih razpisov podpira dodatne projekte in dejavnosti učiteljev STU, sodelovanje se je v zadnjem letu še okrepilo, saj Urad spodbuja tudi povezave s slovenskimi poslovnimi klubi v tujini. Učitelji sicer redno sodelujejo z **društvi Slovencev** in s slovenskimi **gospodarskimi predstavništvi** v državah, kjer delajo.
- 5** **Izobraževanja in delovna srečanja učiteljev**
- V okviru programa STU in Centra za slovenščino smo v preteklem letu organizirali tradicionalna večdnevna delovna srečanja in izobraževanja, in sicer novoletno **22. in 23. decembra 2022**, dvodnevno junijsko izobraževanje **29. in 30. junija 2023** in tridnevno avgustovsko srečanje in izobraževanje za učitelje STU. Potekalo je **od 23. do 25. avgusta 2023**, od tega sta bila prvi in zadnji dan posvečena sestankom in izobraževanju (s poudarkom na vključevanju umetne inteligence v pouk), drugi dan srečanja pa smo izpeljali strokovno ekskurzijo v Režijo in Čedad.
- Med študijskim letom smo nadaljevali s sestanki učiteljev programa STU preko aplikacije Zoom, ki smo jih izvedli vsakih nekaj mesecev.
- 6** **Predstavnici učiteljev STU**
- Učitelji STU so na rednem avgustovskem srečanju učiteljev STU (25. 8. 2023) za novo dveletno mandatno obdobje ponovno izvolili predstavnico učiteljev **Simono Gotal** (dela na Univerzi v Zagrebu). Druga predstavnica učiteljev ostaja **Katarina Dovč** (dela na Univerzi v Bukarešti).
- 7** **Podpora programa STU slovenistikam**
- Učitelji so v svojih poročilih znova pohvalili vsestransko podporo programa **STU** in **Centra za slovenščino** v smislu organizacijske in vsebinske podpore, koordinacije skupnih projektov (*Svetovni dnevi* in še okoli 50 drugih letno), nakupa knjig in drugih študijskih gradiv, obveščanja o novostih in aktualnih razpisih, sodelovanja pri organizaciji strokovnih ekskurzij v Slovenijo ter uradne korespondence z univerzo gostiteljico, organizacije kakovostnih srečanj in strokovnih izpopolnjevanj trikrat letno. Prav tako učitelji zelo cenijo štipendije, ki jih prispevata **MVZI** in **Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu** za udeležbo študentov in učiteljev slovenistike ter slavistike iz tujine ter iz slovenskega zamejstva na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture. Pri tem poudarjajo, da študentom iz tujih držav z nizkim standardom plačilo namestitve v času seminarja pogosto predstavlja prevelik strošek, zato se seminarja ne morejo udeležiti nekateri zelo dobri študenti. Tujim študentom in učiteljem slovenščine ta edinstvena prireditev omogoča, da se poglobljeno seznanijo s slovenščino v Sloveniji, poslušajo predavanja strokovnjakov s področja slovenistike in humanistike ter družboslovja in stkejo strokovne ter kulturne stike z institucijami v Ljubljani in Sloveniji.
- 8** **Študentske in učiteljske izmenjave ter nov Kombinirani intenzivni program Erasmus+**
- Število izmenjav in gostovanj tako študentov kot tudi učiteljev slovenistov v Sloveniji in tujini se je znova vzpostavilo in približalo stanju do leta 2019.
- Na Centru za slovenščino smo v okviru programov STU in Tečaji slovenščine spomladi pripravili nov program izobraževanja za študente slovenistik na tujih univerzah – **Kombinirani intenzivni program Erasmus+** (Erasmus+ KIP oz. angl. BIP) in bili uspešni pri prijavi Univerze v Ljubljani na razpis CMEPIUSA. 60-urni program *Izpopolnjevanje za študente slovenistik na univerzah izven Slovenije – Po poteh slovenske literature* je bil novembra 2022

potrjen na Filozofski fakulteti in študentom po izpolnitvi obveznosti omogoča pridobiti 3 kreditne točke. Enomesečni intenzivni program z osrednjo temo *slovenski literarni festivali* smo izvedli marca 2023 v sodelovanju s slovenistikami na univerzah v Bratislavi, Lodžu, Katovicah, Brnu in Zagrebu. Udeležilo se ga je 20 študentov in pet učiteljic z omenjenih univerz. Prve tri tedne so se študenti udeleževali predavanj in delavnic iz jezika in književnosti preko spleta, potem pa so z učiteljicami prišli v Ljubljano na enotedenski intenzivni program, v okviru katerega sta bili izvedeni tudi dve celodnevni ekskurziji, študenti z vsake univerze so predstavili literarne festivale v Sloveniji in primerjalno v svojih državah.

Podatki o slovenistikah

Slovenistike tipa A: 8	Učitelj/-ica	Status predmeta/ študijska smer: 2	Tedensko število ur	Število domačih in habil. učiteljev: 8	Število študentov: 662	Status slovenistike v l. 2023/24 bo enak/spremenjen
Beograd	Boštjan Božič	dipl.; obv. izb., izb.	16 (416)	4	444	enak
Bruselj	Ivana Petric Lasnik	izb.	5 (133)	/	15	enak
Buenos Aires	Tjaša Lorbek	izb.	14 (420)	1	101	enak
La Plata	Tjaša Lorbek – dod. lektorat	izb.	2 (60)	/	11	enak
Gent	Ivana Petric Lasnik	obv. izb., izb.	9,5 (271)	2	13	enak
Granada	dr. Ana Fras	izb.	12 (400)	/	25	enak
Köln	Jana Šter	dipl.; obv. izb., izb.	8 (242)	1	19	enak
Lizbona	mag. Mateja Rozman	obv. izb., izb.	8 (276)	/	34	enak
Slovenistike tipa B: 35	Učitelj/-ica	Status predmeta/ študijska smer: 19	Tedensko število ur	Število domačih oz. habil. učiteljev: 58	Število študentov: 814	Status slovenistike v l. 2023/24 bo enak/spremenjen
Banjaluka	dr. Primož Lubej	izb.	10 (377)	/	10	spremenjen – tudi obvezno-izbirni predmet za študente srbsčine
Bratislava	dr. Saša Vojtech Poklač	dipl. obv. izb., izb.	18 (416)	1	61	enak
Brno	mag. Mateja Kosi	dipl., obv. izb., izb.	16 (448)	4	20	enak
Budimpešta	dr. Mladen Pavičić	dipl., obv. izb., izb.	16 (424)	2	12	enak
Bukarešta	Katarina Dovč	obv. izb., izb.	12 (378)	/	21	enak
Cleveland	dr. Luka Zibelnik	izb.	20 (640)	/	61	enak
Cordoba, Državna univerza	Maja Kračun	obv. izb.	2 (64)	/	0	seminar se ni izvajal
Cordoba, Katoliška univerza	Maja Kračun	izb.	8 (240)	/	48	enak
Gradec	mag. Laura Fekonja Fonteyn	dipl., obv. izb., izb.	10 (300)	11	22	enak
Katovice	Tina Jugović	dipl.; izb.	14,5 (435)	1	35	enak
Kijev	mag. Andreja Kalc	dipl.	3,5 (80)	1	8	enak
Krakov	mag. Bojana Todorović	obv. izb.	12 (360)	1	67	enak
Lodž	Agata Glaz	dipl.	15,5 (570)	3	41	enak
Lvov	Primož Lubej	dipl.	8 (234)	2	3	enak

München	Marjanca Jerman	obv. izb., izb.	8 (258)	1	14	enak
London	Maja Rančigaj Beneš	izb.	14 (338)	1	34	enak
Neapelj	Sanja Pirc – dod. lektorat	podipl.	8 (288)	1	6	enak
Padova	Polona Liberšar	dipl. , izb.	12 (370)	1	13	enak
Pariz	Petra Seidl	dipl. , izb.	11,5 (299)	3	9	enak
Peking BFSU	mag. Metka Lokar	dipl. , izb.	7 (192)	/	12	enak
Praga	Magda Lojk	dipl. , obv. izb., izb.	12 (365)	3	22	enak
Regensburg	Slavo Šerc	izb.	8 (216)	/	16	enak
Reka	dr. Klemen Lah	izb.	6 (180)	1	47	enak
Rim	Sanja Pirc	dipl. , izb.	8 (288)	1	7	enak
Sarajevo	mag. Pavel Ocepek	obv. izb., izb.,	12 (396)	/	56	enak
Sofija	Eva Šprager	obv. izb., izb.	12 (360)	2	9	enak
Sombotel	Mojca Jesenovec	dipl. , obv. izb., izb.	14,5 (362)	1	7	enak
Tokio	Vesna Bukovec	izb.	16 (480)	1	18	enak
Trst, odd. za humanistiko	mag. Rada Lečič	dipl. , izb.	15 (420)	4	22	enak
Trst, odd. za prevajanje	dr. Karin Marc (8 ur tedensko v Vidmu)	dipl. , izb.	13,5 (404)	/	8	spremenjen – začetek skupnega mag. programa s FF UL
Tübingen	dr. Irma Kern Nachtsheim	obv. izb., izb.	12 (360)	3	16	enak
Varšava	dr. Jasmina Šuler Galos	dipl.	12 (360)	2	4	spremenjen; bo tudi izbirni predmet, dodani so novi predmeti pri štud. smeri
Vilna	dr. Jelena Konicka	izb.	4 (128)	1	6	enak
Zadar	dr. Klemen Lah	izb.	1,5 (45)	2	23	enak
Zagreb	Simona Gotal	dipl. , izb.	12 (344)	4	56	enak
Slovenistike tipa C: 15	Učitelj/-ica; vsi so domači učitelji	Status predmeta/ študijska smer: 7	Tedensko število ur	Število domačih in habil. učiteljev: 22	Število študentov: 228	Status slovenistike v l. 2023/24 bo enak/ spremenjen
Berlin*	dr. Boštjan Dvořak	izb.	2	1	10	enak
Celovec	dr. Nataša Hribar, dr. Tatjana Vučajnk	dipl. , izb.	16 (480)	3	30	enak
Dunaj	Jernej Ključevšek, dr. Elizabeta Jenko	dipl. , obv. izb., izb.	16 (320)	3	29	enak
Gdansk*	dr. Maša Guštin	obv. izb., izb.	3 (90)	1	14	enak
Hebei*	/	/	/	/	10	z univerzo in učitelji ni stikov
Lawrence	Marta Pirnat Greenberg	izb.	1,5 (45)	1	14	enak
Moskva*		dipl. , obv. izb., izb.	14 (358)	3	13	z univerzo in učitelji ni stikov
Novi Sad	dr. Željko Marković, dr. Aleksandra Colić Jovanović	obv. izb.	4 (120)	2	24	enak

Pardubice	dr. Aleš Kozár	dipl.	6 (160)	1	12	enak
Peking BISU*	ni podatka	dipl., izb.	12 (408) 14 (446)	/	24	enak
S. Peterburg*	dr. Olga Viktorovna Raina	izb.	4 (0)	1	0	
Seattle*	dr. Michael Biggins	izb.	2 (60)	1	5*	enak
Skopje	dr. Lidija Arizankovska	dipl., izb.	8 (240)	3	31	enak
Stanford*	Maria J. Rode	izb.	4 (120)	1	1	enak
Videm	Martina Kafol	dipl., izb.	10 (320)	2	11	enak

Legenda

Tip lektorata:

A: lektor je zaposlen na slovenski strani, učitelja plačuje samo Republika Slovenija

B: lektorat je sistemiziran in financiran na slovenski in tuji strani – učitelja sofinancirata Slovenija in univerza gostiteljica

C: učitelj s slovenske strani ni financiran, na voljo ima sredstva za strokovno literaturo, udeležiti se lahko izobraževanj, na univerzi gostiteljici ima različne statuse

dipl. – diplomska in podiplomska študijska smer

podipl. – samo podiplomska študijska smer

obv. – obvezni predmet

obv. izb. – obvezni izbirni predmet

izb. – izbirni predmet

D – domači učitelj

G – gostujoči učitelj

ZS – zimski semester

PS – poletni semester

* – letnega poročila oz. podatka nismo prejeli, podatki iz preteklih let

9 Obštudijske dejavnosti na slovenistikah (iz poročil učiteljev)**Argentina****Tjaša Lorbek, Buenos Aires, La Plata**

- Od 25. do 29. 7. 2022: spletna prevajalska delavnica s Florencio Ferre, uveljavljeno argentinsko prevajalko slovenske književnosti, v okviru katere so z udeleženci prevedli tudi kratko zgodbo Lojzeta Kovačiča.
- Od avgusta do decembra 2022: lektorica je organizirala bralni klub, v okviru katerega so prebrali štiri dela slovenskih avtorjev, in sicer *Nekropolo* Borisa Pahorja, *Angela pozabe* Maje Haderlap, *Človeka na obeh straneh* stene Zorka Simčiča in *Coca Diasa* ali *Zlata vrata* Brine Svit. Približno enkrat mesečno so se ob sobotah dobili na Zoomu in se pogovarjali o prebranem.
- 3. 10. 2022: gostovanje založbe Malinc z avtoricama Klariso Jovanović in Majdo Koren. Predstavitev slovenske otroške in mladinske književnosti je v španskem prevodu moderirala sodelavka založbe Polona Konjedic.
- 2. 11. 2022: predavanje ddr. Mire Delavec Touhami (prek Zooma, skupaj s slovenistiko v Cordobi), ki poučuje slovenščino v Nemčiji, o Josipini Turnograjski in ohranjanju njene dediščine. Potomci njene družine so se razselili po svetu, prišli so tudi v Argentino, zato je pred kratkim v Buenos Airesu izšla dvojezična knjiga z naslovom *Svobodoljubna Slovenka/Una eslovena amante de la libertad*. Avtor prevoda je Damian Ahlin, ki je v španščino tolmačil tudi predstavitev.
- 5. 12. 2022: Svetovni dnevi slovenske literature: predstavitev *Veronike Deseniške* in literarizacije ter predavanje študentke lektorata, sicer pa zgodovinarke Marie Soledad Barrionuevo o čarovništvu na slovenskih tleh.
- Digitalna publikacija in zvočna knjiga *Un poeta presenta a un poeta*: kratka antologija slovanske poezije je nastala ob 3. konferenci slovanskih študijev, ki jo je v sodelovanju z društvom Sociedad Argentina Dostojevski organizirala katedra za slovanske književnosti. Slovenske prevode Simona Gregorčiča, Svetlane Makarovič in Ane Svetel sta prispevali dr. Julia Sarachu in Florencia Ferre, publikacijo je uredil predstojnik katedre dr. Eugenio Lopez Arriazu, lektorica je sodelovala z branjem v slovenščini.
- 18. 11. 2022, univerza v La Plati: ob 150. obletnici prvega izida Martina Fiera je fakulteta organizirala branje dela v različnih jezikih, v slovenščini je brala Florencia Ferre.

Maja Kračun, Cordoba

- Med 1. in 13. 4. 2022 projekt Knjižnica pod krošnjami – Biblioteca debajo de los árboles. Na predlog VP RS so v mestnem parku Paseo Marques de Sobremonte na police postavili več kot 300 knjig, ki jih je 23 držav prispevalo v okviru prve izvedbe projekta novembra 2021 v Buenos Airesu. Dogodek ob odprtju v petek, 1. 4., Paisajes de la literatura eslovena, je bil v znamenju slovenske literature. Obiskovalci so lahko v parku prisluhnili pesmim Srečka Kosovela, Edvarda Kocbeka, Kajetana Koviča, Ivana Minattija, Lili Novy, Alojza Ihana in Aleša Štegra v slovenskem in španskem jeziku, prebirali so jih študenti lektorata, s sodobnim plesom pa jih je pospremila plesalka Fiamma Bertinat.
- Septembra se je lektorica s študentkama udeležila spletnega dogodka ob 50-letnici prevoda pesnitve Martin Fierro v baskovski jezik v organizaciji baskovskega društva Gerora, kjer so predstavile in prebirale odlomke iz slovenskega prevoda omenjenega dela.
- Pomladni teden 2022 je od 19. do 23. 9. prinesel druženje ob kvizu Kaj veš o Sloveniji? in slovenski filmski večer.
- 5. 10. jih je v sodelovanju z založbo Malinc obiskala avtorica otroške in mladinske literature Majda Koren, pripravili so literarni večer.
- 16. in 18. 11. so v vseh treh skupinah s študenti znova pripravili tradicionalni slovenski zajtrk.
- Konec študijskega leta so zaznamovali s Svetovnimi dnevi slovenske literature, v okviru katerih so pripravili dogodek z naslovom Jih poznate? Srečanje s slovenskimi literarnimi junaki. V letnem semestru so se namreč posvetili branju *Martina Krpana*, *Lepe Vide*, *Desetnice* in *Povodnega moža*, študenti najvišje skupine pa so se odločili prisotnim približati *Lepo Vido* ob prebiranju Prešernove različice v slovenščini in španščini, ena od študentk je pripravila tudi pevski nastop.

Avstrija**dr. Nataša Hribar, dr. Tatjana Vučajnk, dr. Peter Svetina, Celovec**

- 19. 10. 2022: predavanje na Europäischer Volksgruppenkongress des Landes Kärnten 2022 z naslovom *Der Teufelskreis der Worte im Lichte des Spracherwerbs zwischen Tradition und Gegenwart/Začarani krog besed v luči usvajanja jezika med tradicijo in sedanostjo* (Tatjana Vučajnk).
- November in december 2022: Svetovni dnevi slovenske literature (Nataša Hribar, Tatjana Vučajnk, Peter Svetina).
- 7. 3. 2023: predavanje in delavnica v sklopu izobraževanja za učitelje slovenščine na avstrijskem Štajerskem na Srednji šoli v Lipnici v sodelovanju s Pavlovo hišo z naslovom *Čebelice letijo in pravljice spregovorijo* (komplet Pravljisanica) (Tatjana Vučajnk).
- 13. 4. 2023: predavanje in delavnica v sklopu izobraževanja za učitelje slovenščine na avstrijskem Koroškem na Pedagoški visoki šoli v Celovcu z naslovom *Pravljisanica ter Čebelice letijo in pravljice spregovorijo* (Tatjana Vučajnk).
- 24. 5. 2023: delavnica s predstavitvijo študija rusistike/slavistike na Višji šoli za gospodarske poklice v Šentpetru (Tatjana Vučajnk, Joulia Köstenbaumer).
- Erasmus gostovanji: dr. Saška Štumberger s FF UL in dr. Alenka Valh Lopert s FF UM.
- Junij 2023: Ekskurzija s študenti začetniki v Posočje (Nataša Hribar).

Jernej Ključevšek, Dunaj

- 17.–21. 10. 2022, Inštitut za slavistiko, Slovenska jesen v oktobru: gostovanje dr. Milene Blažič s PeF UL, predavanje z naslovom *Lik ženske pri pouku slovenščine kot tujega jezika*.
- 8.–11. 11. 2022, Inštitut za slavistiko, Slovenska jesen v novembru: gostovanje dr. Krištofa Jaceka Kozaka z UP, predavanje *Ženske v Cankarjevi dramatiki*.
- 1. 12. 2022, Inštitut za slavistiko, Svetovni dnevi slovenske literature: S študentkami in študenti slovenščine vseh treh skupin so pripravili knjižico s prevodom stopenjskega berila *Martin Krpan* v nemščino ter ga na prireditvi brali v obeh jezikih. V drugem delu so poslušali predavanje dr. Mateja Šeklija s FF UL in ZRC SAZU z naslovom *Pregled zgodovine slovenskega jezika v srednjem veku*.
- 13.–16. 12. 2022, Inštitut za slavistiko, Slovenska jesen v decembru: gostovanje dr. Vesne Mikolič z ZRS Koper in Univerze v Trstu, predavanje *Vprašanje spola v jeziku in jezikoslovju*.
- 12. 1. 2023, Inštitut za slavistiko, nastop: Tatjana Gregoritsch & in Lado Jakša: Lili Novy – *Skozi čas, Preko meja*.

- 24. 5. 2023, 31. 5. 2023 in 15. 6. 2023, Inštitut za slavistiko: Najprej Slovenski večer z gostoma pesnico in pisateljico Stanko Hrastelj in pesnikom Tomom Vebrom. Z njima se je pogovarjala dr. Janja Vollmaier Lubej. Večer se je končal z branjem iz pesniških zbirk *Gospod, nekaj imamo za vas* (Hrastelj) in *Do tu sega gozd* (Veber). Nato so si ogledali dokumentarni film Andrine Mračnikar *Izginjanje (Verschwinden)*. Na zadnjem dogodku je dr. Ferdinand Kühnel z Inštituta za vzhodnoevropsko zgodovino pripravil predavanje o izginjanju slovenščine po koroških pokopališčih (kot ogledalo splošne jezikovne situacije), navezujoč se na njegovo disertacijo in monografsko publikacijo *Ruhe in Frieden? Počivaj v miru? Vom Verschwinden des Slowenischen auf den Friedhöfen Kärntens/Koroška*.

mag. Laura Fekonja Fonteyn, Gradec

- 20. 10. 2022 je v Slovenski čitalnici Gradec potekala predstavitev monografije *Überregional, mehrsprachig, vernetz: die Literatur der KärntnerInnen im Wandel*, ki sta jo predstavila soavtorja, sodelavca z Inštituta za slavistiko, dr. Andrej Leben in Felix Kohl. Pogovor je povezovala pesnica in prevajalka Natalija Milovanović.
- 21. 10. 2022 je v Klubu slovenskih študentk in študentov Gradec potekala otvoritev kluba po prenovi, organizirali so okroglo mizo z naslovom *Slovenščina izven manjšinskega prostora*, na kateri so sodelovali Susanne Weitlaner (predsednica društva Kulturno društvo člen 7), Maksi Gallob (učitelj slovenščine za mlade med 10. in 18. letom) in lektorica, pogovor je povezoval Sebastian Walcher.
- Svetovni dnevi slovenske literature: 30. 11. 2022 je na Inštitutu za slavistiko predavala dr. Mateja Pezdirc Bartol s FF UL na temo *Družbena aktualnost sodobne slovenske dramatike*.
- 1. 12. 2022 so v Klubu slovenskih študentk in študentov Gradec organizirali literarno-glasbeni večer z gostoma Ferijem Lainščkom in Ditko.
- 26. 1. 2023 so na Inštitutu za slavistiko gostili okoli 20 dijakinj in dijakov z gimnazije Borg v avstrijski Radgoni.
- 23. 2. 2023 je na univerzi potekal dan odprtih vrat, Inštitut za slavistiko so predstavile lektorice.
- 30. 3. 2023 je v Slovenski čitalnici Gradec potekal literarni večer z Gabrielo Babnik. Pogovor je pripravila lektorica, tolmačil ga je Sebastian Walcher.
- Med 15. in 18. 5. 2023 so bili graški slavisti na strokovni štiridnevni ekskurziji v Sloveniji.
- 23. 5. 2023 je na graškem Inštitutu za slavistiko predaval dr. Tomaž Toporišič z AGRFT, naslov predavanja: *Transkulturno, večjezično in politično gledališče v Sloveniji*.
- 25. 5. 2023 je v Pavlovi hiši v Potrni pri avstrijski Radgoni potekal literarni večer z Normo Bale. Večer je organizirala predsednica Kulturnega društva člen 7 dr. Susanne Weitlaner, z avtorico se je pogovarjala lektorica. Prebrali so tudi eno izmed dveh zgodb, ki sta ju v nemščino prevedla študenta prevajalstva Magdalena Novak in Florian March.
- 5. 6. 2023 je v Štajerski deželni knjižnici potekala slavnostna prireditev ob 10. obletnici Slovenske čitalnice Gradec.

Belgija

Ivana Petric Lasnik, Bruselj

- 24. 11. 2022, Svobodna univerza v Bruslju: Svetovni dnevi na ULB: lektorica je v raziskovalnem centru Tradital na Svobodni univerzi v Bruslju predstavila Center za slovenščino, projekt stopenjskih beril in korpus KOST.
- 29. 11. 2022: Svetovni dnevi na ULB: posvetili so se tematiki Lepe Vide in problematiki (ženskega) izseljevanja. V uvodu so predstavili knjižice iz zbirke Slovenščina po korakih, v nadaljevanju so študenti slovenščine predstavili zgodbo *Lepa Vida* ter svoje prevode, potem pa so si ogledali dokumentarni film *Aleksandrinke*, ki je na udeležence naredil močan in zelo čustven vtis.
- 25. 4. 2023: ULB – Beseda na dan. 25. 4. so študenti prek Zooma spoznali profil Beseda na dan in njegovo ustanoviteljico, Anjo Strajnar.

Ivana Petric Lasnik, Gent

- 22. 11. 2022: Projekcija filma *Houston, imamo problem*. V sklopu projekcij slovanskih filmov na katedri za vzhodnoevropske jezike in kulture so predvajali tudi slovenski igranodokumentarni film.
- 30. 11. 2022: Svetovni dnevi slovenske literature: Branje. Študenti slovenščine so si zadali, da preberejo vsaj eno delo iz slovenske literature. V knjižnici so izbrali Kosovelove *Konse* in Jančarjeva romana *To noč sem jo videl* in *In ljubezen tudi*, nato so na

literarno debato povabili študente iz Slovenije, ki so na Erasmus izmenjavi na Univerzi v Gentu.

- 19. 4. 2023: Srečanje z Erasmus študenti iz Slovenije. Srečanje je pripravila Birgit van Ackere, študentka slovenščine, ki je lani magistrirala, letos pa dela pedagoški magisterij in je bila cel semester na praksi tudi pri pouku slovenščine.
- 26. april 2023: Beseda na dan, gl. Bruselj.

Bolgarija

Eva Šprager, Sofija

- 16.–17. 2. 2023: slovenski kulturni praznik – gostovanje pisatelja Draga Jančarja v Bolgariji, literarna večera v Sofiji in Plovdivu, na katerih so bili predstavljeni že obstoječi prevodi Jančarjevih del.

Bosna in Hercegovina

Primož Lubej, Banjaluka

- 9. 12. 2022, Filološka fakulteta Univerze v Banjaluki: Literarno srečanje z Andrejem Blatnikom, ki je spregovoril o svojem romanu *Plamenice in solze*, v nadaljevanju pa je pogovor potekal o novejših romanih *Spremeni me*, *Luknje* in *Trg osvoboditve* ter njegovih kratkih zgodbah.
- 25. 5. 2023, Filološka fakulteta Univerze v Banjaluki: gostujoče predavanje dr. Đurđe Strsoglavca s FF UL, ki je predstavila pravljico Kajetana Koviča *Maček Muri*, prevode in percepcijo v različnih kulturnih okoljih.

dr. Pavel Ocepek, Sarajevo

- 6. 12. 2022, Svetovni dnevi slovenske literature 2022, FF Univerze v Sarajevu: gostovanje dr. Alojzije Zupan Sosič in dr. Mateje Pezdirc Bartol s predavanjema *Moje življenje z literarno osebo* in »Paradiž ni moj dom, pot je moj dom ...« – motiv *lepe Vide* v slovenski dramatik. Lektor je predstavil projekt Svetovni dnevi ter stopenjska berila.
- 14.–16. 11. 2022, kino Meetingpoint: VI. dnevi novega slovenskega filma v Sarajevu. Že šesto leto zapored so v sodelovanju s Slovenskim filmskim centrom izvedli projekt s projekcijami filmov, tokrat so prikazali filme *Inventura* Darka Sinka, *Orkester* Matevža Luzarja in *Jezdeca* Dominika Menceja.
- 9. 5. 2023, FF Univerze v Sarajevu, Jezikoslovna in literarna potepanja I.: gostovanje dr. Gašperja Trohe (SLOGI – Slovenski gledališki inštitut, Ljubljana), ki je predstavil prispevek z naslovom *Oblast in gledališče: primer Antigona (Dominik Smole)*.
- 23. 5. 2023 na FF Univerze v Sarajevu, Jezikoslovna in literarna potepanja II.: gostovanje dr. Đurđe Strsoglavca, FF UL, predavanje *Maček Muri – zgodba za otroke od 30. do 90. leta*; dr. Saše Vojtech Poklač, FF UL in FF Univerze Komenskega v Bratislavi, predavanje *Slovenska narečja nekoč in danes*; dr. Miloslava Vojtecha (FF Univerze Komenskega v Bratislavi), predavanje *Recepcija del Ivana Cankarja na Slovaškem in srednjeevropskem prostoru*.

Češka

mag. Mateja Kosi, Brno

- 4. 10. 2022 je na uradni obisk na fakulteto prišla veleposlanica RS na Češkem mag. Tanja Strniša.
- 1. in 2. 11. 2022 je imela za študente slovenistike dr. Jana Šnytová dve predavanji oziroma prevajalski delavnici na temo prevodov slovenskih besed »kar«, »saj« in »sicer« v češčino ter na temo prevajanja turističnih vodnikov iz slovenščine v češčino. Gostovala je preko programa Erasmus+.
- Od 28. 11. do 5. 12. 2022 so potekali *Slovenski dnevi slovenskih literarnih junakov*. Literarne junake jim je v predavanju predstavil dr. Klemen Lah, nato pa so se ob tradicionalnem slovenskem zajtrku srečali s častno konzulko Slovenije v Brnu Andreo Ungerovo in z vodjo Slovenija centra v Pragi Michalom Kúro.
- V poletnem semestru je bila na slovenistiki v Brnu na Erasmus praksi Ula Matek, študentka FF UL.
- 15. 3. 2023 je potekalo predavanje Uroša Trefalta o slovenskem gledališču v osemdesetih letih prejšnjega stoletja.
- Marca 2023 sta se študenta slovenistike Barbora Kotíková in Jan Tranžlík udeležila programa Erasmus+ KIP, ki ga je organiziral Center za slovenščino FF UL.
- 13. in 14. 4. so v Brnu potekali *Slovenski dnevi* z dogodki: 13. 4. s srečanjem Češko-slovenske vzporednice v gradbeništvu in arhitekturi, z razstavo Boruta Peterlina *Nova*

Zemlja/Tišina, literarno-glasbenim srečanjem Slovencev in prijateljev Slovenije, kjer so prevajalci Libor Doležán, Aleš Kozár, Petr Mainuš in Alena Šamonilová predstavili svoje najnovejše prevode, vodja Slovenija centra v Pragi Michal Kůra pa je Slovenijo približal kot turistično destinacijo. Za glasbeni del sta poskrbela kantavtor Tadej Vesenjāk in kustos Muzeja narodne osvoboditve iz Maribora Uroš Dokl, ki je zaigral na oprekelj. 14. 4., na FF: okrogla miza *Vloga slovenščine in Slovencev na Češkem in Slovaškem* z okoli 15 predstavnikov ustanov, ki so predstavile svoje delovanje na področju slovenistike ali vloge Slovencev na Češkem in na Slovaškem. Popoldne je bila predstavitev dr. Mihajla Rostoharja in koncert češkega Vachovega zbora moravskih učiteljic in gostujočega zbora iz Nove Gorice Le Dive. Slovenskih dni so se udeležili tudi predstavniki Centra za slovenščino predstojnik dr. Marko Stabej, vodja strokovnih sodelavcev dr. Damjan Huber in vodja programa STU dr. Mojca Nidorfer.

dr. Aleš Kozár, Pardubice

- 17. 4. 2023: Mezi slovy, Literarno popoldne, Klub D29: Jiří Studený, Přemysl Krejčík, Lukáš Vavrečka; branje: Peter Svetina: *Hroší moudrost* (Dvanáct tučňáků), Idrija.
- 13. 4. 2023: Slovenistični dnevi, Literarni večer Slovinská literatura v českých překladech. Brno, Skleněná louka: Boris Pahor. *Nekropola* (odlomek).

Magda Lojk, Praga

- 26. 9. 2022: Evropski dan prevajalcev, Bolgarski kulturni inštitut v Pragi, projekcija kratkih filmov, za katere so študenti pripravili češke podnapise (slovenski, hrvaški, bolgarski in srbski). Slovenijo je zastopal kratki film *Tiho* Barbare Zemljič.
- 30. 9. 2022, Evropski dan jezikov, Speakdating na Kampusu Hyberska, sodelovala sta lektorica Magda Lojk in študent Jan Pšenička.
- Svetovni dnevi slovenske literature 2022: gostovala je dr. Barbara Ivančič Kutin s predavanjema *Slovinci v Videmski pokrajini v Italiji in njihovo folklorno izročilo* ter *Krivopete, divje žene z nazaj zasukanimi stopali v slovenski folklori*.
- 27. 3. 2023 je gostoval dr. Boris Kern s predavanjema *Spolno vključujoča raba jezika* in *Novejše besedje slovenskega jezika z besedotvornega vidika*.
- 3. 11. 2022, 24. 11. 2022 in 15. 12. 2022: Slovenski filmski večeri (v sodelovanju s Slovenskim filmskim centrom): projekcija filma *Polsestra* Damjana Kozoleta in filma *Ne bom več luzerka* Urše Menart, *Vaje v objemu* Metoda Pevca, predfilm *Z avtom* Oskarja Šubica.
- 22. 5. 2023: Večer kratkih filmov katedre KJBS v učilnici na ulici Celetná s štirimi kratkimi filmi, za katere so študenti pripravili češke podnapise. V sodelovanju s Slovenskim filmskim centrom.
- 14. 4. 2023, Srečanje čeških slovenistik v Brnu: Srečali so se študenti in učitelji slovenščine, ki delujejo v Brnu, Pardubicah in Pragi v okviru Slovenskih dni v Brnu.

Francija

Petra Seitl, Pariz

- Oktober 2022, Inalco: Prevajalske delavnice s prevajalko Zdenko Štimac, ki je v francoščino prevedla številna dela slovenskih pesnikov in pisateljev (France Bevk, Fran Levstik, Drago Jančar, Miha Mazzini, Tomaž Salamun, Svetlana Makarovič idr.), pripravila je delavnice literarnega prevajanja.
- Oktober 2022: Predstava *kamišibaj* z Janjo Stopar.
- Oktober 2022: Stand-up komedija z Urošem Kuzmanom – v sodelovanju z Veleposlaništvom RS v Franciji.
- November 2022: Promocijska stojnica Spoznajte Slovenijo in slovenščino. Prireditvev je potekala v avli inštituta Inalco, kjer so poleg katedre za slovenski jezik promovirali tudi Slovenijo, slovenski jezik in slovensko kulinariko.
- November 2022: Gostovanje Lize Japelj s temo *Martin Koeurpane, un héros slovène vu par l'artiste française Sophie Lecomte*. Liza Japelj je prevajalka, na VP RS v Parizu pa je zadolžena za področje kulture. V predavanju je govorila o Martinu Krpanu skozi oči francoske ilustratorke Sophie Lecomte, ki je ilustrirala francoski prevod originalnega besedila, prevedla pa Zdenka Štimac.
- Februar 2023: projekcija filma *Pokrajina št. 2* v sklopu dogodkov (*Contre-)*mémoires en cinématographique des conflits en Europe médiane – cikla filmov in debat, ki so posvečeni spominom in »proti-spominom« na konflikte v srednji Evropi, organizirata pa ga dr. Anne Madelain (Inalco) in dr. Naima Berkame (Université Sorbonne).

Hrvaška**dr. Klemen Lah, Reka, Zadar**

- 11. 11. 2022: okrogla miza na FF Reka *Učenje slovenskega jezika na Hrvaškem: predstavitev razvoja in vloge slovenskega jezika*.
- 19. 11. 2022: literarni večer Miklavža Komelja, v sodelovanju z založbo Slovenska matica, ki je predstavil svoj prozni prvenec *Skrij me, sneg*, ki je doživel tudi prevod v hrvaščino (Sakrij me, snijeg). Na literarnem večeru se jim je pridružil prevajalec v hrvaščino Božidar Brezinšček Bagola, pogovor pa je vodila tajnica Slovenske matice dr. Ignacija Fridl Jarc.
- 25. 5. 2023 so na Univerzi v Zadru v Slavnostni dvorani predstavili življenje in delo Štefana Barbariča. Zbornik o nekdanjem tajniku in uredniku Slovenske matice ter lektorju za slovenski jezik na FF v Zadru je predstavil dr. Tone Smolej s FF UL, o življenju Štefana Barbariča je spregovoril tudi nekdanji profesor na zadrski univerzi dr. Ante Murn.

Simona Gotal, Zagreb

- 26. 9. 2022: Evropski dan jezikov: s študenti so si ogledali slovenski film *Urbana slovenščina* iz sklopa oddaj *Kdo se boji slovenščine?* (RTV Slovenija). Dogodek je potekal v organizaciji Evropske komisije na Hrvaškem.
- 21. in 22. 10. 2022 je potekalo srečanje učiteljev slovenščine na Hrvaškem na Reki, organizirala sta ga Inštitut za narodnostna vprašanja in hrvaško Ministarstvo znanosti i obrazovanja, lektorica je predstavila svoje delo, slovenistike na Hrvaškem, Center za slovenščino; v organizaciji Inštituta za narodnostna vprašanja in MVZI RS je potekala tudi okrogla miza z naslovom *Učenje slovenskega jezika na Hrvaškem*, na kateri sta sodelovala lektorica in lektor na Reki dr. Klemen Lah.
- 11. 11. 2022: Predstavitev študija slovenščine in Oddelka za južnoslovanske jezike in književnosti FF v Zagrebu na Zagrebškem velesojmu v organizaciji zagrebške univerze.
- 17. 11. 2022: Ob Dnevu slovenske hrane je na VP RS v Zagrebu potekal t. i. tradicionalni slovenski zajtrk, ki so se ga udeležili s študenti. Študenti so imeli priložnost poskusiti slovenske jedi in se družiti s študenti iz Slovenije, ki študirajo v Zagrebu.
- 23. 11. 2022: Prevajalski dvoboj med prevajalkama Jagno Pogačnik in Mirto Jurilj (med drugim tudi nekdanjo študentko slovenistike v Zagrebu), ki ga je moderirala dr. Anita Peti-Stantić. Prevajalki sta iz slovenščine v hrvaščino prevedli odlomek iz romana *Majstrovina* Ane Schnabl, na srečanju s študenti pa so primerjali oba prevoda. Dvoboj je potekal v sodelovanju Društva hrvatskih književnih prevodilaca in FF v Zagrebu.
- 28. 11. 2022: Sprejem ob obisku predsednika RS Boruta Pahorja. Drugi dan obiska predsednika so se s študenti udeležili otvoritve slovenskega čebelnjaka v Živalskem vrtu Zagreb – darila RS.
- 8. in 9. 12. 2022: Društvo sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika v Zagrebu, 10. simpozij mladih slavistov v Zagrebu v organizaciji Študentske sekcije Slavističnega društva Slovenije, Oddelka za južnoslovanske jezike in književnosti FF v Zagrebu in Centra za slovenščino; lektorica je predstavila projekt(e) *Svetovni dnevi*. Nadaljevali so s plenarnim predavanjem o Ljudevitu Gaju, ki ga je izvedla prof. Marijana Bijelić, in z referati mladih slavistov iz Bolgarije, Hrvaške, Makedonije, Slovenije, Srbije.
- 17. 1. 2023: Udeležba s študenti na hrvaški premieri večkrat nagrajenega slovenskega filma *Inventura* režiserja in scenarista Darka Sinka v kinu Kinoteka ob prisotnosti dela filmske ekipe.
- Marec 2023: Sodelovanje pri programu Erasmus+ KIP z naslovom *Po poteh slovenske literature*.
- 10. 3. 2023 se je lektorica na povabilo dr. Gjoka Nikolovskega udeležila delovnega srečanja, predstavitve FF UM.
- 5. 4. 2023: Dr. Klemen Jelinčič Boeta je predstavil svojo knjigo *Jeziki in ljudstva Evrope*.
- 24. 4. 2023: Dr. Vesna Mikolič je predstavila knjigo *Ali bereš Cankarja?* Obe predstavitvi so organizirali s Slovensko matico, in sicer v okviru literarnih prireditev, ki jih sofinancira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.
- Med 19. 4. 2023 in 26. 4. 2023 je bil dr. Gjoko Nikolovski s FF UM na študijski izmenjavi v Zagrebu in imel v sklopu predmeta Prevajanje iz slovenščine v hrvaščino predavanje z naslovom *Konceptualizacija ljubezni v hrvaščini in slovenščini*.
- 9. 5. 2023: Klasiki v sosednjih državah: Projekt študentov, pri katerem so študenti s pomočjo in podporo profesorjev z oddelka predstavili in prevedli odlomke besedil 10 pomembnejših južnoslovanskih avtorjev, med njimi tudi Ivana Cankarja in Zofko Kveder.

- 3. 7. 2023 je Toporišičevo priznanje za leto 2023 prejel že upokojeni profesor dr. Zvonko Kovač s Katedre za slovenski jezik in književnost FF v Zagrebu.

Italija

Polona Liberšar, Padova

- Oktober 2022: lektorica je na vabilo Inštituta za slovensko kulturo v Špetru predstavila zbornik o Milku Matičetovem, dr. Han Steenwijk je s predavanjem o rezijanščini gostoval na ZRC SAZU.
- 9.–11. 11. 2022, 3-dnevna strokovna ekskurzija za italijanske študente slovenščine na Kočevsko, v sodelovanju slovenistik na univerzah v Vidmu, Padovi, Trstu, Rimu in Neaplju.
- 3. 12. 2022: Svetovni dnevi slovenske literature: gl. Trst in Videm (Karin Marc).
- Decembra 2022: Miklavževanje na oddelku, v sodelovanju učiteljic in študentov češčine, hrvaščine, madžarščine, poljščine, romunščine in slovenščine.
- Recitacije slovenske poezije: Od februarja do sredine aprila 2023 so se štiri študentke pripravljale na recitacijo slovenske poezije v slovenščini in sodelovale na gledališki delavnici pod naslovom *Upor*. Združili so se lektorji češčine, grščine, hrvaščine, madžarščine, poljščine, romunščine, slovenščine in ukrajiniščine ter pripravili študente na nastop v vseh jezikih. Študentke so bile konec maja vabljeni na študentski gledališki festival v Lyon, predstavile so se s prevodom pesmi v slovenščino, italijanščino in francoščino. Pri prevodu v italijanščino so sodelovale z recitatorkami, pri francoščini pa so jim pomagali na INALC-u, kjer so pod mentorstvom dr. Kaje Dolar prevedli pesmi. Študenti so uspešno nastopili v Lyonu, v Padovi pa so nastopali konec junija, zadnja ponovitev je bila 30. 9. Prevodi v oba jezika so bili skupaj z originalom objavljeni v dveh ločenih knjižicah.
- Od aprila je bila tri mesece na gostovanju preko Erasmus+ za učitelje dr. Danila Zuljan Kumar z ZRC SAZU, ki je na katedri pripravila tudi predavanje na temo skladnje v slovenskih narečjih, maja Magda Lojk, učiteljica STU v Pragi in dramaturginja, ki je s študentkami vadila recitacijo poezije, nato dr. Matejka Grgič s FF UL, ki je za študente pripravila predavanje z delavnico na temo prevajanja reklamnih besedil iz slovenščine v italijanščino.
- Konec aprila je bila lektorica na gostovanju Erasmus+ na slovenistiki v Bukarešti.
- Maja 2023 so na oddelku v okviru čezmejnega projekta TARTini pripravili razstavo o Giuseppeju Tartiniju, saj je Tartini v Padovi živel in je tam pokopan. Nato so postavili še Plečnikovo razstavo, gl. tudi Rim.
- Maj 2023: obisk z ZRC SAZU ter iz Rezije, Univerze v Vidmu ter z Univerze v Konstanzu, Nemčija. Predstavitev publikacij, ki se ukvarjajo s slovenskimi narečji na zahodnem robu Slovenije, nastale pa so v Italiji, Nemčiji in Sloveniji. Predstavili so jih dr. Rosanna Benacchio, Luigia Negro in dr. Roberto Dapit, Sandro Quaglia, dr. Malinka Pila, ddr. Marija Stanonik, dr. Han Steenwijk ter dr. Jožica Škočič, lektorica je moderirala nekaj pogovorov.
- 26. 9. 2023: Dan jezikov v Centru San Gaetano v Padovi, organizirala ga je občina Padova; lektorica je s študenti pripravila aktivnosti za učenje in promocijo študija slovenščine na Univerzi v Padovi.

Sanja Pirc, Rim in Neapelj

- 24. 9. 2022, Rim, Museo dei bambini: Evropski dan jezikov na temo *Alice v čudežni deželi*, *Explora*, *È sempre l'ora di imparare lo sloveno*, v sodelovanju z EUNIC, lektorica je pripravila 4 igrice (Spomin, Črni Peter, križanko, skrite besede) in 10 vprašanj z zabavnimi miselnimi besednimi igrami, ki se nanašajo na podobnosti oz. razlike med slovenščino in italijanščino. Celodnevno dejavnost sta izvedli skupaj z novo profesorico slovenščine na Sapienzi dr. Anno Bodrovo.
- 27. in 28. 9. 2022, Festival jezikov na Univerzi Orientale: slovenščina je bila zastopana trikrat (himne, predstavitev jezika, ljudski literarni junaki).
- 30. 11. in 1. 12. 2022, Rim, Casa delle letterature, in Neapelj, Univerza Orientale: Svetovni dnevi in Ta veseli dan slovenske kulture: predstavitev zbirke stopenjskih beril, del dr. Marie Bidovec: slovnice *Grammatica slovena* in knjige *Fiabbe e legende slovene*, pogovor Martine Kafol z dr. Mario Bidovec. Obeležili so jih z dvema prireditvama v živo, in sicer eno v Rimu in drugo v Neaplju.
- 9.–11. 11. 2022, 3-dnevna strokovna ekskurzija za italijanske študente slovenščine na Kočevsko.
- 3. 12. 2022, Svetovni dnevi slovenske literature: gl. Trst in Videm (Karin Marc).

- 9. 12. 2022, Orientale v Neaplju, Jezikovni božični bazar – predstavitev običajev posameznih narodov/ jezikov ob božično-novoletnih praznikih. Zabavno-poučna delavnica o medu, kranjski čebeli ter peki medenjakov. Projekt so zasnovali in izvedli skupaj s študenti.
- Od marca do oktobra 2023: Razstava Plečnikova Ljubljana, v sodelovanju z VP RS v Rimu: besedila sta prevedla nekdanja študenta Chiara Santambrioglio in Leonardo Ungarini. Potujoča razstava je bila postavljena v Rimu, Neaplju, na Procidi, v Padovi in Materi.
- Literarni festival Premio Energeia: Že peto leto zapored so s študenti sodelovali pri projektu in prevajali na natečaju izbrane kratke zgodbe slovenskih študentov. Z univerze Sapienza sta sodelovala dva študenta, poleg slovenistike in Centra za slovenščino pa še VP RS v Rimu, Univerza v Mariboru ter Associazione Culturale Energeia iz Matere.
- Od 24. do 26. 5. 2023, Rim–Neapelj–otok Procida: tri predstavitve v italijanščino prevedenega romana *Jezero/Dove nuotano i pesci gatto* Tadeja Goloba z avtorjem in s prevajalko romana Patrizio Raveggi, literarne dogodke je povezovala dr. Maria Bidovec, profesorica slovenščine v Neaplju. Organizacijsko zahteven projekt so izvedli v sodelovanju z VP RS v Rimu in slovenistikama na univerzah Sapienza v Rimu in Orientale v Neaplju. V Neaplju se je poleg drugih obiskovalcev srečanja z avtorjem udeležilo skoraj 100 dijakov in njihovih mentorov za medkulturno didaktiko z ITIS Alessandro Volta. Literarna dogodka v Neaplju in na Procidi sta bila pospremljena še s potujočo razstavo Plečnikova Ljubljana.

mag. Rada Lečič, Italija, Trst

- 18. 11. 2022 so bili v Trstu na predavanju dr. Marka Jesenška *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika*, z njim se je pogovarjala dr. Marija Pirjavec.
- 24. 11. so se na Opčinah udeležili razprave *Identiteta v prevodu/Dialogo tra identita' e appartenenza*. Sodelovali so Vesna Mikolič, Breda Biščak in Jernej Šček.
- 3. 12. 2022: Svetovni dnevi slovenske literature: gl. Trst in Videm (Karin Marc).
- 12. 12. 2022: v Prosvetnem domu na Opčinah so poslušali Natašo Konc Lorenzutti, z njo se je pogovarjala Barbara Ferluga, urednica slovenskega programa RAI.
- 3. 2. 2023 je v tržaški knjigarni Ubik dr. Tatjana Rojc predstavila knjigo Alojza Rebule *La peonia del Carso* v prevodu Alessandre Foraus.
- 3. 3. so bili na predstavitvi knjige *Boris Pahor, scrittore senza frontiere*. O njej so govorili Walter Chiereghin in Fulvio Senardi, povezovala je Nadia Roncelli.
- 5. 4. je zgodovinar Francesco Filippi na povabilo študentov fakultete v Trstu predaval o tem, »zakaj so še vedno fašisti«. Povedal je, kako tudi umetnost lahko kreira javno mnenje in kako je italijanski povojni film sooblikoval mit o »Italiani – brava gente« (Italijani – dobri ljudje).
- 17. 4. so se v koprski Loggi udeležili razprave o pomenu in prihodnosti istrskih narečij, slovenskih in italijanskih narečnih govorov. O tem so govorili Aleksandro Burra, Alferija Bržan, Vesna Mikolič in drugi.
- 21. in 22. 4. so se udeležili Primorskih slovenističnih dnevov na Opčinah; prvi dan je bil posvečen Borisu Paternuju, drugi dan pa Marku Sosiču.
- 22. 5. so se v Kopru udeležili razprave *Dvojezičnost danes*. Izhodišča sta podali Alenka Likar in Lara Sorgo, razpravo je moderirala Vesna Mikolič.
- 6. 6. se je v Tržaškem knjižnem središču študent Gabriel Milič pogovarjal z Vesno Mikolič in predstavil njeno knjigo *Ali bereš Cankarja?*
- 7. 9. so bili študenti v Praproti pri Trstu na predstavitvi knjige Jerneja Ščeka *Kavarna Italija*. Poleg avtorja so o knjigi govorili Martina Kafol, Ali Žerdin in Miran Košuta.

dr. Karin Marc, Trst in Videm

- 3. 12. 2022: Svetovni dnevi slovenske literature, prek Youtuba in Facebooka: skupaj z lektoriciami slovenščine, ki poučujejo na italijanskih univerzah. Dr. Karin Marc se je pogovarjala z dr. Miranom Košuto o njegovih prevodih Prešernovih pesmi v slovenščino. Osrednja tema so bili ženski literarni liki pri Prešernu in predstavitev knjižic stopenjskih beril Centra za slovenščino, predvsem knjižice *Veronika Deseniška*, avtoric Polone Liberšar, Karin Marc, Sanje Pirc, Eve Šprager in Saše Vojtech Poklač.
- 9.–11. 11. 2022: 3-dnevna strokovna ekskurzija za italijanske študente slovenščine na Notranjsko in Kočevsko, v sodelovanju slovenistik na univerzah v Vidmu, Padovi, Trstu, Rimu in Neaplju.

- 21. 4. 2023, Univerza v Vidmu: prevajalska delavnica, ki jo je za videmske študente pripravila profesorica na univerzi v Neaplju Orientale dr. Maria Bidovec *Pripovedke in jezik pripovedi: Potep po ljudskem izročilu in jezikovna norma*. V drugem delu je dr. Maria Bidovec predstavila tudi svojo slovnico slovenskega jezika v italijanščini *La grammatica slovena*; lektorica je pri slovnici sodelovala kot jezikovna svetovalka in recenzentka. V nadaljevanju je dr. Maria Bidovec predstavila tudi svojo etnološko folkloristično knjigo *Fiabe e leggende slovene* (Slovenske pravljice in legende).
- 8. 5. 2023: obisk študentov na Uradu za slovenščino pri Slovenskem okencu na deželi Furlaniji - Julijski krajini v Trstu, kjer so pobliže spoznali delo prevajalk in tolmačev ter imeli delavnico.
- 23. 10. 2022: udeležba na praznovanju 25. obletnice neprekinjenega delovanja Slovenskega kulturnega središča Planika iz Kanalske doline, kjer je tudi lektorica prejela Planikino zahvalo za raziskovalno delo, posvečeno Kanalski dolini in njenim ljudem.

Kitajska

mag. Metka Lokar, Peking

- 30. 11. 2022, Mestna knjižnica Kranj: O poučevanju slovenskega jezika in kulture na Kitajskem, Svetovnih dnevih, stopenjskih berilih, slovenskih literarnih junakih in še čem. Uvod v svetovne dneve 2023 v sodelovanju z Mestno knjižnico Kranj. Pogovarjala sta se Metka Lokar in Toni Cahunek.
- 3. 12. 2022, Mestna knjižnica Kranj in Veleposlaništvo RS v Pekingu: Poezija je sol sveta: slovensko-kitajsko pesniško branje. Na pesniškem branju, ki je prek avdio-video konference hkrati potekalo v Kranju in Pekingu, so svoje, prvič prevedene pesmi predstavili štirje slovenski in štirje kitajski pesniki srednje in mlajše generacije, prevode sta prispevala študenta slovenistike na BFSU He Minsong in Wang Yuchen: Esad Babačič, Anja Zag Golob, Karlo Hmeljak in Gregor Podlogar, Dai Weina, Er Mao, Lan Lan in Zhao Ye. Dogodek sta povezovali dr. Katja Kolšek (VPE) in mag. Metka Lokar (Center za slovenščino).
- 5. 12. 2022, Zoom: Nataša Preglau Borko, predavanje *Slovene Literary Heroes Through the Prism of Stereotypes*. V sodelovanju s slovenistiko v Tokiu, za študente slovenistik v Pekingu in Tokiu.
- 8. 12. 2022, Zoom: Slovene Literary Heroes – Slovenski literarni junaki (kviz). S kvizom, namenjenim študentom slovenistik na Daljnem vzhodu, v Pekingu in Tokiu, so preverili znanje o slovenskih literarnih junakih, zgodbah in stereotipih o njih, ki so jih spoznali na predavanju Nataše Preglau Borko. V sodelovanju s slovenistiko v Tokiu.
- 5. 2. 2023, Murska Sobota, Murski val: Nedeljska kuhinja z Metko Lokar in Urošem Lipuščkom (pogovor je vodil Boštjan Rous).
- 30. 5. 2023, Šanghaj, Shanghai University of International Business and Economics: predavanje za podiplomske študente o Sloveniji, slovenskem jeziku in kulturi z naslovom *Slovenia: On the Sunny Side of the Alps*.

Madžarska

dr. Mladen Pavičič, Budimpešta

- 29. 9. 2022: pogovor s pisateljem Klemenom Kordežem v knjižnici Inštituta za baltsko in slovansko filologijo ELTE (Inštitut); soorganizator VP RS v Budimpešti.
- 17. 11. 2022: Inštitut: Slovanski božič, študenti so vodili kviz o slovenskih božičnih običajih.
- 4. 5. 2023: Inštitut: *Slovanska pomlad* – študenti so predstavili borovo gostüvanje, prireditev se je udeležilo po vsaj 200 študentov, učiteljev in drugih obiskovalcev.
- 9. 4.–31. 5. 2023: *Országos Széchényi Könyvtár – Vivat Szlovénia!/Vivat Slovenija!* z Jolán Mann. Razstavo madžarskih prevodov slovenskih književnih del sta slovesno odprli predsednici Nataša Pirc Musar in Katalin Novák. Odprtja se je udeležilo 200 do 300 obiskovalcev, med katerimi je bilo okoli 50 diplomatov, predvsem veleposlanikov. Ob tej priložnosti je bila v budimpeški predsedniški palači podpisana pogodba o sodelovanju med NUK-om in Državno Széchényijevo knjižnico, otvoritve se je udeležilo tudi vodstvo NUK-a, lektor je sodeloval s prevodi za razstavo.
- 19. 4.–20. 5. 2023: Razstava NUK *Prevajanje – kulturna vez med narodi* (z Marjanco Mihelič). Hkrati z odprtjem razstave v Budimpešti je bila v NUK-u odprta razstava slovenskih prevodov madžarskih književnih del.
- 18.–20. 9. 2023: ekskurzija slovenistike v Ljubljano, Maribor in na slovensko obalo, na Oddelku za slovenistiko UP FHŠ sta jih sprejela predstojnik dr. Jonatan Vinkler in dr. Vladka Tucovič.

Mojca Jesenovec, Sombotel

- 10.–12. 10. 2022: 5. dnevi slovenskega filma v Sombotelu, kino Agora Savaria, gosta Metod Pevec in Janez Škof. Partnerji pri projektu: Slovenski filmski center – javna agencija, Generalni konzulat RS v Monoštru, Oddelek za slavistiko SEK ELTE, Državna slovenska samouprava, Zveza Slovencev na Madžarskem, Sombotelška slovenska samouprava, kino Agora Savaria.
- 12. 5. 2022: strokovna ekskurzija slovenistike v Žičko kartuzijo in Celje.

Nemčija**Marjanca Jerman, München**

- 5. in 6. 12. 2022: Svetovni dnevi slovenske literature, v okviru katerih so brali *Martina Krpana*.
- 13. 12. 2022 so s študenti obeh skupin obiskali Bavarsko državno knjižnico. Gospod Filip Hlušička jim je predstavil delovanje oddelka za vzhodno Evropo in v čitalnici pokazal partizanske tiske, ki jih je knjižnica pridobila leta 2017.
- 16. 1. 2023 jim je prevajalec in nekdanji študent slovenščine Felix Mayer pripravil zanimivo predavanje o romanu *Škrbine* Gašperja Kralja.
- 28. 9. 2023: Obisk literarnega večera Društva literarnih prevajalcev v Literarni hiši München (Literaturhaus München); predstavitev prevoda romana *Škrbine* Gašperja Kralja za javnost.

Jana Šter, Köln

- 28. 11. 2022: Slavistični inštitut Univerze v Kölnu (Inštitut), Svetovni dnevi slovenske literature: študenti so po vlogah prebrali *Lepo Vido* (stopenjsko berilo) in lastne prevode v nemščino ter si ogledali del dokumentarnega filma *Aleksandrinke*.
- 1. 12. 2022, 12. 1. 2023, 26. 6. 2023, Inštitut: Slovenski filmski večeri v sklopu slovanskih filmskih večerov: ogled filmov *Razredni sovražnik*, *Šiška Delux*, *Cvetje v jeseni* z razpravo po filmih.
- 10. 10.–28. 11. 2022, Inštitut: Slovenska bralna značka. Lektorica je organizirala projekt branja: študenti so samostojno prebrali knjižice stopenjskega berila in o zgodbah poročali ter prejeli praktične nagrade.
- 8. 12. 2022, FF, Univerza v Kölnu: predavanje *Slovenska protivojna literatura* v sklopu serije dogodkov na Slavističnem inštitutu na temo Slovanska protivojna literatura. Študenti so prebrali roman *Angel pozabe* Maje Haderlap, pogovarjali so se o delih Ivana Cankarja (*Podobe iz sanj*), Maje Haderlap (*Angel pozabe*), Maruše Krese (*Vse moje vojne*) in Gorana Vojnoviča (*Jugoslavija, moja dežela*).
- 15. 12. 2022, Inštitut: Božično srečanje s študenti, ki so igrali kvize in družabne igre o poznavanju Slovenije, slovenščine.
- 24. 5. 2023, FF, Univerza v Kölnu, Dan slovanske pisave: študentke so prebrale Proglas Sv. Cirila v slovenščini in sodelovale v mini skeču o Cirilu in Metodu, sodelovali so učitelji in študenti vseh lektoratov ter pevski zbor Slavističnega inštituta.
- 12. 6. 2023, Inštitut: predavanje lektorice *Motiv Lepa Vida in der slowenischen Literatur*, študenti so v nemščini prebrali dolensko verzijo ljudske balade *Lepa Vida* in znanstveni članek Petra Scherberja *Črtomir und Lepa Vida – ein slowenischer Mythenkomplex*, napisali seminarsko delo o motivu lepe Vide in kralja Matjaža v ostalih literaturah.
- 15. 6. 2023, Zoom: Izvedba predavanja Eve Trivunović o zgodovini slovenskega jezika: *Stability and Innovation: The Development of the Slovenian Language and Language Resources through Time*.
- 23. 6. 2023: piknik ob reki Ren, Slovansko druženje ob enakonočju, petje slovanskih pesmi in ples slovanskih plesov, k spoznavanju slovanskih kultur so povabili tudi mimoidoče.

dr. Irma Kern-Nachtsheim, Tübingen

- 22. 11. 2022: Svetovni dnevi slovenske literature. Literarni večer: *Literarni junak v slovenski romantiki: Poezije Franceta Prešerna in sodobni literarni junak/junakinja v delu Belo se pere na go Bronje* Žakelj.
- 23. 11. 2022: Ekskurzija iz Tübingena za Trubarjem v Memmingen in Kempten – Trubarjevi tiski in čas rojevanja slovenskega knjižnega jezika: pomen Trubarjevega dela za razvoj in razcvet slovenske literature in nastanek slovenskih literarnih junakov.
- Decembra 2022 in januarja 2023: predstavitev stopenjskih beril na lektoratu slovenščine, Slavisches Seminar, Univerza Tübingen.

- 13. 12. 2022: Literarni pogovor: *France Prešeren – lirski subjekt v romantični poeziji; Slovensko pesništvo upora: Karel Destovnik Kajuh – pesnik in heroj, ki vstaja kot Človek.*
- 24. 1. 2023, Slovenski kulturni praznik, Univerza Tübingen: gostovanje dr. Mateja Šeklija s FF UL s predavanjem *Zgodnjeslovenski števniki od 1 do 10 v Heiligenkreuskem rokopisu iz tretje četrtine 12. stol.*
- November 2022–julij 2023, Univerza Tübingen, Oddelek Slavisches Seminar: *Žarišče Ukrajina, Iz Tübingena o Ukrajini* – predavanja o ukrajinski literaturi, jeziku, zgodovini in kulturi v povezavi z drugimi slovanskimi jeziki, tudi slovenščino, v sodelovanju z Oddelkom za vzhodnoevropsko zgodovino (Institut für Osteuropäische Geschichte und Landeskunde).
- 21. 4. 2023: Iz Tübingena v Literaturhaus Stuttgart: Literarni večer na temo *Pisati poreklo/ Herkunft Schreiben* je moderirala dr. Schamma Schahadat. Ana Marwan je govorila o romanu *Zabubljena* (Verpuppt; prevod Klaus Detlef Olof, 2023). V Zagrebu rojena pisateljica, gledališka režiserka in performerka Ivana Sajko je predstavila svojo novo zgodbo *Svaki odlazak je mala smrt/Jeder Aufbruch ist ein kleiner Tod* (prevedla Alida Bremer).
- 13. 6. 2023, Club Voltaire: Večer slovenske lirike v Tübingenu z naslovom *Mein Nachbar auf der Wolke/Moj sosed na oblaku*. Nastopili so pesnik Tone Škrjanec in pesnici Ana Pepelnik in Ana Svetel, spremljal jih je kontrabasist Tomaž Grom, večer je moderirala dr. Amalija Maček. Poezija je bila v središču predstavitve Slovenije kot častne gostje na Frankfurtskem knjižnem sejmu oktobra 2023 pod geslom Satovje besed/Waben der Worte. Založba Hanser je v sodelovanju z Nemško akademijo za jezik in poezijo iz Darmstadta izdala doslej najboljšežnejšo antologijo slovenske poezije v 20. in 21. stoletju, ki je izšla pod naslovom *Mein Nachbar auf der Wolke/Moj sosed na oblaku* (ur. M. Göritz, A. Maček, A. Šteger), ki predstavlja osemdeset pesnic in pesnikov od Kosovela do danes, je dvojezična in vabi v izjemno bogat in heterogen prostor slovenske ustvarjalnosti. Pesniki in sourednica Amalija Maček so delo predstavili v okviru pesniške turneje po avstrijskih in nemških mestih (Celovec, Salzburg, Dunaj, München, Kiel, Frankfurt in Tübingen).
- 14. 6. 2023: Lektorica je slovenske pesnike in dr. Amalijo Maček vodila po Tübingenu in po Trubarjevi poti v Derendingen, kjer je Trubar preživel zadnji dve desetletji življenja.
- 22. 6. 2023: Udeležba in sodelovanje lektorata na prireditvi ob slovenskem dnevu državnosti v Stuttgartu v organizaciji GK RS v Münchnu in GK RS v Stuttgartu.

Poljska

Agata Glaz, Lodž

- 17. 10. 2022 so na fakulteti organizirali medsebojno spoznavanje za študente prvega letnika, sodelovali so v jezikovnih igrah, kvizih o Sloveniji, pri slovenski glasbi. Starejša generacija je pripravila predstavitev o slovenskih običajih in kulinariki, v skupinah so narisali zanimive plakate za Svetovne dneve (slike kralja Matjaža in Martina Krpana).
- 22. in 23. 11. 2022 je bilo Srečanje slovenistov v Varšavi, drugo srečanje študentov slovenščine na Poljskem. Program je vseboval prevajalske delavnice, srečanje z Joanno Pomorsko, prevajalko knjige *Alamut* in družabni program.
- 5. 12. 2022: Svetovni dnevi slovenske kulture in literature na Filološki fakulteti v Lodžu. Osrednjega dogodka so se udeležili študenti vseh jezikov in člani Katedre za slovansko filologijo. Študenti slovenskega jezika so uprizorili predstavitev *Martina Krpana* in *Kralja Matjaža*, ogledali so si dokumentarni film o Kralju Matjažu.
- 13. 12. 2022, obisk OŠ Janeza Pavla II. v Lodžu: študenti 2. letnika so pripravili otroško jezikovno-ustvarjalno delavnico, predstavili Slovenijo in slovenščino.
- 20. 12. 2022, božično srečanje študentov slovenščine: srečanje vseh študentov slovenščine, študenti so pripravili prezentacije o božičnih običajih, jezikovne igre, tekmovanja in kvize, poslušali in prevajali so praznične pesmi, gledali božične oddaje.
- Od 1. do 31. 3. 2023 so se udeležili KIP Erasmus+ z naslovom *Po poteh slovenske literature* v organizaciji Centra za slovenščino, najprej tri tedne predavanj prek spleta, zadnji teden na FF UL.
- 29. 3. 2023 so sodelovali na informativnih dnevih za srednješolce na Filološki fakulteti v Lodžu.
- 22. 5. 2023: gostovanje lektorice v Varšavi dr. Jasmine Šuler Galos, ki je pripravila ure jezikovnih in fonetičnih vaj.
- 17. 5. 2023: piknik ob zaključku poletnega semestra s študenti 2. letnika. Organizirali so iskanje skritega zaklada, se preizkusili v folklornih plesih in drugih aktivnostih.
- 31. 5. 2023: obisk učencev OŠ Janeza Pavla II na fakulteti.

Tina Jugovič, Katovice

- 22. in 23. 11. 2022: Svetovni dnevi slovenske literature: srečanje slovenistov treh univerz. Dvodnevno srečanje študentov Šlezijske univerze, Univerze v Lodžu in Univerze v Varšavi je bilo posvečeno romanu *Alamut*, ki je pred kratkim izšel tudi v poljščini, v prevodu Joanne Pomorske in Joanne Sławińskiej. 22. 11. 2022 je bila otvoritev z obiskom veleposlanika RS v Varšavi Bojanom Pograjcem, pogovor o poljsko-slovenskih odnosih, obisk Andrzeja Chrzanowskega, urednika založbe Sedno, pri kateri izhaja veliko literarnih in esejističnih del avtorjev iz bivše Jugoslavije, 7 prevodov iz slovenščine. Predstavil je prevajalski opus gostje Joanne Pomorske, sledila je prevajalska delavnica. Študenti so prevedli krajši odlomek iz Bartolovega romana *Alamut*. Popoldne so ustvarjali družabni igri, ki so jih študenti poimenovali *Mesta slovenske literature* (monopoli), drugo pa *Pot v raj pod Alamutom* (človek ne jezi se), druženje so zaključili s t. i. pub kvizom *Slovenska kultura*. 23. 11. 2022 so zaigrali družabni igri, sledila je oxfordska debata, izhodišče zanjo je bila misel, okrog katere je spletena fabula romana *Alamut*: Cilj posvečuje sredstva.
- 29. 11. so na Fakulteti za humanistiko postavili razstavo France Prešeren: *Turjaška Rozamunda*. Pod ilustracije se je podpisala akademska slikarka Mateja Korbar Šimić, tudi avtorica ilustracij *Martina Krpana*, prve knjižice zbirke *Slovenščina po korakih*. Študenti so predstavili pesnitev *Turjaška Rozamunda* in zbirko knjižic.
- 7. 12. 2022 je na Fakulteti za humanistiko potekal dan medkulturne komunikacije s številnimi strokovnimi predavanji in jezikovnimi tečaji, dogodek je organiziralo Društvo za medkulturno komunikacijo Šlezijske univerze v Katovicah.
- 22. 12. 2022 je potekalo božično-novoletno srečanje študentov in delavcev šlezijske slavistike. Študenti so zbrani množici približali slovanske običaje, slovenisti so predstavili tepežkanje.
- 4. 4. 2023, Fakulteta za humanistiko v Sosnowcu: Na tradicionalnem slavističnem festivalu *Slavdan* so se predstavile slovanske države, med njimi je bila tudi stojnica Zajtrk v Planici, udeležencem so ponudili mini tečaje slovenščine in promocijsko gradivo.
- 13. 4. 2023 je pred fakulteto potekalo tradicionalno ciljanje pirhov. Velikonočno igro so pred šestimi leti prenesli iz kraja Miren v Sosnowiec. Udeležilo se je je okoli 20 študentov slavistike.
- Od 1. do 31. 3. 2023 so se udeležili KIP Erasmus+ z naslovom *Po poteh slovenske literature* v organizaciji Centra za slovenščino, najprej tri tedne predavanj prek spleta, zadnji teden na FF UL. Programa se je udeležilo 6 študentov s Šlezijske univerze v Katovicah, spremljali sta jih dr. Monika Gawlak in lektorica Tina Jugovič.

mag. Bojana Todorović, Krakov

- 3. 11. 2022: gostovanje dr. Ane Toroš z UNG prek spleta s predavanjem *Literatura na stičišču. O manjšinski in čezmejni literaturi v Furlaniji - Julijski krajini (Italiji) ter Goriški in Obalno-kraški regiji (Slovenija)*.
- 22. 11. 2022: literarni večer z recitacijami Prešernovih pesmi v poljščini. Ob izidu pesniške zbirke Franceta Prešerna v poljskem prevodu (*Poezije*, 2022) je v kavarni in knjigarni De revolutionibus pesnika in svoje prevode predstavila prevajalka Katarina Šalamun Biedrzycka. Prešernovo poezijo so brali trije poljski pesniki: Miłosz Biedrzycki, Wojciech Bonowicz in Patryk Czarkowski.
- 6., 7. in 8. 12. 2022, Svetovni dnevi slovenske literature: slovenski literarni junaki. V okviru tradicionalnega ciklusa dogodkov o slovenski kulturi so se v Krakovu osredotočili na predstavitvi *Kurenta* in *Martina Krpana*. Dr. Marlena Gruda je pripravila predavanje z naslovom *Kurent – vitalistični nonkonformist*. Lektorica je v naslednjih dneh študente seznanila z Levstikovim *Martinom Krpanom*, brali so različne verzije dela, spoznali likovne in igralske interpretacije, prejeli so rokovnike Centra za slovenščino.
- 30. 5. 2023 sta lektorica in dr. Marlena Gruda na oddelku priredili znanstveni panel in razstavo, posvečeno slovenskemu pisatelju Borisu Pahorju ob prvi obletnici smrti. Na znanstvenem panelu so predavali: dr. Jože Pirjevec, dr. Vesna Mikolič, dr. Igor Škamperle, Nikodem Szczygłowski in dr. Martina Ožbot. Njihove referate so predhodno prevedli v poljščino, pri organizaciji projekta je sodelovala študentka Aleksandra Mrozowska. Na razstavi so predstavili zgodovino Trsta ter življenje, delovanje in umetniško ustvarjalnost tržaškega pisatelja. Za razstavo sta študentki slovenskega lektorata Olga Dziubek in Iwona Szubra prevedli odlomke pisateljeve proze.

dr. Jasmina Šuler-Galos, Varšava

- 22. 11. 2022, Inštitut za zahodno in južno slavistiko (Inštitut): Svetovni dnevi slovenske literature – Srečanje poljskih slovenistov. Tema srečanja je bil roman *Alamut*, ki je na začetku leta izšel v poljščini. Slovenisti univerz iz Katovic, Lodža in Varšave so se seznanili z vsebino in najnovejšim prevodom v poljščino, organizirali so obisk prevajalke romana *Alamut* Joanne Pomorske, pogovor in prevajalske delavnice ter obisk urednika založbe Sedno Andrzeja Chrzanowskega, ki je predstavil poljski knjižni trg, družabno srečanje. 23. 11. 2022 Inštitut: družabni igri *Pot v raj* in *Mesta slovenske literature*. Oxfordska debata: Cilj posvečuje sredstva. Študenti so sodelovali v vseh fazah priprav, z zanimanjem sledili predavanjem in ustvarjalno sooblikovali delavnice. Gl. tudi Katovice.
- 22. 11. 2022–10. 10. 2023 Inštitut: Razstava ilustracij romane *Turjaška Rozamunda*. Avtorica del je akademska slikarka Mateja Korbar Simić.
- 24. 2. 2023, Inštitut: Predavanje dr. Simone Klemenčič z ZRC SAZU z naslovom *Beseda leta* in pogovor o njeni najnovejši knjigi, izvedla je kviz *Izposojenke in tujke*.
- 22. 4. 2023, Inštitut: *Dan odprtih vrat*. Lektorica je sodelovala s študenti, pripravili so materiale in vodili stojnico (za celoten Oddelek), študenti so pripravili tudi piknik z družabnimi igrami. S sodelavko sta pripravili in ravnateljem srednjih šol na Poljskem pošiljali informacije o študiju preko FB Slovensko dvorišče in IG Tu Slowenia.
- 31. 5. 2023, Kavarna Retrospekcja: literarni in glasbeni večer s Klemnom Piskom.

Portugalska**mag. Mateja Rozman, Lizbona**

- Jeseni 2022 so nadaljevali s projektom *Plečnikova Ljubljana* (A Liubliana de Plečnik), ki se je začel v letu 2021 na Faculdade de Letras Univerze v Lizboni. Plečnikovo razstavo, ki je bila v prostorih zakonodajne skupščine v Funchalu na Madeiri od 19. 9. do 14. 10., so organizirali Konzulat Republike Slovenije na Madeiri, Združenje arhitektov Madeire, veleposlanica Republike Slovenije v Portugalski republiki Blažka Kepic, Lektorat za slovenski jezik in kulturo Faculdade de Letras Univerze v Lizboni, Muzej za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani ter Slovensko-portugalski kulturni center. Kustosinja Natalija Lapajne iz muzeja za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani je vodila po razstavi ter o Plečniku predavala v muzeju Federico de Freitas. Lektorica je predstavila delček slovenske zgodovine v povezavi s Plečnikovim delom.
- December 2022, Svetovni dnevi slovenske literature: predstavili so nekatere znane slovenske mite ter legende v slovenski literaturi, predstavitve so bile namenjene študentom in profesorjem Faculdade de Letras Univerze v Lizboni ter dijakom ene od srednjih šol. Dijaki so pripovedovali slovenske mite ter legende ob glasbeni spremljavi in multiviziji Lada Jakše.
- 21. in 22. 3. 2023, *Svetovni dan poezije*: organizirajo ga vsako leto, na fakulteti so brali pesmi ob glasbeni spremljavi ter se pogovarjali o poeziji in o njenem namenu. Naslov dogodkov je bil *No olhar do mocho – V pogledu čuka*, saj je čuk poleg sove na univerzi v Lizboni simbol modrosti. Po celi fakulteti so obesili plakate s čuki, ki so tudi na humoren način ponazarjali nekatere vidike stanja človeške družbe, študenti, profesorji ter zunanja publika so nanje pisali verze, pesmi ali komentarje. V enem tednu se je nabralo precej verzov ter komentarjev v različnih jezikih in seveda tudi v slovenščini. Dogodke so organizirali v sodelovanju s Portugalskim društvom pisateljev.
- Gostovanja v okviru Erasmus+: novembra 2022 dr. Vojko Gorjanc s FF UL s predavanjem *Intercultural Contacts through literary translation*, aprila 2023 Sanja Pirc, učiteljica STU v Rimu, s predavanjem *Slovenski mitski junaki* in dr. Krištof Jacek Kozak s FHŠ UP s ciklom predavanj o dramskem delu Ivana Cankarja.

Romunija**Katarina Dovč, Bukarešta**

- 1. 12. 2022, Casa Universitarilor v Bukarešti: koncert skupine Metulji za širšo publiko. Na lektoratu so se ukvarjali z besedili pesmi in se udeležili kulturnega dogodka, pripravili so tudi predstavitev Svetovnih dni slovenskih junakov.
- 19. 12. 2022: Prevajalska delavnica s Paulo Braga Šimenc prek Zooma. Paula Braga Šimenc, ki prevaja iz slovenščine v romunščino, je pripravila krajše odlomke iz nedavno prevedenega Vojnovičevega romana *Figa*, ob katerih so s študenti razmišljali o zagonetkah, t. i. lažnih prijateljih in domiselnih ustvarjalnih prevodih.
- Od 23. do 26. 3. 2023: Ekскурzija s študenti po Sloveniji.

- 13. 5. 2023, park Tineretului v Bukarešti: Slovensko-makedonska delavnica, ki sta jo pripravili skupaj z lektorico za makedonščino, v kateri so študenti spoznavali podobnosti in razlike med slovenskim in makedonskim jezikom.
- 22. 5. 2023, slovenska kulinarčna delavnica, ki se je je udeležilo dvanajst študentov.

Severna Makedonija

dr. Lidija Arizankovska, Skopje

- Nastop študentov na literarnem dogodku v rezidenci EU v Skopju.

Slovaška

dr. Saša Vojtech Poklač, Bratislava

- 29. 9. 2022, *Evropski dan jezikov – Odkrivajmo Slovenijo*: predstavništvo Evropske komisije na Slovaškem v sodelovanju z Narodnim inštitutom izobraževanja in mladine (NIVAM) organizira predstavitev jezikov in kultur, ki že nekaj let potekajo po spletu, lektorica je predstavila Slovenijo.
- 18. oktober 2022, Gostovanje Erasmus+ dr. Špele Sevšek Šramel s FF UL, ki je pripravila dve predavanji: *Cesta na juh: cestopisné žánre slovinských autorov A. Aškerc, M. Gregorič, Iz. Cankar in Kosovelov Kras*.
- 20. 10. 2022, Moyzesova sieň FiF UK: slavnostna prireditev ob 30. obletnici sistematičnega poučevanja slovenščine na FF v Bratislavi; ob jubileju so posneli in predstavili 50-minutni dokumentarni film *Bratislavská slovenistika v retrospektivi in spominih* (scenarij: Saša Vojtech Poklač, Svetlana Kmecová), v katerem je predstavljena zgodovina lektorata s spomini lektorice in bivših ter zdajšnjih študentk in študentov slovenščine; z nastopom je navdušila slovenska vokalna skupina Vivere.
- 1. 12. 2022, Svetovni dnevi slovenske literature: dr. Saša Vojtech Poklač in dr. Miloslav Vojtech sta v letu slovenske pisateljice Ele Peroci v slovaščino prevedla njeno pravljico *Muca Copatarica*. Lektorica jo je prebrala otrokom 1. razreda OŠ Miloslavov.
- 5. 12. 2022, Bratislava: Tradicionalno srečanje na Prešernovi ulici, kjer je veleposlanik RS dr. Stanislav Raščan položil venec na spominsko ploščo, posvečeno Francetu Prešernu. V Infocentru Univerze Komenskega v Bratislavi je sledil dogodek z naslovom Literarno dopoldne s finalisti *Festivala mlade literature Urška JSKD*. Z lektorico so se pogovarjali pesnica Ema Odra Raščan, pesnik Vid Karlovšek in pesnica ter pisateljica Selma Skenderović. Projekte JSKD je predstavila producentka za literarno dejavnost mag. Barbara Rigler. Dogodek so popestrili glasbenica Dunja Vrhovnik in glasbena skupina Hedera Vento; študenti so sodelovali s prevodi, pomagali so pri pripravi dogodka.
- 13. 2. 2023, Infocentrum UK: Koncert slovenske glasbene skupine PTČ ob slovenskem kulturnem prazniku.
- 14. 3. 2023, prostori FiF UK: Ustvarjalna delavnica *Ko se ptički ženijo*, študenti so izdelovali gregorčke.
- 4. 4. 2023, Infocentrum UL: Literarni večer s slovensko pisateljico Anjo Mugerli, ki ga je moderirala lektorica, predstavili sta nagrajeno zbirko kratkih zgodb Anje Mugerli *Čebelja družina*. Kratko zgodbo *Jabolkosnedka*, ki so jo prevedli študenti slovenistike, je v slovaščini interpretirala bivša študentka slovenščine Terézia Strúharová.
- 8. 6. 2023, OŠ J. G. Tajovského, Senec: sodelovanje lektorice na tradicionalnem medenem zajtrku, ki je otrokom predstavila knjigo Marjana Mančka *Iz dnevnika Čebelice Medke*.

Srbija

Boštjan Božič, Beograd

- 26. 10. 2022: gostovanje mariborske Založbe Pivec z Miriam Drev, Janjo Vidmar in Boštjanom Naratom, ki so se najprej predstavili v Sali heroja na Filološki fakulteti Univerze v Beogradu (FF), nato pa še v Društvu Slovencev Sava.
- 13. 11. 2022 so se udeležili predstave SNG Drama Ljubljana Heinerja Müllerja *Cement* v režiji Sebastijana Horvata v Beogradskem dramskem pozorištu.
- 30. 11. in 1. 12. 2022, Svetovni dnevi slovenske literature: v prostorih Društva Slovencev Sava so predstavili stopenjska berila *Slovenščina po korakih*, gostovala je Ljoba Jenče, ki je izvedla komentirani koncert z naslovom *Slovenske junakinje in junaki v literaturi in ljudskem izročilu*, naslednji dan pa še delavnico petja in pripovedovanja *Kralj Matjaž je imel ptico*.
- 28. 2. 2023 je na FF potekal dogodek z naslovom *Ljubav na svim jezicima* (Ljubezen v vseh jezikih), na katerem so študenti z različnih kateder recitali ljubezensko poezijo

v jezikih, ki se jih učijo. Recitacije so spremljali srbski prevodi izbranih pesmi, dogodek pa je zaokrožil nastop pevskega zbora fakultete. Za slovenščino sta nastopili študentki Lidija Čolić in Tamara Petrović.

- 22. 3. 2023 so se s študenti v prostorih Društva Slovencev Sava udeležili predstavitve osme številke časopisa *Slovenika*, ki ga izdaja Nacionalni svet slovenske narodne manjšine, ki je posvečena slovensko-srbskemu skladatelju, pedagogu in publicistu Mihovilu Logarju. Nato so si ogledali še dokumentarni film *Logarovi ritmovi logaritmovi* scenarista Dragomira Zupanca in režiserja Vladimira Šojata.
- 22. 4. 2023 so v okviru lektorata slovenščine na FF in dopolnilnega pouka slovenščine, ki deluje v Društvu Slovencev Sava, za študente in učence organizirali predstavitve »slovenskih točk« v Beogradu: obiskali Plečnikovo cerkev, si ogledali dokumentarni film beograjskega Slovenca Dragomirja Zupanca o skladatelju Davorinu Jenku, študenti slovenščine so predstavili svoje referate.
- 8., 9. in 10. 5. 2023 so gostili asist. Martina Vrtačnika z AGRFT UL, ki je pripravil intenzivne vaje iz fonetike slovenskega jezika.
- 10. 5. 2023 so se v Društvu Slovencev Sava udeležili projekcije filma *Dedek gre na jug* režiserja Vincija Vogue Anžlovarja.
- 11. 5. 2023 so slovenistiko predstavili dr. Gjokotu Nikolovskemu in študentom s FF UM, ki so jih obiskali v okviru strokovne ekskurzije v Srbijo.
- V poletnem semestru so nekateri študenti slovenščine v okviru predmeta Praktikum sodelovali z dr. Sašom Marjanovičem z Oddelka za romanistiko pri aplikaciji *SERBOVERB* z iskanjem in z vnašanjem slovenskih ustreznih 1800 glagolov v srbskem jeziku.

Španija

dr. Ana Fras, Granada

- 19. 10. 2022: Fakulteta za prevajalstvo: Gostovanje Erasmus+ dr. Alojzije Zupan Sosič, predavanje z naslovom *Sodobna erotična poezija in branje pesmi*.
- 27. 10. 2022: Fakulteta za prevajalstvo: Gostovanje Erasmus+ dr. Mateje Pezdirc Bartol: *Specifičnost dramske forme in družbena vprašanja v sodobni slovenski dramatik*.
- 9. 11. 2022: Fakulteta za prevajalstvo: Predavanje dr. Jasmine Markič: *Glagolske perifrize v španščini in prevajanje v slovenščino*. Na primerih iz prevedene španske in južnoameriške literature so se študenti seznanili s prevajanjem španskih perifraz v slovenščino.
- 25. in 26. 3. 2023: Fakulteta za prevajalstvo: Gostovanje Erasmus dr. Damjana Huberja in predavanje z naslovom *Osnove slovenske fonetike*.
- 23. in 25. 5. 2023: Fakulteta za prevajalstvo: Gostovanje pesnice Barbare Korun s predavanjem v angleščini z naslovom *60 years of reception of womens poetry*, lektorica je organizirala literarni večer, na katerem so s pesnico predstavili njeno poezijo v slovenščini in španščini. Za španske prevode je poskrbela Ana Fras. Literarni večer je na kitari spremljala Patricia Castilla.

Ukrajina

Primož Lubej, Lvov

- 5. 12. 2022, Zoom, Literarni večer z Jano Bauer. Gostili so eno najvidnejših slovenskih mladinskih pisateljic, prevajalko in urednico Jano Bauer, ki je osvetlila pomen kakovostne mladinske književnosti za današnjega bralca ter predstavila svoj otroški roman *Groznovilca v Hudi hosti*, ki je v prevodu Marijane Klimec izšel tudi v ukrajiniščini.

ZDA

Luka Zibelnik, Cleveland

- Septembra 2022 so bili drugič organizirani Slovenski dnevi v Clevelandu, v organizaciji GK RS v Clevelandu in lektorja: pripravili so razstavo Lučke Koščak *Angeli* (Slovenski muzej in arhiv), pogovor je vodil dr. Gregory Nosan, kulinarično delavnico, za katero je lektor pripravil letake z recepti, kuhl in poučeval. Ogledali so si dokumentarni film *Smaragdni raj* (Sylvia Debick, Dnevi dokumentarnega filma v Chagrin Falls), lektor pa je pripravil kratek film o slovenskih dnevih. Gospodarski delegaciji iz Slovenije (SABA) je predstavil slovensko skupnost in predstavil njeno zgodovino. Odprli so razstavo o Jožetu Plečniku s predavanjem dr. Noaha Charneya (Clevelandska javna knjižnica ob Konferenci pobratenih mest).
- Oktobra 2022 je na CSU gostoval dr. Dušan Bavdek z AG UL, gostili so projekt *Slovenska gostilna* (SABA, restavracija Fudo, Slovenski narodni dom), lektor je izvedel

- kulinarično delavnico z gostilno Fudo, pripravljali jedi ter poučevali, gostili so dr. Bojana Cvelfarja iz Arhiva RS, ki si je ogledal Slovenski muzej in arhiv.
- Novembra so pripravili Slovenski medeni zajtrk.
 - Decembra je bila otvoritev razstave o slovenski kapeli v Washingtonskem svetišču narodov (Veleposlaništvo RS v Washingtonu), ki jo je lektor pripravil skupaj z dr. Leo Plut-Pregelj in delavcem na VWA Corbinom Černym in na proslavi ob dnevu samostojnosti in enotnosti prejel zahvalno plaketo GK RS v Clevelandu.
 - Januarja 2023 je bil ob predavanju dr. Timothyja Pogačarja o prevodu *Visoške Kronike* (organizira SNPJ v javni knjižnici v Euclidu) predstavljen tudi projekt stopenjskih beril Centra za slovenščino.
 - V februarju je več kot teden dni potekalo *Slovensko kurentovanje*, ob kulturnem dnevu so z GK, cerkvijo sv. Marije vnebovzete in slovensko skupnostjo nastopili: Gaja Višnar (NYC), Teater Gigante (WI), dr. Timothy Pogačar (OH), raznorazni glasbeniki, otroci itn., dogodke sta povezovala lektor in Joe Valenčič. David Antolin iz Kanade je predaval o narodnih nošah, predavanje je potekalo v živo, po spletu si ga je ogledalo več kot 1000 ljudi. V La Salle Theater so pripravili premiero filma *LGBT-SLO-1984*, ki se je udeležila tudi senatorka Ohia, na okrogli mizi so se pogovarjali Joe Valenčič, režiser filma Boris Petkovič, državna senatorka in predsednica opozicije v državnem senatu Nikie J. Antonio, glavna svetovalka v Equality Ohio Mary Zaller in lektor. Izvedli so kulinarični večer na spletu z okoli 1100 gledalci, kuhal je Mark Tomc, lektor pa je posnel in uredil video. Otvorili so razstavo *Plečnikova Ljubljana*, lektor je vodil pogovor z dr. Noahom Charneyem, dr. Gregom Nosanom in publiko. Posnel in uredil je tudi video, na Paradi kurentov in ostalih mask je bilo okoli 15.000 udeležencev.
 - Marca so dr. Michael Biggins (Seattle, U Washington), dr. Timothy Pogačar (Bowling Green State U), lektor in študenti ob 50. obletnici Society of Slovene Studies pripravili branje prvega dejanja *Jakoba Rude* v angleščini na Slavistični konferenci srednjega vzhoda (Ohio State University). Vaje so potekale vsako nedeljo že od januarja naprej. Zvečer so imeli še posebno pogostitev ob obletnici, kjer so kot primer dobre prakse predstavili tudi lektorat.
 - Aprila je na CSU gostovala dr. Marijanca Ajša Vižintin z ZRC SAZU. Dr. Vižintin bo posnela poseben podcast za študente CSU in Global Cleveland.
 - Marjan Šrumpf z RTV Slovenija/TV Maribor je snemal dokumentarni film o Joeju Valenčiču, sodeloval je tudi lektor, ki je predstavil Slovenski muzej in arhiv.
 - V maju je lektorat postal del organizacije na CSU CRIS (for Refugee and Immigrant Success), lektor bo z oddelka svetovnih jezikov sodeloval pri strategijah in načrtih za uspešno pomoč mednarodnim študentom, premagovanjem kulturnih šokov ter integracijo. Na Veleposlaništvu RS v Washingtonu je lektor dva večera poučeval »preživetveno« slovenščino polkownico dr. Tiffany Petros, ki je v Pentagonu delala kot svetovalka ameriškega ministra za obrambo (za srednjo Evropo), bila je udeležena Seminarja, prejel je tudi častni kovanec Pentagona.
 - Avgusta je bila v Clevelandu na 3-tedenskem gostovanju dr. Katarina Švab s sodelavkama, urejale in katalogizirale so Slovensko narodno čitalnico, ki bo naslednje leto stara 110 let. Študentka je prakso opravljala tudi v največji javni knjižnici v Clevelandu.
 - Septembra so spet izvedli Slovenske dneve v Clevelandu 2023 z devetimi dogodki, lektor je sodeloval pri organizaciji in izvedbi dogodkov, zlasti razstave *Slovinci v ZDA* (Joeja Valenčiča), na Kulinaričnem večeru, Plesnem večeru z radijem Aktual itn. CSU je obiskal minister RS za Slovence po svetu Matej Arčon, veleposlanik RS v Washingtonu Iztok Mirošič in drugi visoki gostje, obisk je spremljal dopisnik RTV SLO dr. Andrej Stopar. Lektor je prejel priznanje Urada za Slovence po svetu ob 15-letnici svojega delovanja na CSU in v Clevelandu.

Združeno kraljestvo

Maja Rančigaj Beneš, London

- 6. 12. 2022, Šola za slovanske in vzhodnoevropske študije (SSEES UCL): Svetovni dnevi slovenske literature, delavnica z naslovom *Graded Readers of Slovene Classics: A New Approach to Language*, udeležili so se je sedanji in nekdanji študenti slovenščine na UCL SSEES in nekateri učitelji. Po skupinah so brali *Povodnega moža*, *Lepo Vido* in *Martina Krpana*, v pomoč so jim bili prevodi stopenjskih beril, ki so jih v angleščino prevedli študenti Makar Menshikov, Ben McKendrick in Shaun Foley.
- 14. 3. 2023, SSEES UCL: predavanje nekdanje študentke lektorata slovenščine dr. Emme Hatto *A Slovene Solution? Dr. Anton Korošec and the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, 1918–1928*. Dr. Hatto je leta 2022 doktorirala iz zgodovine na Univerzi v Southamptonu. Dogodek je moderiral dr. Jakub Beneš.

Jernej Ključevšek, Avstrija, Dunaj

- Ključevšek, Jernej, 2022: Oblikoslovje pri poučevanju slovenščine na Univerzi na Dunaju. Maribor: *Slavistični znanstveni premisleki: Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. 125–138. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/740/1022/2701-1>

Laura Fekonja Fonteyn, Avstrija, Gradec

- Fekonja Fonteyn, Laura, Koren, Tatjana, 2022: Učenje slovenščine v Gradcu in stališča staršev do slovenskega jezika. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 89–97. <https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-41/>

Ivana Petric Lasnik, Belgija, Bruselj, Gent

- Dolar, Kaja, Petric Lasnik Ivana, Seidl Petra, 2022: Novi časi in novi pristopi: generacija Z se uči slovenščine kot tujega jezika. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 31–38. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Dolar_Obdobja-41.pdf

Eva Šprager, Bolgarija, Sofija

- Liberšar, Polona, Marc, Karin, Pirc, Sanja, Šprager, Eva, Poklač Vojtech, Saša, 2023: *Veronika Deseniška*. Uredili Matej Klemen, Magda Lojk, Mateja Lutar. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. Zbirka Slovenščina po korakih.
- Zdravka Evtimova, 2023: *Četrtek*. Prevod v slovenski jezik. Zbirka 100 slovanskih romanov. Ljubljana: Forum slovanskih kultur.
- Esad Babačić, 2022: *Kitula*. Prevod v bolgarski jezik. Sofija: Založba Ergo.

Primož Lubej, Bosna in Hercegovina, Banjaluka

- Kogovšek Zrnec, Sabina (pripovedovalec), 2023. Serhij Žadan: Internet: odlomek proznega dela na Radiu Slovenija, 3. program, Ars, oddaja Izbrana proza, 14. 1. 2023.
- Feliks Avstrija, 2014: predvajanje proze v oddaji Izbrana proza, III. program Radia Slovenija – ARS, 3. 9. 2022.
- Snjadanko, Nataalka, 2022: Lične vadnice nadvojvode Wilhelma (odlomek iz romana). Aleš Učakar (ur.): *Kako daleč je dom?/How far away is home?* 37. mednarodni literarni festival Vilenica. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev. 239–244.
- Snjadanko, Nataalka, 2022: Lične vadnice nadvojvode Wilhelma: predvajanje poezije in proze v oddaji Literarni nočno, II. program Radia Slovenija. Val 202, 8. 9. 2022.

Mateja Kosi, Češka, Brno

- Krejčová, Elena, Kosi, Mateja, Dufková, Kristýna, 2022: *Tematický slovník češtiny, slovinštiny a makedonštiny*. Brno: Masarykova univerzita.
- Lojk, Magda, Kosi, Mateja, 2022: Problematika rabe veznika v protivnem priredju pri pouku slovenščine kot tujega jezika. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 221–229.

Aleš Kozár, Češka, Pardubice

- Kozár, Aleš, 2022: Obraz Korutan v díle Anny Řehákové. *Porta Balcanica* 2022/1–2. 51–61.
- Kozár, Aleš, 2022: »Tot' něco nevidaného, co ducha zanáší v krajiny daleké« – Česká putování ke Slovincům. Miroslav Kouba (ur.): *Okouzlení neznámem: cesty a cestování středovýchodní Evropou v proměnách času*. Červený Kostelec: Pavel Mervart. 339–387.
- Kozár, Aleš, 2022: Výmoly, škarpy, objížďky. Podoby žánru road movie v současných slovanských kinematografiích. Miroslav Kouba (ur.): *Okouzlení neznámem: cesty a cestování středovýchodní Evropou v proměnách času*. Červený Kostelec: Pavel Mervart. 427–449.
- Kozár, Aleš, 2021: Skici, kresby a obrazy slovinské krajiny v české literatuře druhé poloviny 19. století. In: Miroslav Kouba (ur.): *Skicář slovanský. Člověk v kulturní krajině středovýchodní Evropy*. Červený Kostelec: Pavel Mervart. 131–160.

Prevodi iz slovenščine, knjižni

- Goran Vojnović, 2021: *Moje Jugoslavie*. Prevedel Aleš Kozár. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Peter Svetina, 2022: *Hroší moudrost*. Prevedla Aleš Kozár in Eliška Oberhelova. Jihlava: Nakladatelství Altenberg.
- Boris Pahor, 2022: *Nekropole*. Prevedel Aleš Kozár. Ostrava: Protimluv.

- Drago Jančar, 2023: *A láska samotná*. Prevedel Aleš Kozár. Zlín: Kniha Zlín.

Prevodi za revije

- Mnohých příkoří, kterými trpěli druzí, jsem by ušetřen. Interview s Borisem Pahorem vodil Primož Sturman. *Protimluv* 2022/4. 18–19. Prevedel Aleš Kozár.
- Boris Pahor: *Nekropole*. *Tvar* 18/2022. 10–11. (odlomek, prevedel Aleš Kozár)
- Okamžiky nesamozřejmosti. II. *Protimluv* 2/2022. 34–36. (prevodi pesmi - Robert Simonišek, Natalija Milovanović)
- Goran Vojnović: *Co věděl pradědeček Leon* – *Tvar* 10/2022. 8. Prevod eseja.
- Okamžiky nesamozřejmosti. *Protimluv* 1/2022. 25–28. (Izbor pesmi, prevod, spremna beseda: Alenka Jovanovski, Simona Kopinšek)
- Války bohužel nekončí ve chvíli, kdy utichnou výstřely. *Tvar* 10/2022. 8. Intervju z Goranom Vojnovićem, prevedel Aleš Kozár.
- Boris Pahor. Nekrolog. *Literatura* 17. 6. 2022. Prevedel Aleš Kozár. <https://www.iliteratura.cz/Clanek/45689/pahor-boris>
- Aleš Kozar: Deziluze a ztráty Gorana Vojnoviće (esej). *Tvar* 10/2022. 17.
- Marko Sosič. Chléb prach. *Protimluv* 2/2021. 8-11. (odlomek, prevedel Aleš Kozár)

Magda Lojk, Češka, Praga

- Klemen, Matej, Lojk, Magda, 2022: Nekateri vidiki priprave stopenjskih beril: na primeru priredb starejše slovenske književnosti. Nataša Piriš Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 175–183.
- Lojk, Magda, Kosi, Mateja, 2022: Problematika rabe veznika v protivnem priredju pri pouku slovenščine kot tujega jezika. Nataša Piriš Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 221–229.
- Jugovič, Tina, Klemen, Matej, Lojk, Magda, Lutar, Mateja, 2022: Didaktična igra Klanec z vidika učenja slovenščine kot tujega jezika. Simona Pulko, Melita Zemljak Jontes (ur.): *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. 97–111.

Petra Seidl, Francija, Pariz

- Dolar, Kaja, Petric Lasnik, Ivana, Seidl, Petra, 2022: Novi časi in novi pristopi: generacija Z se uči slovenščine kot tujega jezika. Nataša Piriš Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 30–38.

Klemen Lah, Hrvaška, Reka in Zadar

- Lah, Klemen, 2023: Spremna beseda. Lucijan Zalokar: *Dirka od bloka do drevesa: eseji o športu, morali, dopingu in nevednosti*. Ljubljana: UMco.

Simona Gotal, Hrvaška, Zagreb

- Gotal, Simona, 2022: Slovenistika na Filozofski fakulteti v Zagrebu. *Zbliževanja in odmiki: medkulturni stiki v slovanskih jezikih in literaturah*. Ljubljana: Študentska sekcija Zveze društev Slavistično društvo Slovenije (Philoslavica, 3). 15. <https://zdsds.si/tiskovina/4693/>

Polona Liberšar, Italija, Padova

- Liberšar, Polona, Marc, Karin, Pirc, Sanja, Šprager, Eva, Poklač Vojtech, Saša, 2023: *Veronika Deseniška*. Uredili Matej Klemen, Magda Lojk in Mateja Lutar. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.

Sanja Pirc, Italija, Rim in Neapelj

- Liberšar, Polona, Marc, Karin, Pirc, Sanja, Šprager, Eva, Poklač Vojtech, Saša, 2023: *Veronika Deseniška*. Uredili Matej Klemen, Magda Lojk in Mateja Lutar. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.

Rada Lečić, Italija, Trst

- Lečić, Rada, 2023: *Lepa beseda lepo mesto najde – Slovenski pregovori in izreki*. Cerknio: Založba Gaya.
- Lečić, Rada, 2022: *Parlo, parli, parliamo sloveno|Govorim, govoriš, govorimo slovensko*. Cerknio: Založba Gaya.
- Lečić, Rada, 2022: *Slovenščina od A do Ž/Lo sloveno dalla A alla Ž*. Prevedel Vasja Bratina. Cerknio: Založba Gaya.

- Lečič, Rada ²2022: *Slovenščina od A do Ž/Slovenisch von A bis Ž*. Prevedel Slavo Šerc. Cerklje: Založba Gaya.
- Lečič, Rada, ²2022: *Slovenščina od A do Ž/Slovenački od A do Ž*. Prevedla Maja Đukanović. Cerklje: Založba Gaya.
- Lečič, Rada, ²2022: *Slovenščina od A do Ž/Slovene from A to Ž*. Prevedla Ksenija Malia Leban. Cerklje: Založba Gaya.

Karin Marc, Italija, Trst in Videm

- Liberšar, Polona, Marc, Karin, Pirc, Sanja, Šprager, Eva, Poklač Vojtech, Saša, 2023: *Veronika Deseniška*. Uredili Matej Klemen, Magda Lojk in Mateja Lutar. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Smole, Vera, Marc Bratina, Karin, 2022: Pastirska leksika na jugozahodu slovenskega prostora. Lidija Tanturovska (ur.): *Makedonskiot jazik: izvor na naučni istražuvanja: VI. međunarodna naučna konferencija (20 i 21 oktombri 2021 godina)*. Skopje: Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«, Institut za makedonski jazik »Krstev Misirkov«. 241–255. <http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload.pdf>
- Marc, Karin, 2022: Frazeologija kot most k interdisciplinarnosti in med-/večkulturnosti: predlogi za obravnavo frazeologije pri pouku slovenščine kot prvega in tujega jezika. Matej Šekli, Lidija Rezonničnik (ur.): *Slovenski jezik in književnost med kulturami* (Zbornik Slavističnega društva Slovenije 32). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 187–201.
- Marc, Karin, Bidovec Sinkovič, Maria, Kafol, Martina, Liberšar, Polona, Pirc, Sanja, 2022: Slovenščina na italijanskih univerzah. Matej Šekli, Lidija Rezonničnik (ur.): *Slovenski jezik in književnost med kulturami* (Zbornik Slavističnega društva Slovenije 32). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 513–519.

Metka Lokar, Kitajska, Peking

- Lokar, Metka, 2022: *Ker poezija je sol sveta. Poezija je sol sveta: slovensko-kitajsko pesniško branje*: 3. 12. 2022, Peking, Kranj. Peking: Veleposlaništvo RS na Kitajskem; Ljubljana: Ministrstvo za zunanje zadeve.
- Lokar, Metka, 2023: Znanost in umetnost: Ferdinand Avguštin Hallerstein in Huiqin Wang. *Razstava o Ferdinandu Avguštinu Hallersteinu in njegovem spomeniku: Ob 30. obletnici vzpostavitve diplomatskih odnosov med Kitajsko in Slovenijo ter 320. obletnici rojstva Ferdinanda Avguština Hallersteina*. Ljubljana: Arhiv Republike Slovenije. <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/Arhiv-RS/Zalozba/e-publikacije/Hallerstein/Katalog-Hallerstein-2023.pdf>

Mladen Pavičič, Madžarska, Budimpešta

- Pavičič, Mladen, 2022: Slovenščina, madžarščina in slovnični spoli. Simona Pulko in Melita Zemljak Jontes (ur.): *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. 198–209.

Mojca Jesenovec, Madžarska, Sombotel

- Dovč, Katarina, Jesenovec, Mojca, Vešner, Melita, 2022: Spregledana vloga humorja pri poučevanju slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 53–62. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Dovc-Jesenovec-Vesner_Obdobja-41.pdf

Jana Šter, Nemčija, Köln

- Šter, Jana, 2022: Vloga in izzivi jezikovnega asistenta za slovenski jezik na avstrijskem Koroškem. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. 335–340. <https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-41/>.

Slavo Šerc, Nemčija, Regensburg

- Müller, Herta: *Kralj se prikloni in ubija*. Ljubljana: LUD Literatura, 2023.
- Müller, Herta: *Tuje pogled ali Življenje je prdec v laterni*. Ljubljana: Literatura (januar-februar, 379/380), 2023.
- Scheuermann, Silke: *Vampirja. Sodobnost*, marec 2023. <https://www.sodobnost.com/izdelek/sodobnost-3-2022/>

Irma Kern-Nachtsheim, Nemčija, Tübingen

- Kern, Irma, 2023: *Utrip Trubarjevega sveta. Pratika 2024*. Hermagoras Klagenfurt/Mohorjeva družba Celovec.

Tina Jugovič, Poljska, Katovice

- Jerman, Tanja, Murn, Katja, Jugovič, Tina, 2023: *Mozaik slovenščine*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Jugovič, Tina, Šuler Galos, Jasmina, 2022: Stereotipi so skriti v jeziku: obravnava stereotipov pri pouku slovenščine kot tujega jezika Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. 155–164.

Jasmina Šuler-Galos, Poljska, Varšava

- Bažant-Cmiel, Marta, Šuler Galos, Jasmina, 2023: Wstęp. *Starcie narracji. Studia o słoweńskiej pamięci zbiorowej*. Varšava: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Šuler Galos, Jasmina, 2023: Martin Krpan jako tekst kulturowy. *Starcie narracji. Studia o słoweńskiej pamięci zbiorowej*. Varšava: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Jugovič, Tina, Šuler Galos, Jasmina, 2022: Stereotipi so skriti v jeziku. Obravnava stereotipov pri pouku slovenščine kot tujega jezika. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. 155–164.

Katarina Dovč, Romunija, Bukarešta

- Dovč, Katarina, Jesenovec, Mojca, Vešner, Melita, 2022: Spregledana vloga humorja pri poučevanju slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. 53–62.

Lidija Arizankovska, Severna Makedonija, Skopje

- Arizankovska, Lidija, Simoska S., 2023: *Koneski in sodobne razvojne tendence v makedonskem jeziku skozi prizmo nemškega in slovenskega jezika*. (Mednarodni znanstveni sestanek 100 let Blaža Koneskega in 75 let Filozofske fakultete, Skopje, 13.–14. december 2021; Zbornik predavanj). Skopje: Univerza »Sv. Cirila i Metoda« v Skopju, Filološka fakulteta »Blaze Koneski«. 241–254.
- Arizankovska, Lidija, 2023: *Etnokulturni stereotipi v makedonskem jeziku skozi percepcijo drugega. Etnokulturni stereotipi v slovanskih, germanskih, romanskih in orientalskih jezikih: podobnosti in razlike v dojemanju drugih* (zbornik). Sarajevo: Slavistički komitet (v tisku).
- Arizankovska, Lidija, 2023: *Neologija i neografija v makedonskem jeziku, Neologija i neografija* (monografija). Prešov: Prešovská univerzita v Prešov, Filozofická fakulta, Pedagogická fakulta (v tisku).
- Arizankovska, Lidija, Dodevska, Makedonka, 2022: *Pregled leksike ovčepolske moške in ženske narodne noše, makedonski jezik – vir znanstvenih raziskav (doma in v tujini)* (zbornik predavanj). Skopje: Institut za makedonski jezik »Krstev Misirkov«. 21–32.
- Arizankovska, Lidija, 2022: *Makedonski jezik med tvornostjo in normo kot del jezikovne inovacije in neologizacije, Slovanská slovotvorba: synchronia, innovanie, neologizácia* (zbornik). Prešov: Prešovská univerzita v Prešov, Filozofická fakulta, Pedagogická fakulta. 71–84.
- Arizankovska, Lidija, 2022: *Skozi zakladnico besedotvornih formantov za tvorbo samostalnikov v makedonskem jeziku kot del dolge jezikovne tradicije* (zbornik v čast prof. dr. Ljudmil Spasov – ob 70. obletnici rojstva). Skopje: Univerza sv. Cirila in Metoda, Filološka fakulteta, »Blaze Koneski«, Institut za makedonski jezik »Krstev Misirkov«. 81–91.

Saša Vojtech Poklač, Slovaška, Bratislava

- Vojtech Poklač, Saša, 2023: Slovenski in slovaški frazemi s sestavino ogenj. *Frazeologické štúdie 7*. 271–284.
- Liberšar, Polona, Marc, Karin, Pirc, Sanja, Šprager, Eva, Poklač Vojtech, Saša, 2023: *Veronika Deseniška*. Uredili Matej Klemen, Magda Volk in Mateja Lutar. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Dobříková, Mária, Kmečová, Svetlana, Obertová, Zuzana, Vojtech Poklač, Saša, 2023: Perception of the supernatural in Slavic languages and cultures with the accent on West and South Slavic area. *18th Annual Meeting of the Slavic Linguistics Society (SLS-18)*. 42–43.
- Zupan Sosič, Alojzija, 2022: Typy rozprávača a jeho inovácie (na príklade súčasného slovinského románu). *Slovenská literatúra 69/2*. 95–113. Prevod v slovaččino Miloslav Vojtech in Saša Vojtech Poklač. https://www.sav.sk/journals/uploads/03141454slov_lit_02-22-01.pdf
- Kragelj, Miha, Sešek Šramel, Špela, Vojtech, Miloslav, Vojtech Poklač, Saša, 2022: Dva glasova iz Bratislave: o slovaščini in slovenščini v izobraževanju na Slovaškem. *Jezik in slovnstvo 67/4*. 139–151. <https://journals.uni-lj.si/jezikinslovnstvo/article/view/12343>

- Vojtech Poklač, Saša, 2022: Praktična fonetika slovenskega jezika za študente bratislavske slovenistike. Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. 351–359. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2022/11/Vojtech-Poklac_Obdobja-41.pdf

Boštjan Božič, Srbija, Beograd

- Božič, Boštjan, 2022: Dva jubileja lektorata za slovenski jezik na Filološki fakulteti Univerze v Beogradu/Dva jubileja lektorata za slovenački jezik na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu. *Slovenika VIII*. 253–254. <https://slovinci.rs/sl/slovenika-viii-2022/>

Željko Marković, Srbija, Novi Sad

- Marković, Željko, 2023: Glagol videti u srpskom i slovenačkom jeziku. *Slavistična revija*. 71/1. 79–93.
- Polomac, Vladimir, Marina Kurešević, Isidora Bjelaković, Aleksandra Colić Jovanović, Sanja Petrović, 2023: Digitizing Cyrillic Manuscripts for the Historical Dictionary of the Serbian Language Using Handwritten Text Recognition Technology. *Slověne 12/1*. 65–86.
- Marković, Željko, 2022: Lageršpraha u memoarskom delu Anus mundi i njegovom srpskom i slovenačkom prevodu. Uredili S. Gudurić, J. Dražić, M. Stefanović: *Jezici i kulture u vremenu i prostoru X/2*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet. 507–517.
- Colić Jovanović, Aleksandra, 2022: Међународни научни скуп. *Slavic Linguistics Society 17*. Slavic-Eurasian Research Center. Универзитет Хокајдо, Сапоро, Јапан, 19–21. септембар 2022. г. Јужнословенски филолог LXXIX/1 (2023). 185–190.

Ana Fras, Španija, Granada

- Fras, Ana, 2022: *Estudio formal y léxico-semántico de las colocaciones con verbos soporte en español y sus correspondencias en esloveno*. Granada: Universidad de Granada.

Marta Pirnat-Greenberg, ZDA, Lawrence

- »BLP/SELF in Slovenia Program«. *CREES Courier Fall 2022*, str. 14.

59. seminar slovenskega jezika, literature in kulture

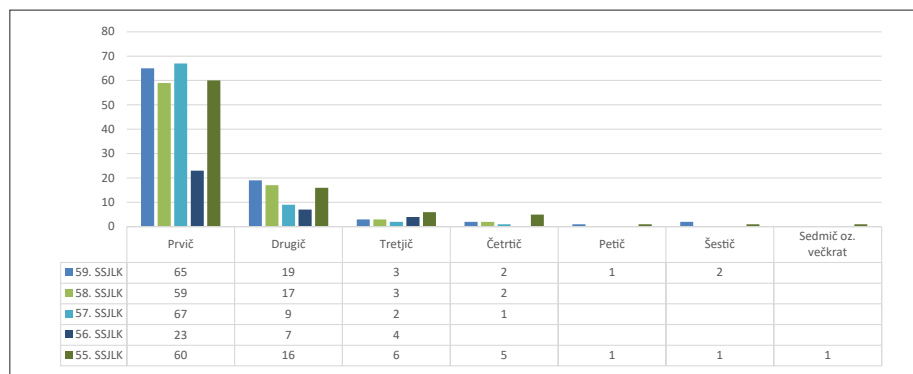
Slovenski jezik, literatura, kultura in digitalni svet(ovi) (3.–14. 7. 2023)

doc. dr. Damjan Huber, izr. prof. dr. Jerca Vogel

1 Uvod

59. Seminarja se je udeležilo 93 udeležencev iz 22 držav: 75 študentov, 9 asistentov, profesorjev in lektorjev s tujih univerz ter učiteljev v zamejstvu in 9 udeležencev, ki se s slovenščino ukvarjajo na drugih poklicnih področjih. Na podlagi meddržavnih programov sodelovanja ter za lektorate slovenščine na univerzah v tujini smo podelili 81 štipendij (meddržavne štipendije so bile v države, ki so posebej zahtevale uradno pot pošiljanja – Bolgarija, Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška –, poslano preko Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije RS), 12 štipendij, ki jih financira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, pa smo podelili zamejskim organizacijam. Večina udeležencev je prejela delne štipendije, kar pomeni, da so si bivanje v dijaškem domu delno plačali sami; prav tako se je večina Seminarja letos udeležila prvič, nekaj pa je tudi povratnikov (gl. graf 1).

Graf 1: Vračanje udeležencev na Seminar

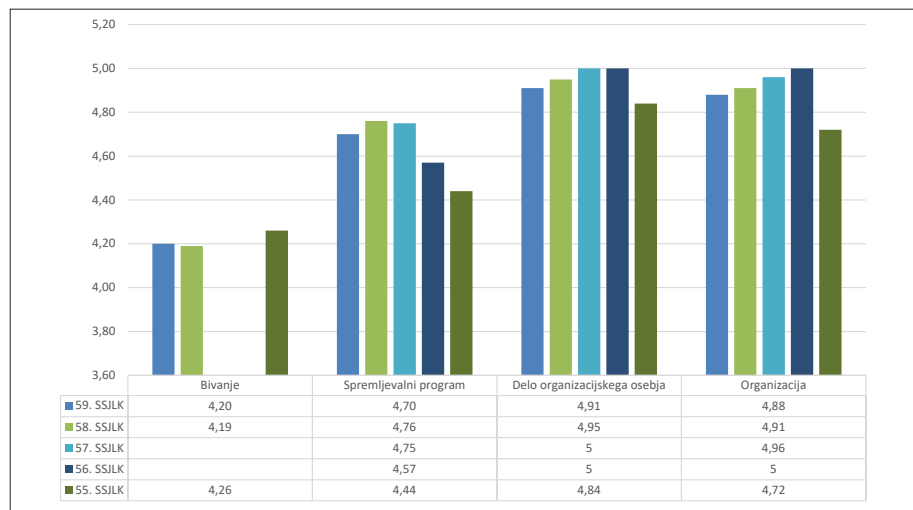


2 Organizacija, bivanje v dijaškem domu, odmevi v medijih in financiranje

2.1 Organizacija

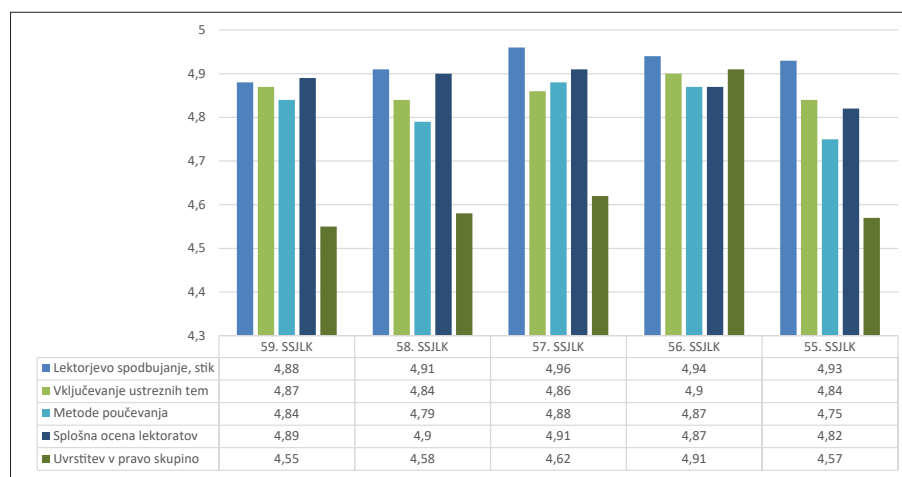
Predsednica letošnjega Seminarja je bila dr. Jerca Vogel, vlogo vodje lektorjev je opravljal dr. Damjan Huber, za organizacijo sta skrbela dr. Damjan Huber in Teja Šušteršič, za založniško dejavnost je bila zadolžena mag. Mateja Lutar, v programskem odboru prireditve so bili dr. Lidija Arizankovska, dr. Zvonko Kovač, dr. Mojca Nidorfer, dr. Urška Perenič in dr. Jerca Vogel. V veliko pomoč pri izvedbi Seminarja so bili študenti ljubljanske slovenistike Neža Cerinšek, Patricija Gril, Anika Logar, Polona Majdič, Zala Mele, Monika Podlogar, Ana Rakovec, Domen Rob, Miha Sever in Tamara Šterk. Udeleženci so tudi letos odlično ocenili tako organizacijo prireditve (4,88, lani 4,91) kot delo in prijaznost organizacijskega osebja (4,91, lani 4,95; gl. graf 2).

Graf 2: Ocene organizacije, spremljevalnega programa in bivanja v dijaškem domu



- 2.2 Bivanje** Večina udeležencev (78 od 93) je bivala v Dijaškem domu Ivana Cankarja, ocena bivanja je bila 4,20 (lani 4,19), udeleženci pa so se pritoževali predvsem zaradi hrupa, neustrezno opremljenih kuhinj in slabše delujočega interneta.
- 2.3 Odmevi v medijih** Letos smo zasledili 9 medijskih objav. O Seminarju so poročali na *Radio Slovenija* (5 objav) in v slovenskem sporedu avstrijskega *Radia ORF*, na spletni strani *Slovenske tiskovne agencije* (2 objavi) in v časopisu *Večer*. Vse objave so dostopne v spletnem arhivu 59. Seminarja v rubriki *Odmevi v medijih*.
- 2.4 Financiranje** Seminar je v največjem deležu financiralo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije RS v okviru *Uredbe o financiranju visokošolskih zavodov v Republiki Sloveniji* preko letne pogodbe kot eno od nacionalno pomembnih nalog, tj. *Skrb za slovenščino*, na pomoč pa so nam priskočili še Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Mestna občina Ljubljana in Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, časopisni hiši Delo in Dnevnik sta vsak dan za udeležence Seminarja pošiljali po deset brezplačnih izvodov svojih dnevnikov, nekaj sredstev pa so prispevali tudi udeleženci.
- 3 Lektorske vaje ter vaje iz konverzacije in fonetike** Uvodno razvrstitev udeležencev v skupine glede na njihovo znanje, interese in seminarske izkušnje je na podlagi uvrstitvenih testov naredil vodja lektorjev, dokončno pa smo skupine oblikovali skupaj z lektorji po ustnem testiranju, ki je potekalo med 16. 5. in 31. 5. preko Zooma. Glede ustreznosti razvrstitve udeležencev v skupine se je v primerjavi s prejšnjim letom (4,58) letos ocena nekoliko znižala (4,55), kar je ob tako heterogeni seminarski publikli (od študentov slovenščine na tujih univerzah in njihovih profesorjev do zamejskih delavcev v šolstvu in kulturi) še vedno odlična ocena.
- 3.1 Lektorji in lektorske skupine** Večina lektorjev, ki so vodili lektorske skupine, poučuje slovenščino na tujih univerzah in v okviru svojih rednih delovnih obveznosti na vsaka tri leta poučujejo tudi na Seminarju (le najvišjo nadaljevalno skupino je vodila zunanja sodelavka, zaposlena na Oddelku za slovenistiko). Gre za zelo izkušene lektorje, kar potrjujejo tudi visoke ocene njihovega dela: povprečna ocena lektoratov je bila 4,89 (lani 4,90), podobno visoke so bile tudi ocene njihovih metod poučevanja (4,84, lani 4,79), vključevanja ustreznih tem (4,87, lani 4,84) in ocene lektorjevega spodbujanja (4,88, lani 4,91; gl. graf 3).

Graf 3: Ocene lektoratov in uvrstitve v skupine



Lektorji so bili preko informacijskih listkov vsako jutro seznanjeni s spremljevalnim dogajanjem in drugimi tako za seminariste kot tudi lektorje pomembnimi informacijami. Večjih težav pri izvedbi pouka in vodenju lektorske ekipe ni bilo, komunikacija z udeleženci je bila zelo dobra, vsi lektorji so svoje delo opravljali zelo zavzeto, pravočasno so oddali projekcije in poročila, v razrede so odhajali točno, na ure so bili dobro pripravljene, med udeleženci, lektorji in organizatorji je bilo vseskozi odlično vzdušje, ki je pomembno za kakovostno delo, kar poudarjajo tudi lektorji v svojih poročilih in udeleženci v anketah (gl. poglavje 6).

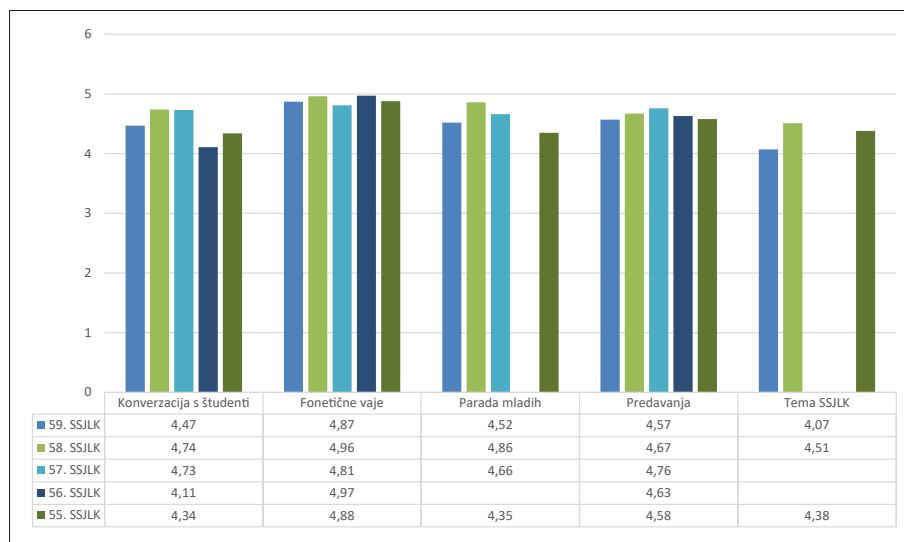
Razpored lektorjev po skupinah: Ivana Petric Lasnik (Začetna 1), Tjaša Lorbek (Začetna 2), dr. Ana Fras (Začetna 3), Boštjan Božič (Nadaljevalna 1), Simona Gotal (Nadaljevalna 2), mag. Mateja Kosi (Nadaljevalna 3), dr. Mojca Stritar Kučuk (Nadaljevalna 4), dr. Karin Marc (Izpopolnjevalna jezikoslovna), mag. Pavel Ocepek (Izpopolnjevalna literarna), dr. Saša Vojtech Poklač (Izpopolnjevalna splošna); **študentska konverzacija za začetnike in**

nadaljevalce: Neža Cerinšek, Patricija Gril, Anika Logar, Polona Majdič, Monika Podlogar, Ana Rakovec, Miha Sever in Tamara Šterk; **fonetične vaje za začetnike, nadaljevalce in izpopolnjevalce:** Martin Vrtačnik.

Pri razvrščanju udeležencev z najvišjim znanjem slovenskega jezika (**izpopolnjevalci**; 30 udeležencev v treh skupinah) smo upoštevali njihove strokovne interese, ki so jih zapisali na testu ali na prijavnici, določene popravke pri razvrstitvi pa smo izvedli še po ustnem testiranju (skupna ocena udeležencev o ustreznosti razvrstitve v izpopolnjevalne skupine je bila 4,80, lani 4,72). Udeleženci so bili z delom lektorjev zadovoljni, kar potrjujejo ocene iz anket (med 4,4 in 5). V **nadaljevalnih skupinah** (43 udeležencev v štirih skupinah) so udeleženci svojo razvrstitev ocenili nekoliko slabše kot izpopolnjevalci (4,43, lani 4,66), lektorji pa so bili ocenjeni nekoliko bolje kot v izpopolnjevalnih skupinah (med 4,75 in 5). V **začetnih skupinah** (20 udeležencev v treh skupinah) so udeleženci svoje lektorje prav tako ocenili zelo dobro (med 4,67 in 5), podobno zadovoljni kot nadaljevalci so bili tudi z razvrstitvijo v skupine (4,45, lani 4,32).

Izvajalcu **fonetičnih vaj** so udeleženci (ponovno) namenili visoke povprečne ocene: začetniki 5 (lani 4,96), nadaljevalci 4,76 (lani 4,94) in izpopolnjevalci 4,93 (lani 5). Fonetične vaje so bile namenjene uvodu v slovensko fonetiko in vajam iz fonetike slovenskega jezika za začetnike (180 minut oz. 4 šolske ure) ter izpopolnjevanju izgovora za udeležence nadaljevalnih in izpopolnjevalnih skupin (90 minut oz. 2 šolski uri), deseto leto zapored pa jih je vodil Martin Vrtačnik (povprečna ocena je bila 4,87, lani 4,96). Pri ocenah **študentske konverzacije za začetnike in nadaljevalce** (udeleženci nadaljevalnih skupin so se lahko vsakodnevno odločali med obiskom popoldanskih strokovnih predavanj in študentskih konverzacij, kar so sprejeli zelo pozitivno) so izvajalci, tj. študenti ljubljanske slovenistike, letos prejeli nekoliko nižje ocene kot lani (4,47, lani 4,74; gl. graf 4).

Graf 4: Ocene fonetičnih vaj, konverzacij, predavanj in seminarske teme



3.2 Študijsko gradivo

Lektorji so imeli na voljo učbenik, poleg tega so uporabljali tudi lastno gradivo in druge publikacije Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik, v pouk so vključevali interaktivne metode poučevanja: poslušanje glasbe in drugih posnetkov, ogled videoposnetkov, kvizi na spletu, pouk zunaj predavalnic, obisk kulturnih ustanov, diskusije o spremljevalnih dejavnostih in popoldanskih strokovnih predavanjih, ki so jih bili udeleženci deležni med Seminarjem. V celoti so svoje gradivo (brez učbenika) uporabljali lektorji izpopolnjevalnih skupin, kot dodatek k učbenikom pa tudi lektorji začetniških in nadaljevalnih skupin, še posebej pri konverzacijah.

Osnovno študijsko gradivo po skupinah: Začetna 1: *Gremo naprej*, Začetna 2: *Gremo naprej*, Začetna 3: *Čas za slovenščino 2 – učbenik*, Nadaljevalna 1: *Naprej pa v slovenščini*, Nadaljevalna 2: *Pot do izpita iz slovenščine*, Nadaljevalna 3: *Pot do izpita iz slovenščine*, Nadaljevalna 4: *Slovenščina 2+ – Besedila in besedišče in Slovenščina 2+ – Slovnične tabele in vaje*, Izpopolnjevalna jezikoslovna: *lastno gradivo*, Izpopolnjevalna literarna: *lastno gradivo*, Izpopolnjevalna splošna: *lastno gradivo*, Fonetične vaje: *Fonetika 1, Slovenska beseda v živo 3a, Jezikovod, Slovenska zborna izreka, lastno gradivo*.

4 Predavanja

Letos smo organizirali in izvedli osem strokovnih **predavanj**, poleg teh pa še štiri v okviru t. i. *parade mladih*. Predavanj se je udeleževalo od 42 do 66 slušateljev (v povprečju 55) in so bila odprta tudi za zunanje obiskovalce, predavanj v okviru parade mladih pa se je udeležilo 38 oz. 42 slušateljev. Tema Seminarja, tj. *digitalni svet(ovi)*, je bila ocenjena nekoliko slabše kot lani tema *branje* (4,07, lani 4,51), nekoliko slabše so bila ocenjena tako klasična predavanja (4,57, lani 4,67) kot tudi predavanja v okviru parade mladih (4,52, lani 4,86; gl. graf 4). Predavali so dr. Maja Kerneža (Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru), dr. Alenka Kepic Mohar (Mladinska knjiga Založba), dr. Peter Stanković (Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani) ter dr. Miran Hladnik, dr. Simona Kranjc, dr. Katja Mahnič, dr. Špela Vintar in dr. Jerca Vogel (vsi Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani). V okviru parade mladih so predavali Ina Poteko (mlada raziskovalka na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani) ter Urh Ferlež in Hana Podjed (magistrska študenta slovenistike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani), medtem ko predavanje Maje Kovač ni bilo izvedeno.

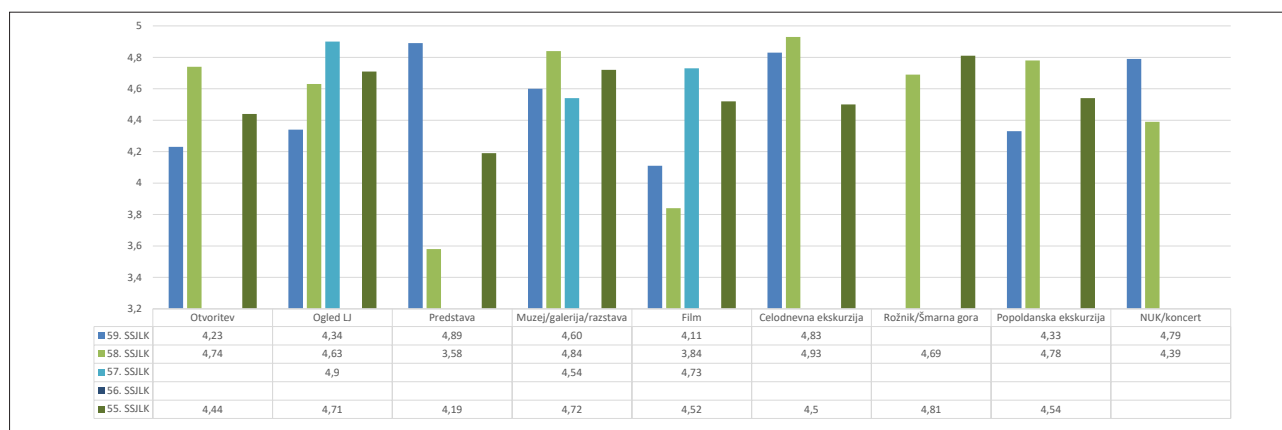
Prispevki s predavanj so objavljeni v seminarski monografiji, ki je bila natisnjena pred začetkom prireditve, ter na spletni strani prireditve v rubriki **Zborniki SSJLK**, posnetki predavanj pa so dostopni na spletnem portalu **Videlectures**. Poleg monografije smo natisnili še **Vodnik po programu** in plakat.

5 Spremljevalni program

Seminar smo slovesno odprli v Cukrarni, kjer so udeležence in druge goste pozdravili podžupan Mestne občine Ljubljana Dejan Crnek, prorektor Univerze v Ljubljani mag. Matjaž Drevenšek, dekanja Filozofske fakultete dr. Mojca Schlamberger Brezar, predstojnica Oddelka za slovenistiko dr. Simona Kranjc, predstojnik Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik dr. Marko Stabej in predsednica letošnjega Seminarja dr. Jerca Vogel, prisluhnili pa smo glasbenemu nastopu kantavtorice Ditke. Na slovesnosti smo drugič podelili tudi *Toporišičevo priznanje*, ki ga je za izjemne raziskovalne in pedagoške dosežke na vseh stopnjah izobraževanja ter izkazano večdesetletno sodelovanje in krepitev sodelovanja med ustanovami oziroma posamezniki na področju slovenistike prejel dr. Zvonko Kovač, upokojeni redni profesor na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu.

V okviru spremljevalnega programa smo organizirali še vodene ogledje Ljubljane in razstave v Cukrarni (*Figuralika*), glasbeni dogodek z Boštjanom Gombačem in Janom Tomšičem, ogled slovenskega filma *Dedek gre na jug*, koncert skupine Melanholiki, celodnevno ekskurzijo v Škocjanske jame, Portorož in Izolo ter popoldansko ekskurzijo v Celje, medtem ko nam načrtovanega pohoda na Šmarno goro zaradi slabega vremena ni uspelo izvesti. Spremljevalni program so udeleženci ocenili s povprečno oceno 4,70, lani 4,76 (gl. graf 2, za podrobnejše ocene posameznih dogodkov pa graf 5).

Graf 5: Ocene spremljevalnega dogajanja na Seminarju



Sodelavke Knjižnice Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko so tudi letos pripravile razstavo tako strokovnih kot leposlovnih knjižnih novosti s področja slovenskega jezika in literature, ki so si jo udeleženci ogledali v sklopu dela v lektorskih skupinah, Knjižarna Filozofske fakultete pa je seminaristom v času prireditve ponujala 25-odstotni popust pri nakupu vseh učbenikov Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik ter drugih publikacij Znanstvene založbe Filozofske fakultete.

6 Lektorska poročila in ankete udeležencev

6.1 Poudarki iz lektorskih poročil

Lektorji so zelo pohvalili odlično vzdušje na letošnjem Seminarju, organizacijo, delovne pogoje, učno gradivo, urnik, spremljevalni program, proste popoldneve ter delo organizatorjev in asistentov: 1. »Rada bi pohvalila zelo dobro organizacijo celotne prireditve in vso podporo, ki smo je bili deležni lektorji /.../ Celoten Seminar je potekal v sproščenem vzdušju, kar je bilo po napornem semestru na univerzi v tujini zelo dobrodošlo.« 2. »Seminar je v vseh ozirih potekal na visoki ravni, urnik lektorata je bil ustrezen, pogoji za delo so bili dobri (prostorsko, tehnično odlično), ob vsej odličnosti je treba izpostaviti tudi asistente, ki so bili v veliko pomoč.« 3. »Prav zaradi brezhibne organizacije je lahko bilo tudi delo lektorjev prijetno, brez nepotrebne napetosti in slabe volje.« 4. »Učbenik je zelo sistematičen, vsebuje slovnične razpredelnice in vaje, hkrati pa ima tudi besedila za slušno in bralno razumevanje, s katerimi lahko udeleženci bogatijo svoje besedišče. Zelo priročno je, ker ima učbenik rešitve, tako lahko udeleženci uporabljajo učbenik tudi sami.« 5. »Študenti so zelo pohvalili popoldanska strokovna predavanja, ki so bila po njihovem mnenju zelo dobro strukturirana in podana tako, da so jim lahko sledili brez večjih težav, zelo zadovoljni so bili tudi z dodatnimi konverzacijami, s spremljevalnim programom in z organizacijo Seminarja v celoti.« 6. »Podporna ekipa z Damjanom na čelu je bila hladnokrvno učinkovita in vedno na voljo. Udeleženci so v glavnem hvalili spremljevalni program (izžela jih je le ekskurzija v Celje).« 7. »Tudi tokrat sem hvaležna za nepozabno doživetje, ki je obogatilo mojo profesionalno pot – izmenjavo izkušenj s kolegi o poučevanju slovenščine kot drugega in tujega jezika, ustvarjalno vzdušje pri pripravah učnih ur ipd.« 8. »Vzdušje v zbornici je bilo odlično, kolegialno, s kolegicami in kolegi smo med odmori odpirali težja strokovna vprašanja, na katera smo naleteli pri poučevanju.« 9. »Udeleženci so mi vsak dan pripovedovali, kako so navdušeni nad vsem, predvsem pa nad profesionalnostjo organizatorjev.« 10. »Mislim, da so zelo dobrodošli tudi prosti dnevi, saj so bili že po prvem tednu Seminarja nekateri udeleženci zelo utrujeni.«

Lektorji poročajo o bolj ali manj homogenih skupinah z vidika starostnih razlik, izobrazbe in/ali osebnih interesov ter o nekoliko bolj heterogenih skupinah z vidika jezikovnega (pred)znanja, razlogov za učenje slovenščine in maternih jezikov (slovanski, germanski, romanski, ugrofinski in drugi jeziki). Težave so lektorji uspešno odpravljali sproti, prenekatera razlika med udeleženci pa jim je služila tudi kot osnova za delo v skupini, kar priča o prilagodljivosti in dobri usposobljenosti lektorjev, ki so poučevali na Seminarju: 1. »Udeleženci so večinoma dobro sodelovali med seboj, zato je bilo delo mogoče učinkovito organizirati. /.../ Nehomogenost sem poskušala preseči tako, da sem udeležence pri delu v parih oziroma skupinah razdelila tako, da so delali z nekom, ki ima približno enako predznanje, oziroma z nekom, od kogar so se lahko nekaj naučili. Večkrat sem za udeležence z boljšim nivojem znanja pripravila tudi zahtevnejše in dodatno gradivo ali naloge.« 2. »Letošnja skupina je bila glede jezikovnega znanja zelo nehomogena /.../ – v prvem tednu smo se še lovili z dinamiko dela v razredu, v drugem tednu pa je nekako stekla.« 3. »Služatelji so bili vsi po vrsti zelo prijetni in vedoželjni /.../ ter hvaležni, da so lahko del Seminarja, zato smo se hitro ujeli in lepo delali, opazen je bil tudi napredek v znanju.« 4. »Ta (jezikovna) heterogenost je torej bila pozitivna, udeleženci so namreč vsak s svojim znanjem in z izkušnjami popestrili pouk, med seboj so si pomagali in iskali povezave z drugimi jeziki, ki jih (po)znajo.«

V prihodnje bomo poskušali odpraviti tudi nekaj pomanjkljivosti, ki jih opažajo lektorji, npr. statičnost knjižnične razstave, poimenovanje skupin, potek prvega dne Seminarja: 1. »Razstava je zelo statična – od udeležencev se pričakuje, da bodo le poslušali, morda bi bilo dobro razmisliti o tem, kako bi udeležence tudi pri tem delu programa lahko bolj aktivirali.« 2. »Študentom veliko pomeni ime skupine – začetna, nadaljevalna itd. – in prehajanja med skupinami so prav tako povezana s tem. Morda se lahko spremeni poimenovanje teh skupin – lahko bi jih humoristično poimenovali po slovenskih zvereh, mestih, barvah ...« 3. »Samo za prvi dan predlagam, da se pouk nekoliko skrajša – da je uvodni del časovno že del pouka in jih torej do odmora dobimo za pol ure, da se predstavimo, drugi del do 12.30 pa imamo pouk.«

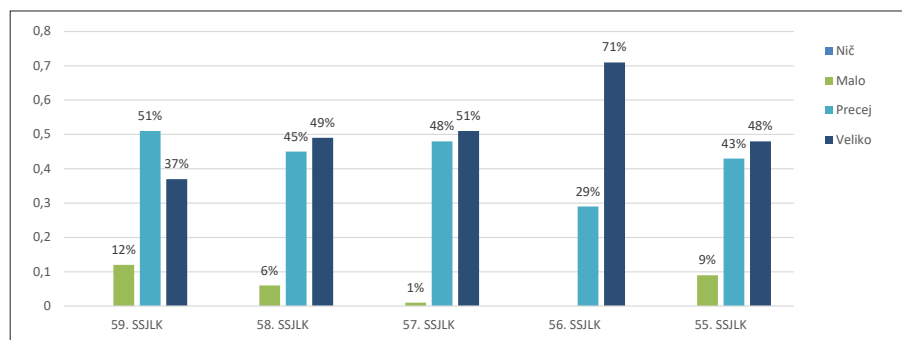
6.2 Poudarki iz anket udeležencev Seminarja

Še enkrat velja poudariti, da so bili tudi udeleženci navdušeni nad organizacijo in izvedbo letošnjega Seminarja. V anketah so pohvalili lektorje, predavatelje in izvajalce konverzacij, izvajalca fonetičnih vaj, spremljevalni program, organizatorje ter nasploh celotno organizacijo prireditve in vzdušje na Seminarju; nekoliko manj so bili zadovoljni s temo Seminarja, popoldansko ekskurzijo v Celje, z odprtjem Seminarja, ogledom filma, vodenim ogledom Ljubljane in bivanjem v dijaškem domu (gl. grafe 2–5) ter nekaterimi popoldanskimi predavanji, prav tako si želijo, da bi Seminar trajal dlje časa in da bi (tudi izpopolnjevalci) imeli več fonetičnih vaj ter popoldanskih konverzacij. Več jih je izpostavilo neprecenljivo izkušnjo, da so dva tedna lahko govorili (samo) slovensko z udeleženci z vsega

sveta in slovenskimi strokovnjaki za jezik, književnost in druge družboslovno-humanistične teme: 1. »Zelo sem se veselil spremljevalnega programa in sem se udeležil dejavnosti, ki so me zanimala. Celodnevna ekskurzija v soboto je bila odlična. Na ekskurziji v Celje smo imeli preveč programa in ni bilo dovolj časa.« 2. »Mislim, da je bila organizacija odlična in zelo prijazna za študente. Komunikacija z organizatorji je zame vedno bila lahka.« 3. »Všeč mi je bilo, da smo veliko govorili in da sem imela vsak dan stik s slovenščino.« 4. »Mislim, da je bilo dobro ravnovesje med poukom in drugimi stvarmi.« 5. »Lektorat je bil zelo zanimiv in dinamičen, profesorica je predavala z veliko strastjo in mislim, da smo se vsi veliko naučili.« 6. »Fonetične vaje so bile zelo koristne in kvalitetne, po mojem mnenju bi vsem udeležencem koristilo, če bi se s fonetiko ukvarjali vsak dan.« 7. »Všeč mi je bila splošna atmosfera, odlični ljudje, ki vedno radi pomagajo, če me kaj zanima in, seveda, izredno prijazne vaje.« 8. »Bilo mi je všeč, da smo obravnavali različne teme, imeli smo priložnost spoznati ljudi iz različnih držav in smo razširili svoja obzorja.« 9. »Dejansko mi je bilo vse všeč, zlasti pa neformalni spremljevalni program, kjer smo se lahko seminaristi še bolje med seboj spoznali.« 10. »Program se mi je zdel odlično organiziran. V prejšnjih letih je bil pogosto tako zgoščen, da si bil na koncu Seminarja, ko si obiskoval vse dejavnosti, precej izčrpan, letos pa smo imeli tudi kak popoldan, ko smo se lahko odpočili, tako da se učenja in dela enostavno lotiš z več energije in vneme.« 11. »Ni mi všeč, da Seminar ne traja več kot dva tedna.« 12. »Nekaj predavanj ni bilo zanimivih oz. zanimivo predstavljenih.« 13. »Mogoče bi bilo dobro, da bi se tudi izpopolnjevalne skupine lahko enkrat ali dvakrat udeležile konverzacije namesto predavanj.« 14. »Izlet v Celje je bil odličen, ampak prosti čas mi je manjkal. Če bi se eno uro prej odpeljali, bi lahko imeli čas vsaj za kavo.«

Pri samooceni izboljšanja znanja je z *veliko* svoj napredek ocenilo 37 % (lani 49 %) udeležencev, s *precej* 51 % (lani 45 %), z *malo* 12 % (lani 6 %) in z *nič* nihče (enako lani; gl. graf 6).

Graf 6: Samoocena udeležencev glede napredka v znanju slovenščine (v %)



7 Sklep

Za kakovostno sodelovanje se zahvaljujemo lektorjem, predavateljem, asistentom, izvajalcem študentske konverzacije in spremljevalnega programa, članom programskega odbora, tehnični urednici seminarских publikacij, sodelavkam Knjižnice Oddeka za slovenistiko in Oddeka za slavistiko ter nasploh vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri pripravi in izvedbi letošnjega Seminarja. Velika zahvala gre tudi financerjem, ki so nam omogočili, da tudi letos kakovostno pripravimo in izvedemo to edinstveno mednarodno strokovno prireditev.

42. simpozij Obdobja: Slovenska literatura in umetnost v družbenih kontekstih (15.–17. 11. 2023)

doc. dr. Andraž Jež

1 Vsebinska zasnova in tematika simpozija



2 Organizacijsko poročilo o izdelavi monografije in programa ter izvedbi simpozija

Osrednja tema 42. mednarodnega simpozija Obdobja sta bili slovenska književnost in umetnost v družbenih kontekstih. S temo se 51 predavateljic in predavateljev ni ukvarjalo pionirsko – Obdobja so že vse od najzgodnejših prireditvev v zgodnjih 80. letih temeljito preučevala kar najrazličnejše družbene kontekste slovenske književnosti. Letošnji simpozij pa se je namesto enega specifičnega, največkrat časovno pogojenega konteksta posvetil različnim družbenim kontekstom, v katerih je nastajala slovenska literatura različnih obdobjih, ter večplastnemu odnosu med to literaturo in njenimi konteksti. Nemogoče je, da bi tako obsežno raziskovalno področje pokrili v celoti, a so raziskovalci in raziskovalke tako družbene kontekste kot literaturo pojmovali dovolj široko in raznoliko: nekateri so se ukvarjali z družbenim okvirom posameznih literarnih pojavov, drugi z literarizacijo družbenih pojavov, tretji z družbeno pogojevano izbiro literarnega jezika, spet četrti z literaturo, proizvedeno v specifičnih družbenih kontekstih itn. Ob upoštevanju množstva metod, s katerimi so se avtorice in avtorji lotili posameznih tem, se simpozij pokaže kot reprezentativen nabor iz trenutnega stanja raziskav slovenske literature v povezavi z družbo.

Takšno reprezentativno pestrost izkazuje tudi monografska publikacija, ki jo je uredil Andraž Jež, tehnično uredništvo pa so si delili Matej Klemen, Mateja Lutar in Nataša Hribar. Publikacija je razporejena na šest sklopov, od katerih so prvi trije (Slovenska književnost do konca dolgega 19. stoletja, Književnost kratkega 20. stoletja, Slovenska književnost neoliberalne dobe) razvrščeni kronološko glede na obravnavano literarno temo (in dodatno notranje členjeni glede na bližino tem), zadnji trije (Slovenska književnost na spletu, Imagološka in sorodna vprašanja, Literarnodidaktična in sorodna vprašanja) pa obsegajo bolj ali manj sklenjene tematske oz. metodološke enote. Predstavljene in v zborniku objavljene prispevke so letošnji udeleženci v anketi ocenili s povprečno oceno 3,68 (povsod je najvišja možna ocena 4), recenzentski sistem s 3,39, nadgradnjo vsebine med razpravo pa s 3,65. Splošni vtis simpozija je dosegel povprečno oceno 3,81.

Marca 2022 je stekel postopek izbire predsednika naslednjega simpozija. Tema je bila potrjena na seji Oddelka za slovenistiko 20. 5. 2022, predsednik pa je bil pet dni zatem na fakultetni ravni potrjen s podpisom dekanje. Poleti je bil izbran programski odbor, ki je bil potrjen septembra, konec leta 2022 je bilo objavljeno uradno vabilo k sodelovanju na simpoziju. Glavnino izvlečkov prijavljenih prispevkov smo prejeli in pregledali ter avtorice in avtorje o morebitnih priporočilih obvestili do začetka marca 2023, nato pa so imeli do maja čas, da so napisali prispevke, ki jih je zatem natančno recenziral programski odbor. Uredniško delo z besedili in celotnim zbornikom je ob intenzivni komunikaciji med urednikom, tehničnima urednicama in urednikom ter avtoricami in avtorji prispevkov nato potekalo vse do začetka novembra.

Na tridnevem simpoziju se je zvrstilo 42 (od predvidenih 47) nastopov 51 avtoric in avtorjev iz 10 različnih držav (ob Sloveniji še iz Avstrije, Bolgarije, Hrvaške, Italije, Poljske, Rusije, Slovaške, Srbije in Ukrajine). Večji del avtorjev iz Slovenije je zaposlenih na ljubljanski, mariborski, koprski in novogoriški univerzi, ZRC SAZU ter drugih raziskovalnih oziroma pedagoških literarnovednih ustanovah, nekaj pa je bilo predstavnikov širše zainteresirane javnosti.

Simpozij sta organizirala Damjan Huber in Teja Šušteršič. Člani programskega odbora Aleksander Bjelčevič, Lilijana Burcar (ni bila med recenzenti), Miran Hladnik, Andraž Jež, Gal Kirn, Urška Perenič, Mateja Pezdirc Bartol in Marko Stabej (vsi Univerza v Ljubljani), Marijan Dović (ZRC SAZU), Marko Juvan (ZRC SAZU in Univerza v Ljubljani), Ivana Latković (Univerza v Zagrebu, Hrvaška) in Peter Svetina (Univerza v Celovcu, Avstrija), ki so se jim pridružili še Dragica Haramija (Univerza v Mariboru), Krištof Jacek Kozak (Univerza na Primorskem), Katja Mihurko Poniž (Univerza v Novi Gorici), Darja Pavlič (Univerza v Ljubljani), Janja Vollmaier Lubej (Univerza v Mariboru) in Alojzija Zupan Sosič (Univerza v Ljubljani), so s poglobljenimi recenzijami še izboljšali kakovostni profil prispevkov.

Simpozij program je potekal v Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani. Na otvoritveni prireditvi, ki jo je moderiral predsednik simpozija Andraž Jež, so zbrane nagovorili prorektor Univerze v Ljubljani Matjaž Drevenšek, dekanja Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani Mojca Schlamberger Brezar in namestnik predstojnice Oddelka za slovenistiko Hotimir Tivadar. Med pozdravnimi nagovori je nastopal klaviaturist in skladatelj Rok Zalokar s priredbami in avtorsko kompozicijo.

Simpozij sta s plenarnima predavanjema začela Rastko Močnik in Ivana Latković. Predavanja in tvorne diskusije so potekali večinoma v slovenščini (dve predstavitvi in del diskusije pa so potekali v poljščini). Posamezne sklope, ki so deloma upoštevali zgradbo simpozijskega zbornika, so vodili Aleksander Bjelčevič, Mateja Eniko, Miran Hladnik, Vanja Huzjan, Andraž Jež, Marko Juvan, Ivana Latković, Tone Smolej in Marko Stabej. Simpozij je letos potekal v eni sekciji, zato so lahko zainteresirani ujeli vse nastope. V treh dneh se je simpozija udeležilo okoli 110 obiskovalk in obiskovalcev, v povprečju 27 na predavanje.

3 **Financiranje**

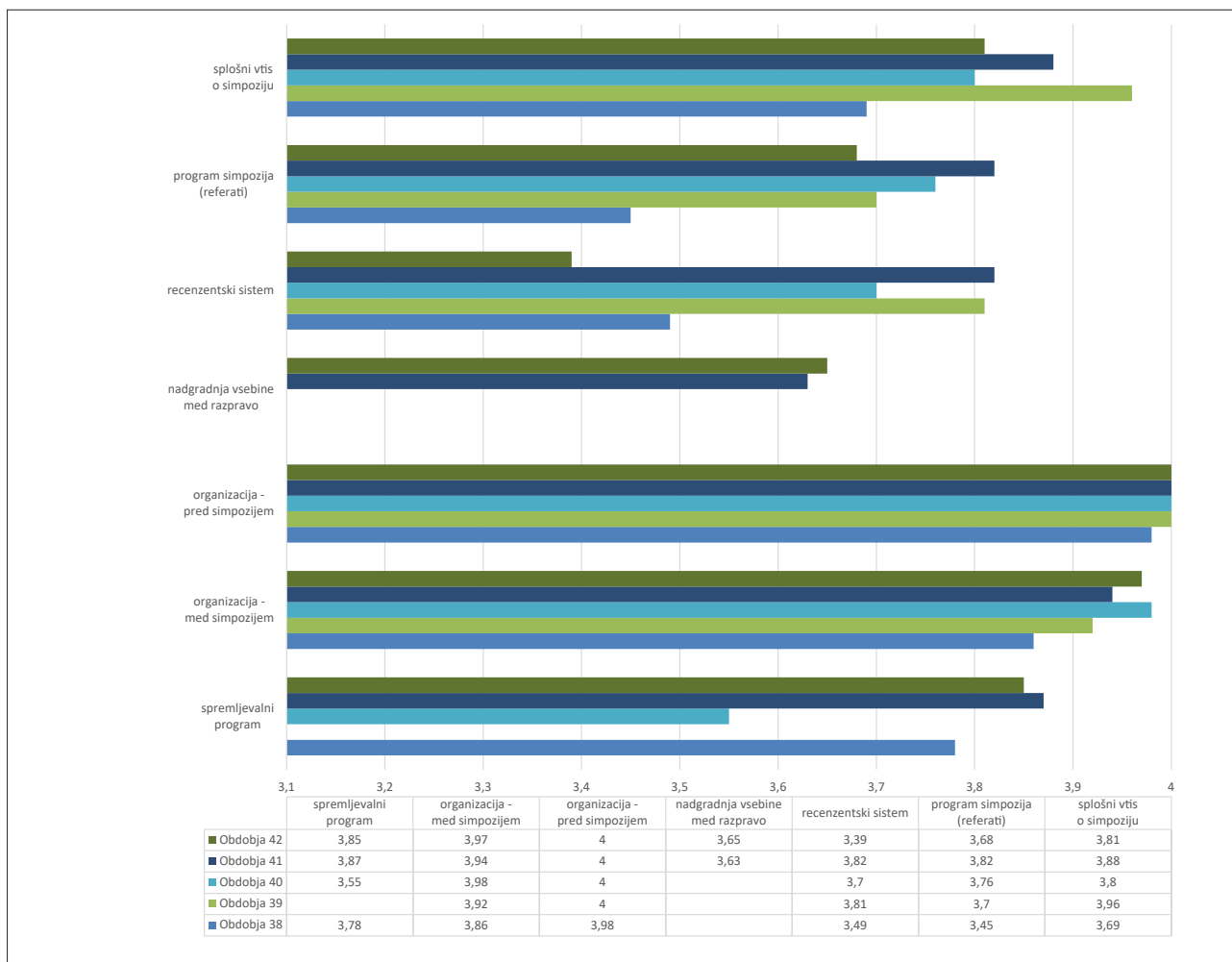
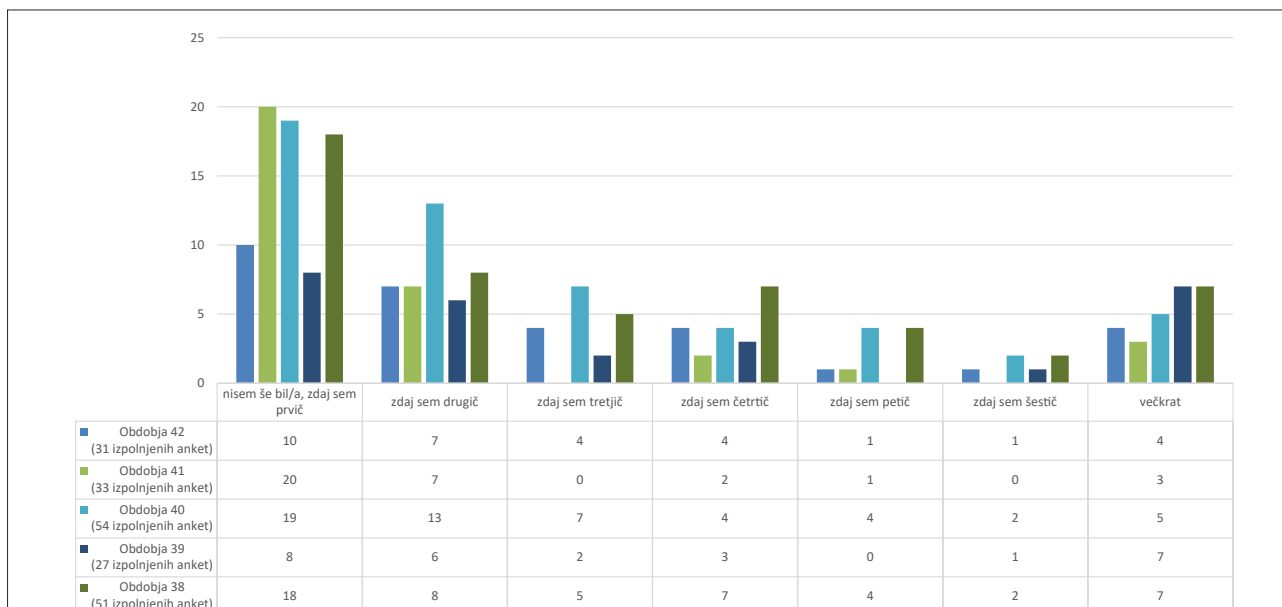
Simpozij je bil v letu 2023 financiran predvsem iz sredstev Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije RS, in sicer po Uredbi o financiranju visokošolskih zavodov, članic Univerz, ter iz kotizacij referentk in referentov.

4 **Odzivi v javnosti in simpozijski arhiv**

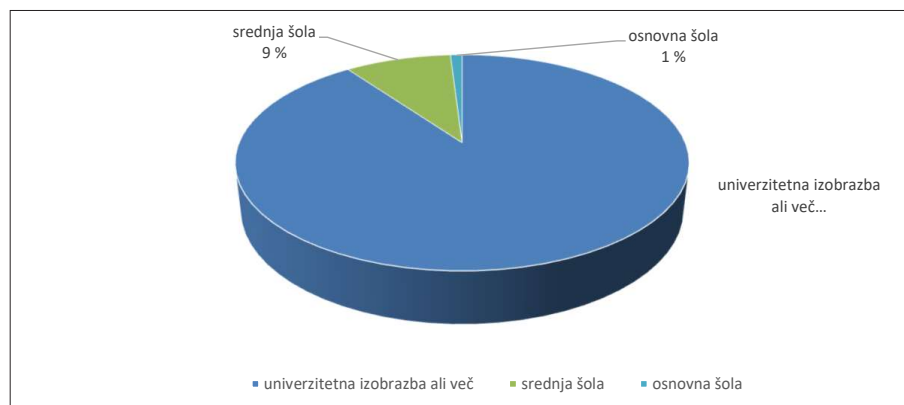
O simpoziju so poročali nekateri mediji (STA, RTV Slovenija idr.), vsi odzivi so zbrani in dokumentirani v spletnem arhivu 42. simpozija v rubriki [Odmevi v medijih](#). Celoten zbornik na 426 straneh je že od začetka simpozija dostopen kot tiskana monografija, v [elektronski obliki](#) pa je ob preostalem gradivu prosto dostopen tudi v [simpozijem arhivu](#) na spletni strani Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik; zainteresirana javnost lahko v formatu pdf naloži in prebira tako celotno knjigo kot posamezne prispevke.

Priloga: Povzetek rezultatov ankete 42. simpozija Obdobja

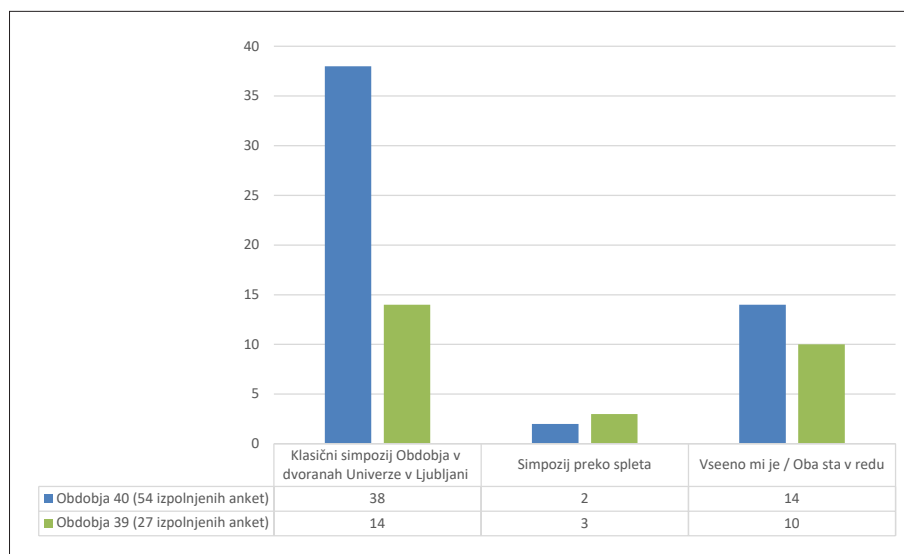
doc. dr. Damjan Huber

Kako bi ocenili simpozij Obdobja?**Kolikokrat ste že bili na Simpoziju Obdobja?**

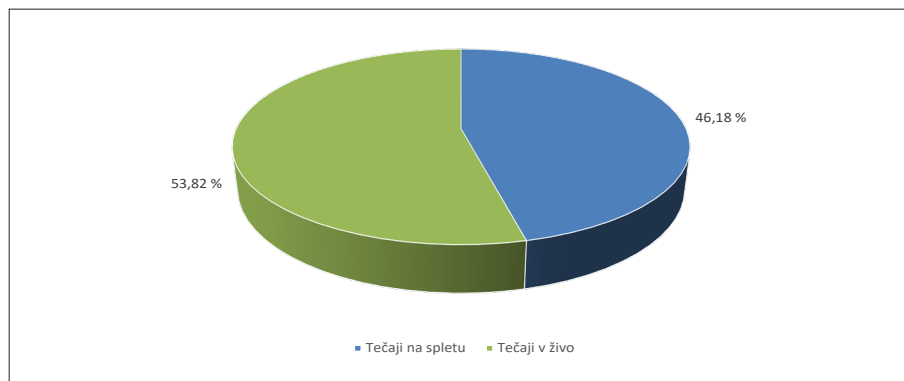
Ali je bilo dovolj časa za razpravo? (v %)



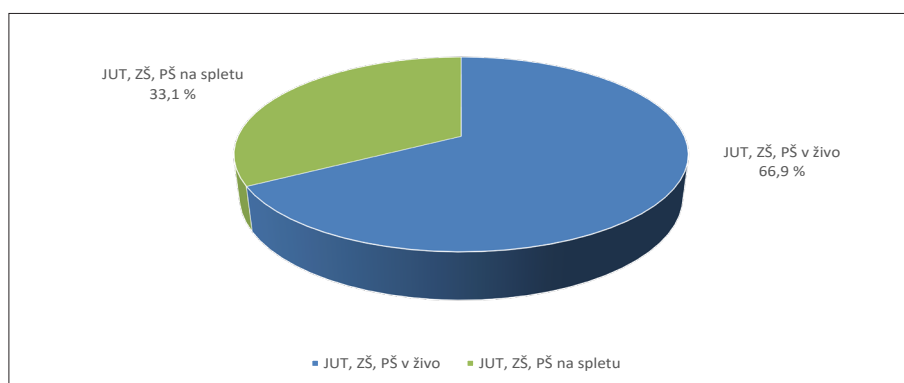
Za katero vrsto simpozija Obdobja bi se odločili, če bi lahko izbirali?



Graf 2: Primerjava udeležbe na tečajih v živo in na spletu (v %)



Graf 3: Primerjava udeležbe na tečajih v živo in na spletu, ki jih ponujamo v obeh izvedbah (v %)



PŠ = Poletna šola, JUT = Jutranji tečaj, ZŠ = Zimska šola

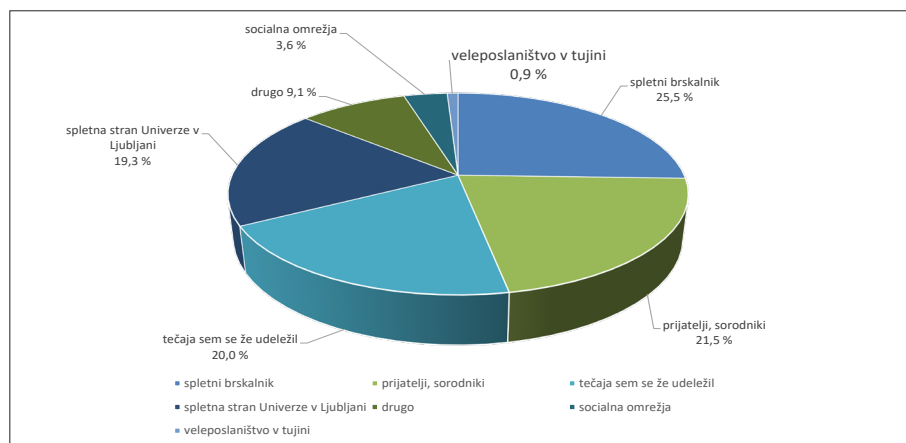
Leto 2023 je bilo tudi obdobje preizkušanja novih formatov tečajev. V februarju smo na pobudo koordinatorja izmenjav Erasmus+ ene od srednjih šol na Avstrijskem Koroškem organizirali intenzivni začetni tečaj slovenščine za njihove zaposlene, ki je trajal pet dni. Poleg pouka (4 šolske ure na dan) smo udeležencem organizirali tudi dodaten program (ogled Ljubljane, ogled Narodne galerije, degustacijo slovenskih vin in obisk ene od ljubljanskih osnovnih šol, kjer je ravnatelj udeležencem predstavil slovenski šolski sistem). Zadovoljstvo udeležencev nas je spodbudilo k razmišljanju, da bi lahko intenzivne začetniške tečaje slovenščine s spremljevalnim programom dodali kar v našo redno ponudbo in s tem omogočili udeležbo na tečaju tudi ostalim zainteresiranim kolegom iz tujine, ki bi se preko programa Erasmus+ želeli seznaniti s slovenščino in našo kulturo.

Udeležencem, ki se učijo slovenščino na najvišjih ravneh in želijo opravljati izpit na ravni odličnosti, smo želeli ponuditi nov tečaj priprave na izpit na ravni odličnosti. V okviru tečaja smo kandidatom nameravali predstaviti format izpita in jih seznaniti s strategijami reševanja nalog. Žal pa je prva izvedba tečaja v septembru zaradi premalo prijav odpadla. Kasnejših terminov v letu 2023 nismo načrtovali.

V jeseni smo na pobudo nekaterih profesorjev Univerze v Ljubljani, ki so začeli opažati, da je raven pisnega izražanja tujih študentov na zelo nizki ravni, organizirali tudi tečaj pisanja in nastopanja za študente Univerze v Ljubljani. Pripravili smo program, zbrali skupino udeležencev, ki smo jim tečaj ponudili po precej znižani ceni (50 EUR), ter tečaj pilotirali. Potekal naj bi dva meseca, srečevali naj bi se enkrat na teden. Žal se je izkazalo, da študenti tečaja niso vzeli dovolj resno in se ga niso redno udeleževali. Zaradi nesodelovanja udeležencev zadnjega dela tečaja (nastopanja) sploh nismo mogli izvesti. Glede na čas, ki ga študenti lahko ali želijo nameniti dodatnim dejavnostim, bi bilo verjetno bolj smiselno tako izobraževanje strniti v dvodnevni seminar in nato s študenti delati individualno na primeru seminarskih ali magistrskih nalog.

Tudi v letu 2023 smo zbirali podatke o tem, kje udeleženci najdejo informacije o tečajih slovenščine v organizaciji Centra za slovenščino. Tokrat je največ udeležencev (25 %) napisalo, da so informacije o tečajih našli na spletnem brskalniku, 22 % tečajnikov je informacijo prejelo preko prijateljev ali sorodnikov, 20 % se je tečaja že udeležilo, 19 % (predvsem študenti iz tujine) pa je za tečaj izvedelo na spletni strani Univerze v Ljubljani. Zelo nizek odstotek udeležencev (le 4 %) je za tečaje izvedel preko socialnih omrežij, 1 % pa na veleposlaništvih v tujini. Podatki nam kažejo, da ima največ vpliva na odločitev za prijavo na tečaj pozitivna pretekla izkušnja ali priporočila oseb s pozitivno izkušnjo. Takih udeležencev je na tečajih 42 %, v manjši meri pa na odločitev za udeležbo na tečaju vpliva promocija na socialnih omrežjih.

Graf 4: Kje so udeleženci dobili informacije o tečaju (vsi tečajji v letu 2023; v %)



Že dlje časa smo na programu Tečajji slovenščine razmišljali, kakšna je najprimernejša promocija tečajev, kako priti do novih udeležencev oziroma kako širši javnosti sploh pokazati, da Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik obstaja in kaj vse ponuja. V ta namen smo se marca v Cankarjevem domu udeležili Kulturnega bazarja, ki ga vsako leto organizira Ministrstvo za kulturo. Postavili smo svojo stojnico, na kateri smo predstavljali učbenike in ostala gradiva Centra za slovenščino, obiskovalce pa smo seznanjali tudi z vsemi našimi dejavnostmi in ponudbo tečajev. Glede na odziv je bilo sodelovanje na bazarju uspešno in ga bomo ponovili tudi v letu 2024.

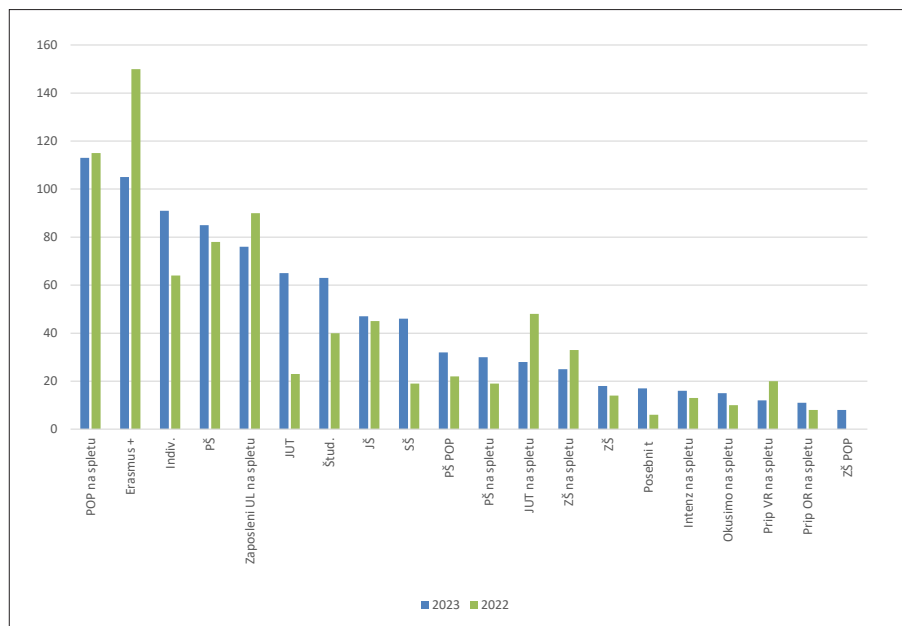
2 Udeleženke in udeleženci

Skupno število udeleženek in udeležencev v letu 2023 je bilo 903. Največ jih je obiskovalo Popoldanski tečaj na spletu (113), Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus+ (105), Individualne ure (91) in Poletno šolo v Ljubljani (85).

Število udeležencev na tečajih za odrasle konstantno narašča, leta 2023 so se slovenščine pri nas učili 903 udeleženci. Po vidnem porastu udeležencev v prvem letu po pandemiji se je krivulja naraščanja nekoliko umirila, v letu 2023 smo tako imeli na tečajih 30 udeležencev več kot v predhodnem letu. Največji porast udeležbe smo imeli na Jutranjem tečaju v živo, Spomladanski šoli, tečaju slovenščine za študente Univerze v Ljubljani ter na individualnih urah. Število udeležencev na Popoldanskem tečaju na spletu, na Jesenski šoli in Poletnih šolah je približno enako kot v prejšnjem letu, viden pa je upad zanimanja za Jutranji tečaj na spletu, Zimsko šolo na spletu ter tečaj slovenščine za študente Erasmus+.

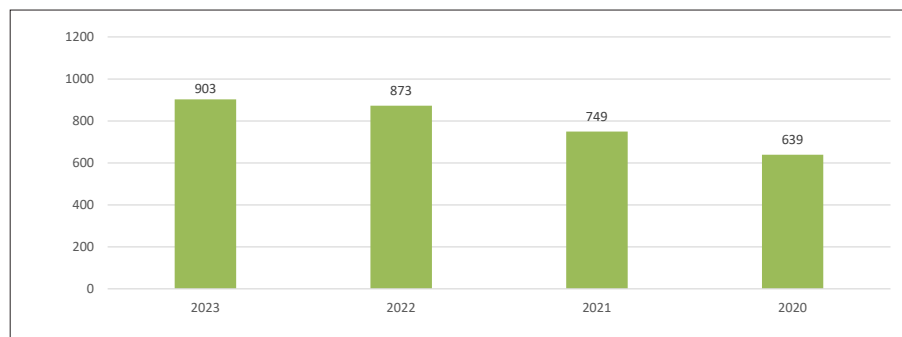
Na rednih tečajih za odrasle smo imeli udeležence 76 različnih narodnosti, največ jih je bilo iz Nemčije (106), Rusije (63), ZDA (51), Srbije (46) in Francije (41). Med udeleženci je bilo največ takih, ki so zaposleni v izobraževanju (16 %), študentov (13 %), raziskovalcev (10 %) in takih, ki delajo na področju zdravstva in socialne varnosti (8 %). 90 % udeležencev ima univerzitetno ali višjo izobrazbo. Statistični podatki nam tako kažejo, da je tipičen udeleženec naših tečajev slovenščine odrasla ženska, stara 34 let, iz Nemčije, vsaj univerzitetno izobražena in zaposlena na področju izobraževanja.

Graf 5: Število udeležencev po posameznih tečajih 2022 in 2023

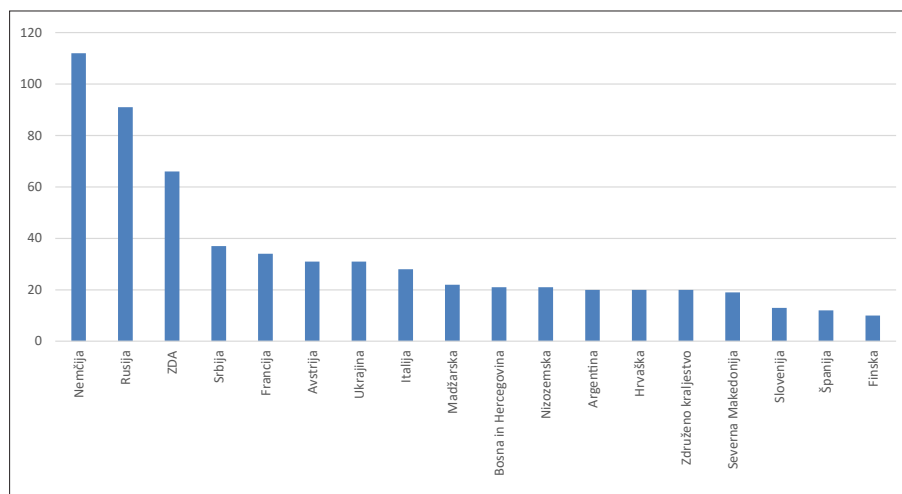


POP = Popoldanski tečaj, Erasmus+ = Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus+, Indiv = Individualni pouk, Zaposleni UL = Tečaj za zaposlene na Univerzi v Ljubljani na spletu, PŠ = Poletna šola na spletu, JUT = Jutranji tečaj, SŠ = Spomladanska šola na spletu, Štud = Slovenščina za študente na spletu, ZŠ = Zimska šola na spletu, JŠ = Jesenska šola, Prip VR = Priprava na izpit iz slovenščine na višji ravni na spletu, Prip OR = Priprava na izpit iz slovenščine na osnovni ravni na spletu, Intenz = Intenzivni tečaj na spletu, Posebni t = Posebni tečajji, Okusimo = Okusimo slovenščino, PŠ/ZŠ POP = Izbirni popoldanski tečaj na Poletni ali Zimski šoli

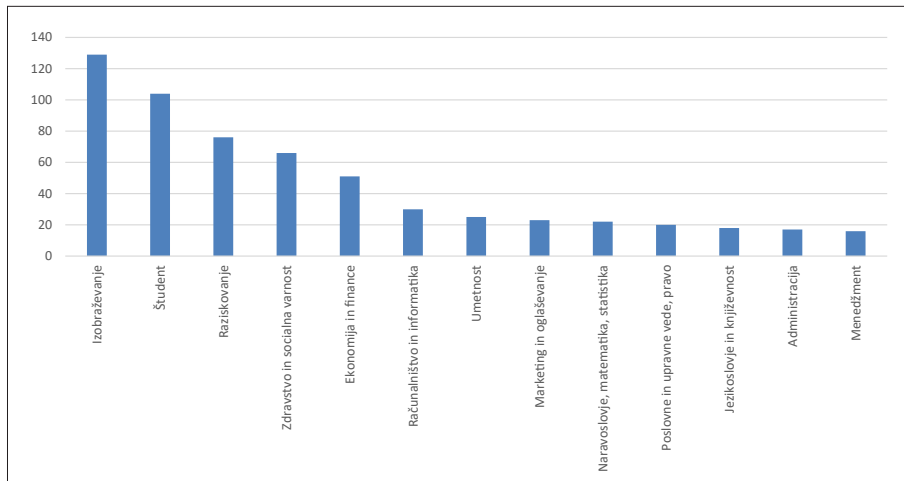
Graf 6: Primerjava skupnega števila udeležencev v preteklih štirih letih



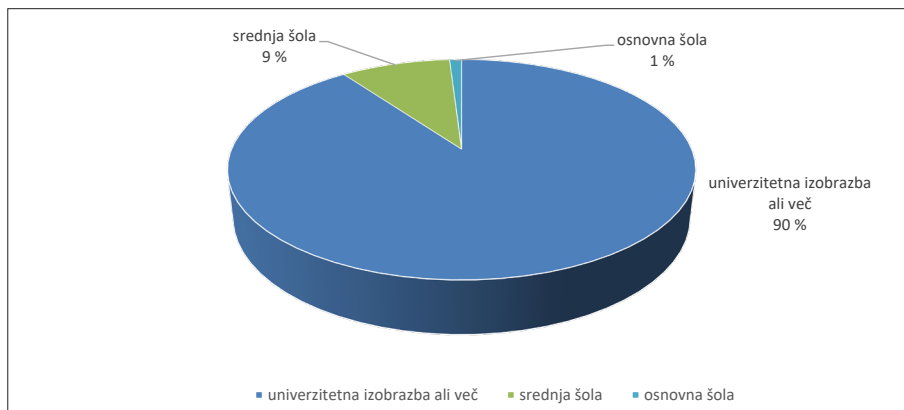
Graf 7: Država rojstva udeležencev



Graf 8: Področje dela



Graf 9: Stopnja izobrazbe

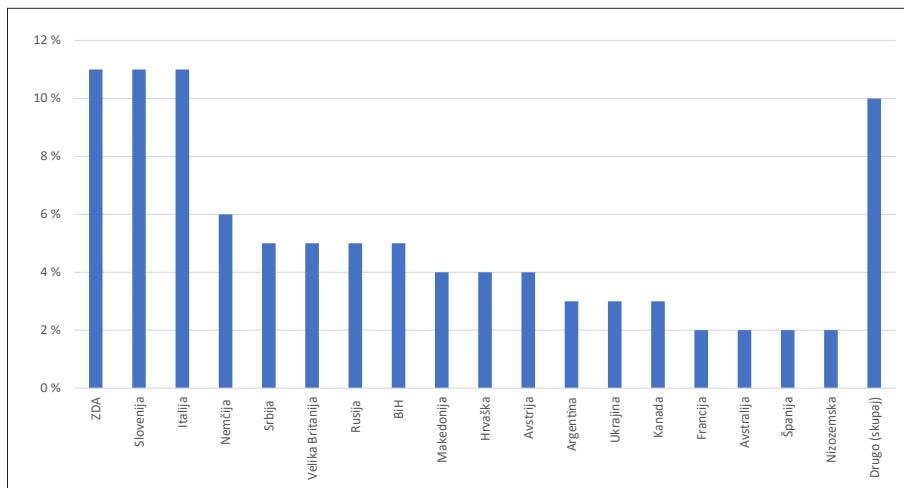


3 E-tečaj: Slovene Learning Online (SLO)

3.1 Uporabniki

Do konca leta 2023 je imel spletni tečaj 44.720 registriranih uporabnikov iz 192 držav. Število uporabnikov se je v enem letu povečalo za 9.115, mesečno pa je bilo v povprečju aktivnih okoli 4.700 uporabnikov. Največ uporabnikov je bilo v tem letu iz ZDA, Slovenije, Italije, Nemčije, Srbije, Velike Britanije, Rusije, Bosne in Hercegovine, Makedonije, Hrvaške in Argentine. Največ novih je bilo iz Italije (+988), Slovenije (+811), ZDA (+830), Nemčije (+687) in Srbije (+396).

Graf 10: Države uporabnikov e-tečaja



- 3.2 Vsebina**
- V začetku leta 2023 smo posneli vsebino za zvočno gradivo tretjega dela tečaja ter končali s korekturami daljših slovničnih razlag. Sledilo je pregledovanje, korigiranje in testiranje testne spletne postavitev vstopnega portala in vseh treh delov (SLO 1, SLO 2 in SLO 3). V sodelovanju s podjetjem DigiEd d. o. o. smo tečaj tehnično optimizirali (hitrejši spletni odzivnik, izboljššan postopek registracije) in tako še izboljšali uporabniško izkušnjo. Prenovljena modula SLO 1 in 2 ter novi modul SLO 3 (avtorji: Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen in dr. Mihaela Knez) smo objavili 14. aprila 2023.
- Učenje slovenščine tudi pri SLO 3 poteka s pomočjo prevodov ob podpori zvočnega gradiva ter različnih interaktivnih nalog. Uporabnice in uporabniki lahko izbirajo med prevodi v sedem jezikov: angleščino, francoščino, hrvaščino, italijanščino, nemščino, ruščino in španščino. Gre za prvi tak slovnični spletni tečaj. Pri tečajih SLO 1 in SLO 2 se uporabnice in uporabniki lahko naučijo 770 slovenskih besed, 550 fraz in imajo na voljo za učenje 110 dialogov na različne teme. Pri SLO 3 pa lahko spoznajo slovnico, in sicer edninsko spregatev v sedanjiku, pretekliku in prihodnjiku, ednino vseh sklonov za pridevnik in samostalnik ter se lahko naučijo nabor zaimkov, predlogov in najpogostejših vprašalnic. Vsako poglavje je svoja tema (10 tem), v okviru katere se lahko naučijo ponujene slovnične oblike ter primere rabe, ki jih kasneje lahko zvedijo z različnimi tipi interaktivnih nalog, hkrati pa tečaj za vsako temo vsebuje tudi krajše in daljše slovnične razlage (v sklopu tips¬es pri posameznih oblikah in v daljši slovnični razlagi). Svoje znanje lahko preverijo s testi.
- Razširjena ekipa avtorjev (Tjaša Alič, Tanja Jerman, dr. Damjana Kern Andoljšek, Matej Klemen, dr. Mihaela Knez, Helena Šter) je v drugi polovici leta nadaljevala s pripravo vsebine za naslednji del, tj. Slovene Learning Online 4. Tudi SLO 4 bo slovnični modul, v katerem se bodo uporabniki lahko učili dvojninsko in množinsko spregatev v sedanjiku, pretekliku in prihodnjiku, dvojino in množino vseh sklonov za pridevnik in samostalnik ter nabor zaimkov in predlogov.
- 3.3 Vzdrževanje**
- Vzdrževanje obstoječih modulov in baze uporabnikov pomeni ohranjanje funkcionalnosti spletnega portala na način, ki omogoča njegovo nemoteno delovanje. Vzdrževanje obsega zlasti tehnično vzdrževanje vsebine spletnega portala in izdelanih nalog, ki je potrebno za nemoteno delovanje tečaja (npr. popraviljanje kode ob nadgradnji brskalnika ipd.) in varnostno vzdrževanje, ki je namenjeno preprečevanju morebitnih neželenih vdorov, ter nadgrajevanje verzij. Za tehnično in varnostno vzdrževanje ter za najem strežnika imamo podpisano pogodbo s podjetjem DigiEd d. o. o., vsebinske napake javljamo v projektni management izvajalca, nujne napake (izpad serverja) po telefonu ali e-pošti. Zagotavljanje strežnika vključuje tudi izdelavo štirih varnostnih offline kopij na leto in redno obnavljanje SSL brezplačnih certifikatov.
- 3.4 Podpora uporabnikom**
- Projekt zahteva vsakodnevno podporo uporabnikom. Seveda se je v tem času zaradi povečanja števila uporabnikov povečal obseg tega dela. Večinoma imajo uporabniki še vedno največ težav pri registraciji in aktivaciji uporabniškega računa, različne tehnične težave, javijo morebitne vsebinske pomisleke, pohvale ipd. Redno urejamo bazo uporabnikov in skrbimo za promocijo projekta (informativne brošure, družbena omrežja, predstavitve na sejnih, izobraževanjih, konferencah ...).
- 3.5 Financiranje**
- Realizacija projekta je mogoča predvsem zaradi finančnih sredstev, ki jih Univerza v Ljubljani v okviru sredstev RSF namenja Filozofski fakulteti za Leto plus in za naš spletni tečaj.
- 4 Projekti KOST, KIP in Liber.ac**
- S sodelovanjem pri projektu KOST (Korpus slovenščine kot tujega jezika), ki ga v okviru Leta+ vodi dr. Mojca Stritar Kučuk, smo nadaljevali tudi v letu 2023. Na Tečajih slovenščine smo zbrali besedila udeležencev, ki so obiskovali Spomladansko, Poletno in Jesensko šolo, Jutranji in Popoldanski tečaj, ter besedila udeležencev Tečaja slovenščine za zaposlene na Univerzi v Ljubljani.
- Skupaj s programom Slovenščina na tujih univerzah smo izvedli Projekt KIP (Kombinirani intenzivni program Erasmus +), potekal je od 7. do 31. marca. Udeležili so se ga študenti, ki študirajo slovenščino na različnih univerzah v tujini. Namen projekta je bil udeležence seznaniti s slovenskimi literarnimi festivali in jim širiti obzorja na področju slovenske književnosti in kulture. Prve tri tedne so udeleženci pisali seminarske naloge na temo literarnih festivalov in poslušali predavanja preko spleta. Zadnji teden pa so se srečali v živo v Sloveniji, kjer so lahko na predavanjih, delavnicah in izletih izmenjevali svoje poglede na slovensko literaturo in kulturo.
- V maju smo na sejmu akademske knjige Liber.ac izvedli žepni tečaj slovenščine za tujce, na katerem so se udeleženci seznanili z osnovnimi informacijami o slovenščini.

5 Kadri

Leta 2023 je v okviru programa Tečajji slovenščine učilo in tudi drugače sodelovalo 37 učitelj in učiteljev, od tega 22 profesorice, 1 profesor, 12 študentk in 2 študenta. Večina sodelujočih je stalnih honorarnih sodelavcev Centra. Ob koncu večine tečajev smo izvedli anonimno anketo, v kateri so udeleženci ocenili način dela učitelja in učinkovitost tečaja. Povprečna ocena je bila 4,89 (na lestvici od 1 do 5). Brigita Zahirovič, ki je zaposlena na mestu samostojne strokovne sodelavke, je oktobra odšla na porodniški dopust, nadomestila jo je Erika Kum. Vodja programa je še vedno Jana Kete Matičič, vodja lektorjev pa Tanja Jerman.

**Sodelavke in sodelavci
Tečajev slovenščine 2023**

TjašaAlič	Tjaž Mihelič (študent)
Sara Ban (študentka)	Ula Matek (študentka)
Anja Corel	Andreja Markovič
Ana Dacar (študentka)	Nina Oražem
Maja Đević Prah	Melita Plešnik
Mateja Eniko	Lara Podergajs (študentka)
Urh Ferlež (študent)	Hana Podjed (študentka)
Natalija Furman Pogladič	Monika Podlogar (študentka)
Tanja Jerman	Petra Pučnik
Matej Klemen	Oleksandra Rizanova (študentka)
Urša Kosmač (študentka)	Klara Šebenik/Batič (študentka)
Maja Kovač	Jana Šter
Katja Krajnc	Mojca Šoštarko
Jera Krečič	JanaVaupotič (študentka)
Katja Križnik Jeraj	MelitaVešner
Erika Kum	MagdaVolk
Nikita Jaklič	GitaVuga
Lara Lazar (študentka)	Eva Zore
Polona Majdič (študentka)	

**6 Brezplačna udeležba na
tečajih za posameznike**

V letu 2023 smo brezplačno udeležbo na tečajih slovenščine ponovno omogočili gospe iz Ukrajine, ki se je pred vojno zatekla v Slovenijo in ni imela lastnih sredstev za financiranje tečaja slovenščine, je bila pa za učenje zelo motivirana in je na tečaju hitro napredovala. Podprli smo tudi dve študentki slovenistike iz Ukrajine, ki sta bili pri nas na Erasmus+ praksi, v okviru katere smo jima omogočili tudi brezplačno udeležbo na Popoldanskem tečaju na spletu.

7 Financiranje programa

Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus+ sofinancira Evropska komisija, in sicer 110 EUR na udeleženca. Tečaj za zaposlene na Univerzi v Ljubljani preko projekta internacionalizacije sofinancira Univerza v Ljubljani, za izvedbo 9 skupin je odobrila sredstva v višini 31.500 EUR. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s CMEPIUS-om in Inštitutom za narodnostna vprašanja (INV), ter Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu podeljujeta štipendije za kritje šolnin zamejcem in potomcem slovenskih zdomcev in izseljencev za Zimsko, Spomladansko, Poletno in Jesensko šolo ter za Jutranji in Popoldanski tečaj na spletu. V letu 2023 je bilo podeljenih 9 štipendij za Zimsko šolo (MIZŠ: 2.275 EUR, Urad: 1.820 EUR), 6 za Spomladansko (MIZŠ: 8.484 EUR, Urad: 2.828 EUR), 41 za Poletno šolo v živo in na spletu (MIZŠ – bilateralni sporazumi: 2.640 EUR, MIZŠ: 5.940 EUR, Urad: 19.140 EUR), 5 za Jesensko šolo (INV: 3.110 EUR, Urad: 4.665 EUR) ter 34 štipendij za Jutranji in Popoldanski tečaj na spletu (Urad: 24.242 EUR). Dve štipendiji iz Štipendijskega sklada Jane Zemljarič Miklavčič (1.320 EUR) za dvotedensko Poletno šolo v Ljubljani smo namenili iz svojih tržnih sredstev.

**8 Izzivi, načrti in novosti
v letu 2024**

Že nekaj let se ukvarjamo s problematiko pomanjkanja primernih prostorov za izvedbo tečajev, zato smo se odločili, da se bomo reševanja tega problema lotili nekoliko bolj aktivno. V ta namen smo najeli nepremičninsko agentko, ki je v septembru začela v Ljubljani iskati prostore, primerne za našo dejavnost. V nekaj mesecih smo si ogledali dva, za nas žal predraga objekta. V decembru pa smo le našli stavbo, ki bi lahko tako prostorsko kot finančno ustrezala našim potrebam in zmožnostim. Dogovori okoli najema prostora bodo potekali tudi v prihodnje in resnično upamo, da nam bo v letu 2024 svojo dejavnost uspelo preseliti na za udeležence in učiteljice primernejšo lokacijo.

Novi prostori bi nam seveda omogočali organizacijo dodatnih aktivnosti na področju poučevanja slovenščine za tujce. Na pobudo udeležencev naših tečajev si želimo organizirati

dodatne ure konverzacije, ki bi bile na voljo vsem udeležencem tečajev. Lahko bi prirejali tudi razne kulturne večere (filmske, literarne ...) in s tem omogočali udeležencem, da se med seboj družijo, bolje spoznajo in navežejo nove stike tudi z drugimi tečajniki, ne samo s sošolci iz lastnih skupin.

V načrtu imamo tudi preoblikovanje Jesenske in Spomladanske šole slovenskega jezika, in sicer želimo v tečaj vključiti več konverzacije, tako bi udeležencem to aktivnost v okviru samega tečaja radi ponudili enkrat ali dvakrat na teden (trenutno potekajo ure konverzacije le enkrat na dva tedna). Konverzacije ne bodo vodile lektorice, ki sicer izvajajo pouk, ampak druge učiteljice. Na ta način bi udeležencem lahko ponudili malo bolj pester pouk, obenem pa razbremenili učiteljice, ki bi tako lahko prevzele še kakšen dodaten tečaj v popoldanskem času.

Zadnjih nekaj let opažamo trend upadanja števila učiteljev, ki bi si želeli ali imeli čas poučevati na naših tečajih. Trenutno si veliko pomagamo s študenti višjih letnikov slovenistike, vendar je naša stalna ekipa sodelavcev vse manjša in se moramo tako rekoč vsak semester znova spopadati s problemom pomanjkanja kadra za poučevanje. V prihodnjem letu bomo morali tej težavi nameniti nekoliko več pozornosti in se bolj aktivno lotiti iskanja učiteljev. Morda kaže nekoliko zvišati tudi honorar, predvsem študentom, in morda tako narediti delovno mesto učitelja slovenščine za tujce bolj privlačno.

Slovenščina za otroke in mladostnike

dr. Mihaela Knez

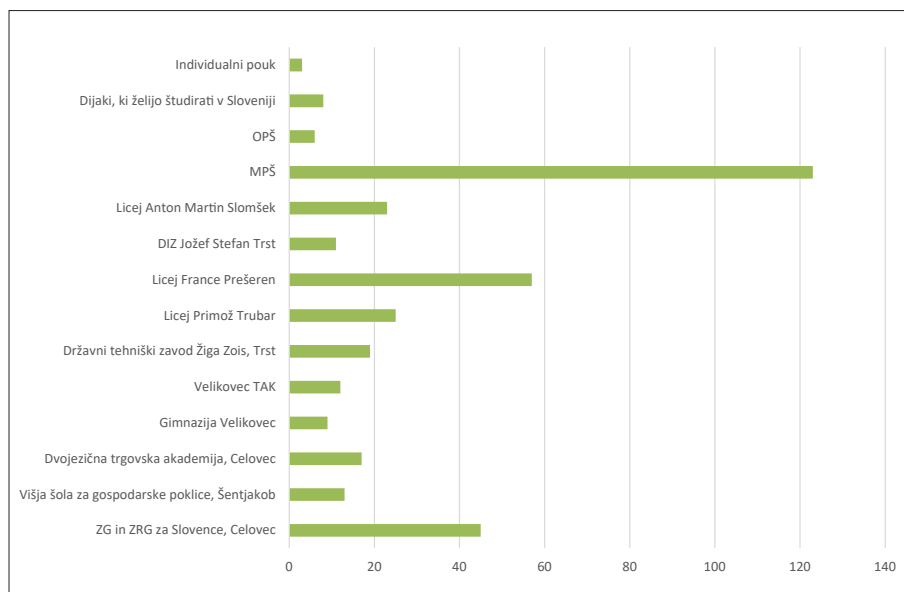
1 Uvod

V letu 2023 je bilo delo na programu Slovenščina za otroke in mladostnike (SOM) ob opravljanju rednih nalog (opravlja jih dr. Damjana Kern Andoljšek in dr. Mihaela Knez) usmerjeno v izvedbo vsebinsko zelo obsežnega projekta *Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1*. Projekt je poleg razvoja novih učnih gradiv za poučevanje slovenščine kot J2/TJ (nov spletni portal za i-učenje slovenščine na ravni A1 in priprava učnega gradiva za učenje slovenščine za otroke s slepoto) odprl tudi novo vsebinsko polje na tem področju, in sicer razvoj leksikalnih virov oz. slovarskih priročnikov, ki so prvenstveno namenjeni govorcem slovenščine kot J2/TJ, kar v slovenskem prostoru predstavlja pomembno novost, ki bi jo bilo smiselno v prihodnje, če želimo zagotavljati celostno infrastrukturo za učenje slovenščine kot TJ/J2, še naprej sistematično razvijati. S tem namenom smo se v projektu povezali s sodelavci Centra za jezikovne vire in tehnologijo pri UL (CJVT UL; na novo se je na projekt oz. na program SOM zaposlila dr. Eva Pori, nekdanja sodelavka CJVT UL) in tako pripravili prvi poskus Slovarja slovenskega jezika za govorce slovenščine kot TJ/J2, ki smo ga poimenovali *SLOGOST*. Ob projektne delu so potekale tudi naše redne dejavnosti. Izvedli smo 14 različnih tečajev slovenščine (Mladinsko poletno šolo, Otroško poletno šolo, dva tečaja za dijake, ki bi želeli študirati v Sloveniji, in intenzivne tedne slovenščine za 10 različnih šol iz zamejstva), sodelovali s področnimi svetovalkami Zavoda RS za šolstvo, ki skrbijo za pouk slovenščine v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu, in predstavniki MVI, bili zelo dejavni na področju usposabljanja učiteljev ter se vključevali tudi v druge projekte in aktivnosti Centra za slovenščino (priprava četrtega modula Slonline, dejavnosti Izpitnega centra). Prav tako so drugi sodelavci Centra za slovenščino (dr. Mateja Eniko, Tjaša Alič, Matej Klemen, mag. Mateja Lutar, dr. Ina Ferbežar) sodelovali pri izvedbi dejavnosti programa SOM (poučevanje na Mladinski poletni šoli, sodelovanje pri projektih SOM).

2 Tečaji

V letu 2023 je bilo v naše tečaje vključenih 369 otrok in mladostnikov, izvedli pa smo jih s pomočjo sodelavcev Centra za slovenščino in 16 honorarnih učiteljev in 14 asistentov. Slednji so bili sodelavci predvsem Mladinske poletne šole slovenščine. Največji delež udeležencev tečajev predstavljajo dijaki in dijakinje na intenzivnih tednih slovenščine, ki jih za zamejske šole pripravljamo v Ljubljani ali izjemoma na njihovih matičnih šolah (231), zatem udeleženci Mladinske poletne šole slovenščine (121), drugih tečajev pa se je letos udeležilo razmeroma majhno število otrok in mladostnikov.

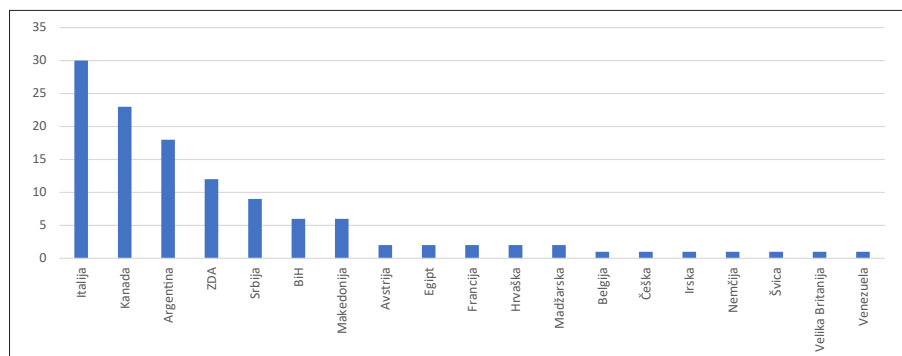
Graf 1: Število udeleženih otrok in mladostnikov na tečajih slovenščine v letu 2023



2.1 Mladinska poletna šola slovenščine

18. Mladinske poletne šole, ki se je v letu 2023 odvijala pod geslom *V objemu s slovenščino*, se je udeležilo 121 mladostnikov iz 19 držav (Italije, Argentine, Kanade, ZDA, Bosne in Hercegovine, Srbije, Belgije, Velike Britanije, Hrvaške, Nemčije, Avstrije, Makedonije, Francije, Madžarske, Venezuele, Egipta, Irske, Češke in Slovenije).

Graf 2: Udeleženci 18. MPŠ po državah



Tudi tokrat so bili najštevilčnejši udeleženci iz Italije (30), večinoma dijaki tržaških in goriških šol, precej številčna (23) je bila tudi skupina dijakov iz Kanade: 15 dijakov in dijakinj je prišlo v okviru sobotne šole pri Brezmadežni s čudodelno svetinjo v Torontu, česar smo bili še posebej veseli, saj so po izbruhu korona virusa prvič spet prišli v Slovenijo kot skupina, 8 pa jih je prišlo kot posameznikov. Tradicionalno so se MPŠ udeležili tudi maturanti Srednješolskega tečaja dr. Marka Bajuka iz Buenos Airesa – RAST 52 (15 dijakov) in še 3 argentinski dijaki, ki so na tečaj prišli v lastni režiji, prvič pa so kot skupina na Mladinsko poletno šolo prišli tudi učenci iz slovenske šole v Lemontu (4 udeleženci). Iz ZDA je sicer prišlo še 8 udeležencev, skupno torej 12, kar je največ doslej. Precejšnje število udeležencev so predstavljali tudi mladostniki iz bivših jugoslovanskih republik (9 iz Srbije, 6 iz BiH, 6 iz Makedonije in 2 iz Hrvaške), iz drugih držav pa so prišli predvsem posamezniki (gl. graf 2).

Pouk je potekal v 11 skupinah, v popoldanskem in večernem času pa smo za udeležence pripravili raznovrsten spremljevalni program: ogled Ljubljane, izlet na Šmarno goro, Bled, Primorsko (ogled solin in Pirana) in v Velenje (ogled gradu in rudnika), športne dejavnosti (kopenje v Atlantisu, športno popoldne), še posebej bogate in pestre pa so bile kulturne dejavnosti (ogled plesne predstave Lakeless, slovenski večer s folklorno skupino Tine Rožanc, koncert skupine Gugutke, argentinski večer, ki so ga pripravili maturanti iz skupine RAST in ogled slovenskega filma *Gajin svet 2*). Del programa je izvedla tudi ekipa naših asistentov – za udeležence so pripravili spoznavni in zaključni večer, športno popoldne in ponedeljkove ustvarjalne delavnice.

Spremljevalni program Mladinske poletne šole

nedelja, 2. 7.		nedelja, 9. 7.	
od 15.00	Prihod udeležencev, ki stanujejo v DDB		Izlet na Primorsko (Piran, soline)
19.00	Sestanek s starši, predstavniki skupin (DDB)		
ponedeljek, 3. 7.		ponedeljek, 10. 7.	
8.30	Otvoritev (dvorana SVŠGUGL)	9.00-12.30	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)
9.30-12.30	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)	15.00	Ponedeljkove delavnice (DDB)
15.00	Ogled Ljubljane	20.00	Sprehod v mesto
20.00	Spoznavni večer (DDB)		
torek, 4. 7.		torek, 11. 7.	
9.00-12.30	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)	9.00-12.30	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)
14.00	Pohod na Šmarno goro	14.30	Turnir v odbojki/nogometu (telovadnica Pef)
20.00	Ogled slovenskega filma <i>Gajin svet 2</i> (dvorana SVSGUGL)	20.00	Glasbena skupina Gugutke (dvorana SVSGUGL)
sreda, 5. 7.		sreda, 12. 7.	
9.00-12.30	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)	9.00-12.30	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)
14.30	Atlantis	14.30	Popoldne v BTC
20.00	Plesna predstava LakeLess (dvorana SVSGUGL)	20.00	Nastop slovenskih dijakov iz Argentine (dvorana SVŠGUGL)
četrtek, 6. 7.		četrtek, 13. 7.	
9.00-12.30	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)	9.00-12.30	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)
14.30	Bled (DDB)	14.30	Atlantis
20.00		20.00	Zaključni večer (DDB)

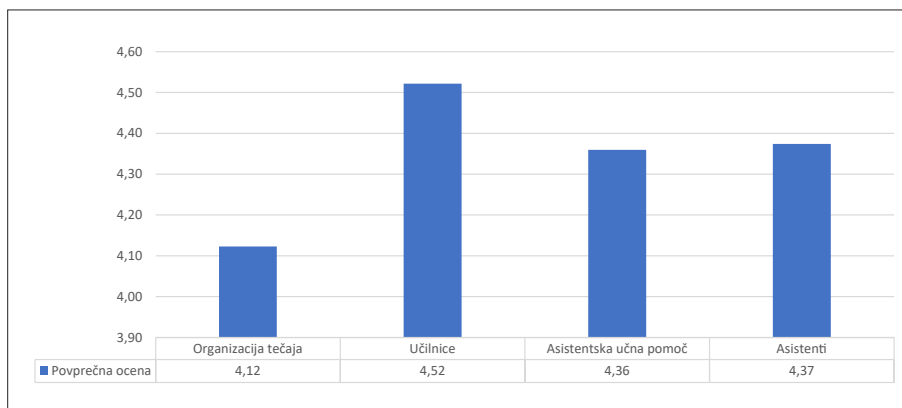


Graf 3: Ocena pouka

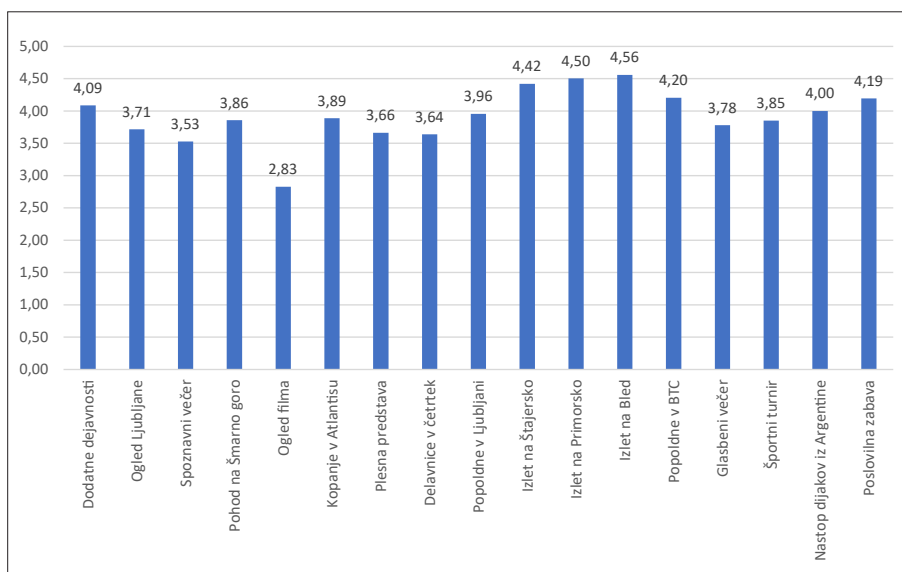
petek, 7. 7.		petek, 14. 7.	
9.00-12.30	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)	9.00-12.00	Jezikovni tečaj (SVŠGUGL)
14.30	Popoldne v Ljubljani	11.30	Zaključek MPŠ s starši udeležencev: predstavitev skupin in podelitev potrdil (dvorana SVŠGUGL)
20.00	Slovenski večer (DDB ali dvorana SVSGUGL)		
sobota, 8. 7.			
Izlet na Štajersko (Velenje)			

Tudi ob 18. MPŠ je bil za udeležence pripravljen vodnik z opisom spremljevalnih dejavnosti in jezikovnimi nalogami, ki so se navezovale nanje, ob koncu pa je nastal še časopis *Poletnik*, v katerem so udeleženci objavili prispevke, ki so nastali pri pouku slovenščine.

Tako sprotni odzivi udeležencev kot tudi njihove anketne ocene so bili zelo pozitivni. Iz ankete, ki so jo udeleženci izpolnili ob koncu MPŠ, je razvidno, da so bili s poukom, asistentsko pomočjo, organizacijo in izvedbo tečaja večinoma zadovoljni – povprečna ocena lektorjev je bila 4,75, asistentske ekipe 4,36, organizacije tečaja in dodatnih dejavnosti pa 4,12 (najvišja možna ocena je bila v vseh primerih 5). Med spremljevalnimi dejavnostmi so udeleženci najbolj ocenili izlete, nastop dijakov iz Argentine, poslovilno zabavo in popoldne v BTC, najmanj pa so bili zadovoljni z ogledom filma. Trudimo se, da bi popoldanski in večerni čas napolnili s čim bolj kakovostnimi vsebinami, kar je še zlasti pri vključevanju sociokulturnih vsebin (ogledi v kulturnih inštitucijah, izvedba delavnic oz. glasbenih in gledaliških dogodkov) zaradi visokih stroškov vedno težje izvedljivo. Izkušnje kažejo, da se udeležencev dobri izvajalci zelo dotaknejo in so pripravljeni, če je izvedba kakovostna, sprejemati tudi nekoliko zahtevnejše vsebine, kar se nam zdi zelo dragoceno in tudi eden od ciljev MPŠ.



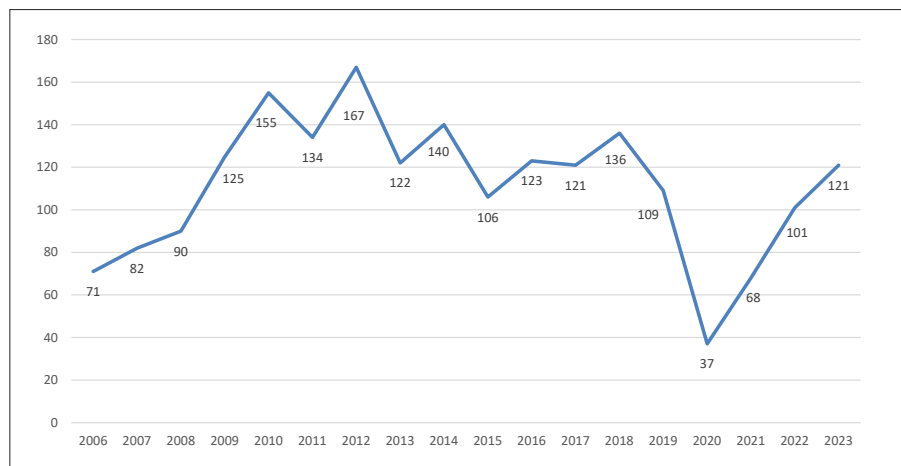
Graf 4: Ocena spremljevalnih dejavnosti



Izvedbo 18. Mladinske poletne šole slovenščine sta v obliki štipendij sofinancirala Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (50.160 EUR) in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (23.100 EUR), povsem samoplačniško so se tečaja udeležili le redki posamezniki.

Zanimanje za učenje slovenščine na MPŠ se je v letu 2023 v primerjavi s preteklim letom bistveno povečalo, tako da smo morali prijave na tečaj predčasno zapreti. Vključitev še večjega števila udeležencev zaradi kadrovskih omejitev (pomanjkanje učiteljev in asistentov) žal ni bila mogoča. Vedno večje omejitve pri izvedbi te prireditve pa predstavljajo tudi nesorazmerno povišane cene blaga in storitev, kar postavlja organizatorje pred poseben izziv. Sredstva, ki jih preko štipendij in plačanih šolnin prejmemo za organizacijo MPŠ, so na prvi pogled precejšnja, vendar postaja kakovostna izvedba takega tečaja zaradi vedno večje draginje in velikih stroškov dela vedno večji izziv.

Graf 5: Gibanje števila udeležencev na MPŠ



V letu 2023 MPŠ po spletu nismo izpeljali, saj zanjo ni bilo prijav. Kljub temu bomo to možnost učenja ponudili tudi v naslednjem letu.

2.2 Otroška poletna šola

Otroške poletne šole se je udeležilo 6 otrok – dva otroka sta bila iz ZDA (iz slovenske šole v Lemontu), dve deklici sta bili iz Francije, ena deklica iz Egipta in en deček iz Srbije. Vsi so bili začetniki in so se slovenščino učili v isti skupini, program pa je v celoti potekal samoplačniško. V zadnjem času povpraševanje po otroških tečajih spet narašča, na nas pa se obračajo starši otrok, ki so različne starosti in imajo zelo različno znanje slovenščine, zato je oblikovanje ustreznih skupin zanje tekom leta možno zelo redko in jim lahko večinoma ponudimo le individualni pouk. Ta za starše večinoma predstavlja prevelik finančni zalogaj, zato se zanj ne odločajo. V preteklosti se je izkazalo, da se zadostno število otrok (najmanj štiri) prijavi le za začetno učenje slovenščine, medtem ko za višje začetnike in nadaljevalce tečaja zaradi premajhnega števila prijavljenih večinoma ne moremo izpeljati. Morda bi bilo smiselno v prihodnosti tudi za to ciljno skupino zagotoviti fond štipendij za otroke slovenskih korenin, ki bi (glede na naše izkušnje s tečaji za dijake, ki želijo študirati v Sloveniji) omogočal izvedbo pouka tudi za otroke nezačetnike, smiselno pa bi bilo tak tečaj finančno podpreti tudi za na novo priseljene otroke. Tudi starši teh otrok pred njihovo vključitvijo v slovenski šolski sistem pogosto povprašujejo po tovrstni možnosti učenja slovenščine, kar je dobrodošlo in kaže na njihovo zavedanje pomembnosti znanja slovenščine za lažje vključevanje njihovih otrok v slovensko šolo.

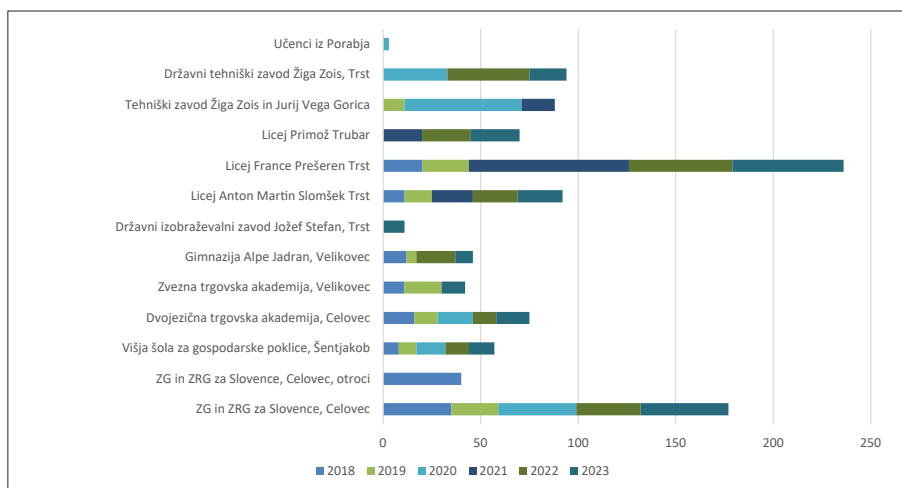
2.3 Tečaji za dijake iz zamejstva

V letu 2023 se je število zamejskih dijakov, vključenih v intenzivne tedne slovenščine, v primerjavi s preteklim letom še nekoliko povečalo. Vse tečaje smo z izjemo enega tedna izvedli v Ljubljani. Po šestih letih so se tovrstnega tečaja spet udeležili dijaki in dijakinje DIZ Jožef Stefan iz Trsta (udeležba enega razreda oz. 11 dijakov), obema velikovškima šolama (gimnaziji in trgovski akademiji) pa je uspelo v letošnjem letu za tečaj po skoraj desetih letih spet pridobiti sofinanciranje Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, kar se nam zdi za ohranjanje oz. utrjevanje statusa, ki ga ima slovenščina na obeh šolah (poučuje se kot izbirni predmet in nima statusa učnega jezika, kot je to v primerih drugih koroških šol, vključenih v naše programe), pa tudi kot podporo domačima učiteljema, ki zelo kakovostno in predano opravljata svoje delo, zelo velikega pomena.

Potek tečajev za dijake iz zamejstva:

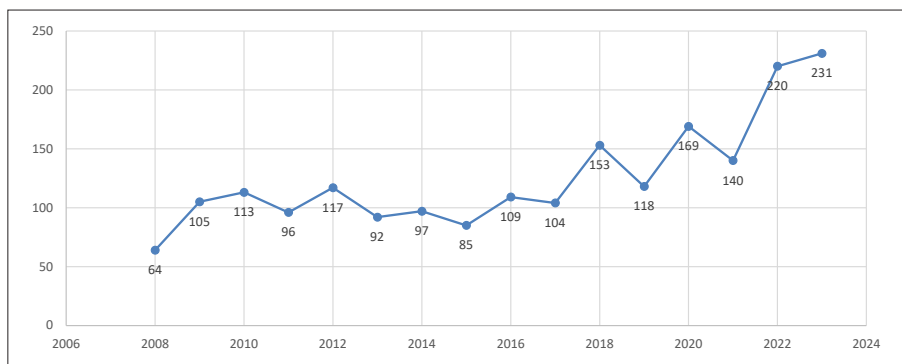
- od 16. do 20. januarja 2023 za dijake DIZ Jožef Stefan (11 dijakov);
- od 30. januarja do 3. februarja 2023 za dijake Zvezne gimnazije in Zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu (45 dijakov);
- od 13. do 17. februarja 2023 intenzivni teden za dijake Liceja France Prešeren (27 dijakov, tečaj izveden v Trstu);
- od 20. do 24. februarja 2023 intenzivni teden za dijake Višje šole za gospodarske poklice v Šentjakobu v Rožu (13 dijakov) in Dvojezične trgovske akademije v Celovcu (17 dijakov);
- od 22. do 26. maja 2023 intenzivni teden za dijake Liceja Anton Martin Slomšek (27 dijakov);
- od 18. do 22. septembra 2023 intenzivni teden za dijake Liceja Primož Trubar v Gorici (25 dijakov) in za dijake Liceja Anton Martin Slomšek (15 dijakov);
- od 25. do 29. septembra 2023 intenzivni teden za dijake Liceja France Prešeren (30 dijakov);
- od 25. do 29. septembra 2023 intenzivni teden za dijake gimnazije v Velikovcu (9 dijakov);
- od 27. novembra do 1. decembra 2023 intenzivni teden za dijake Tehniškega zavoda Žiga Zois v Trstu (19 dijakov).

Graf 6: Udeleženci tečajev za učence in dijake v zamejstvu v obdobju od 2018 do 2023



Številke kažejo, da tovrstne potrebe naraščajo. Pri njihovi izvedbi nas je tudi letos omejevalo predvsem pomanjkanje ustreznega prostora. Nizka cena tečaja omogoča le izvedbo v prostorih Filozofske fakultete, to pa pomeni izvajanje tečajev le v času, ko na fakulteti ni predavanj, kar pa je za šole, ki morajo jezikovni teden uskladiti z drugimi dejavnostmi, precej omejujoče, nam pa koncentracija tečajev v enem obdobju, ko hkrati potrebujemo veliko število dodatnih učiteljev, predstavlja precejšen kadrovski izziv. Zaradi stroškov najema prostorov na trgu bi zagotovo morali precej zvišati ceno tečaja, kar bi pomenilo bistveno oviro za šole, ki se želijo tečaja udeležiti samoplačniško, pa tudi višji strošek za proračunske financerje (MVI), ki sofinancirajo izvedbo tovrstnih tečajev.

Graf 7: Število udeležencev tečajev za učence in dijake v zamejstvu v obdobju od 2008 do 2023



Dejstvo, da so v naše programe vključene skoraj vse zamejske srednje šole, nam daje zelo dragocen vpogled v jezikovno zmožnost tamkajšnjih dijakov in posredno tudi v didaktične izzive, s katerimi se srečujejo posamezne šole. Vse te izkušnje nam predstavljajo pomembno izhodišče tako pri pripravi učnih gradiv na Centru za slovenščino kot pri svetovanju področnim svetovalkam Zavoda za šolstvo in usposabljanju učiteljev.

2.4 Tečaj za dijake, ki želijo študirati v Sloveniji

Tečaj za dijake, ki želijo študirati v Sloveniji, smo izvedli tako v spomladanskem kot v jesenskem obdobju. Spomladanski tečaj je potekal v dveh skupinah. Na nižji začetni stopnji so se slovenščino učili štiri udeleženci (dva udeleženci sta bila iz BiH, ena udeleženka je bila iz Srbije, en udeleženec pa iz Ukrajine – z izjemo ukrajinskega dijaka, ki smo ga na tečaj vzeli brezplačno, so bili vsi samoplačniki), na višji začetni stopnji pa prav tako štiri udeleženci (trije iz Srbije in eden iz Venezuele, vsi štipendisti Urada). Jeseni so se na tečaj vključili štiri udeleženci iz štirih različnih držav (Hrvaške, Srbije, Madžarske in Irske), ki pa so vsi imeli slovenske korenine in so prejeli štipendijo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Vsi so se slovenščino učili v isti skupini, in sicer na nadaljevalni stopnji. Izkušnje kažejo, da se v tovrstne tečaje vključuje razmeroma malo udeležencev, so pa ti zelo vestni in zelo motivirani učenci. Število vključenih bi bilo najverjetneje precej višje, če bi se pokazala možnost sofinanciranja tudi za tiste dijake, ki nimajo slovenskih korenin. Večina teh se lahko tečaja zaradi finančnih omejitev udeleži le en semester, čeprav bi bilo celoletno učenje slovenščine zanje zaradi jezikovnih omejitev,¹ ki jih postavljajo študijske smeri, na katere se želijo vpisati, nujno. Pogosto se tudi zgodi, da se na tečaj vpišejo kot samoplačniki, ob prejemu računa pa udeležbo tik pred začetkom odpovejo, kar je z vidika organizacije in izvedbe tečajev zelo neprijetno, saj se lahko število udeležencev v skupini bistveno zmanjša in pouk poteka skoraj v individualni obliki, kar je, če se števila ur ne zmanjša, finančno nevzdržno.

3 Projekti

3.1 Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov

Že v uvodu smo omenili, da smo veliko časa namenili izvedbi projekta *Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov*, financiranega s strani Ministrstva za kulturo. Po dolgem času nam je spet uspelo pridobiti nekaj sredstev, ki so nam omogočala pripravo novega gradiva, predvsem vključitev tudi zunanjih izvajalcev. Kratko projektno obdobje je narekovalo zelo intenziven tempo dela, še posebej, ker smo želeli vse cilje projekta izpolniti v najboljši možni meri in jih oblikovati tako, da jih bo mogoče v prihodnosti še nadgraditi. Projekt je bil vsebinsko precej raznorodan, saj je obsegal pripravo interaktivne različice učbeniškega gradiva *Čas za slovenščino 1*, adaptacijo tega gradiva za mladostnike s slepoto in pripravo klikljivega seznama jedrnega besedišča z leksikalnimi informacijami na ravni A1, ki je bil ob zasnovi projekta mišljen zlasti kot podpora oz. pomoč pri učenju slovenščine z interaktivnim gradivom *iČas*, ob koncu projekta pa je prerasel v prvi poskus slovarja za govorce slovenščine kot drugega jezika na ravni A1. V projekt sta bili pri pripravi gradiva *iČas* poleg avtorjev učbenika *Čas za slovenščino 1* vključeni tudi mag. Mateja Lutar (vključena tudi v adaptacijo gradiva za učence s slepoto) in dr. Mateja Eniko, glavnino dela pri pripravi slovarja pa je prevzela na novo zaposlena dr. Eva Pori, nekdanja sodelavka CJVT. Pri slovarju sva s Centra za slovenščino sodelovala še Matej Klemen in dr. Mihaela Knez, s CJVT pa dr. Iztok Kosem, dr. Špela Arhar Holdt, dr. Polona Gantar, Rebeka Roblek, Karolina Zgaga in podporna tehnična ekipa. Rezultati projekta so natančneje predstavljeni v poglavju Projekti.

4 Izobraževanje

Tudi v letu 2023 smo bili dejavni na področju usposabljanja učiteljev slovenščine, ki poučujejo otroke in mladostnike, v okviru programa Izobraževanje pa sva bili sodelavki programa SOM (dr. Damjana Kern Andoljšek in dr. Mihaela Knez) vključeni tudi v usposabljanja za druge ciljne publike (skupaj sva za različne ciljne publike izvedli 58 ur predavanj). Januarja sva bili vključeni v usposabljanje učiteljev v ljudskih šolah na avstrijskem Koroškem – ob pristopih, ki jih za poučevanje otrok in mladostnikov razvijamo na Centru za slovenščino sva udeležencem seminarja predstavili tudi svoje izkušnje, ki sva jih pridobili pri enoletnem poučevanju otrok v ljudski šoli v Šentjakobu v Rožu.² Sodelovali smo tudi na vseh letnih usposabljanjih, ki jih za učitelje slovenščine v tujini pripravlja Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje oz. Zavod RS za šolstvo: aprila je bilo v okviru seminarja za učitelje dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture izvedeno celodnevno usposabljanje (*Razvijanje govorne zmožnosti in pripovedovanje zgodb* –

1 Dokazilo o znanju slovenščine na ravni B2 je treba na Univerzi v Ljubljani predložiti za vpis na študijske programe Akademije za gledališče, radio, film in televizijo, Fakultete za farmacijo, Medicinske fakultete in Zdravstvene fakultete; za program Novinarstvo na Fakulteti za družbene vede, za programe Slovenistika, Primerjalna književnost in literarna teorija, Psihologija na Filozofski fakulteti, za program Pedagoška matematika na Fakulteti za matematiko in fiziko ter Uprava na Fakulteti za upravo.

2 V Ljudski šoli Šentjakob sva poučevali v šolskem letu 2014/15.

dr. Mihaela Knez; *Stopenjska berila in razvijanje bralne zmožnosti v slovenščini* – Matej Klemen), junija poldnevno usposabljanje za slovenske učitelje iz Porabja (*Delo z besedilom pri pouku slovenščine kot drugega jezika* – dr. Mihaela Knez), septembra pa je bilo za učitelje v slovenskih šolah v Italiji izvedeno predavanje *Slovenščina kot drugi in učni jezik*, predavanje je izvedla dr. Mihaela Knez. Tudi letos je to usposabljanje potekalo po Zoomu, namenjeno pa je bilo vsem učiteljem, tudi neslovenistom, zato je bila udeležba res množična (več kot 200 udeležencev). Odziv učiteljev je bil zelo dober, tematiko so prepoznali kot zelo relevantno, je pa zaradi nekoliko skopo odmerjenega časovnega okvira zmanjkalo časa za debato in izmenjavo dobrih praks.

Svoje znanje in izkušnje delimo tudi z učitelji iz slovenskih OŠ in SŠ, ki poučujejo učence in dijake priseljence in se usposabljujejo v okviru programa KATIS (Podrobnejši opis dejavnosti je v Poglavlju Izobraževanje učiteljev).

5 Pomoč MVI in drugim inštitucijam

Pripravili in vodili smo razpis za asistente na avstrijskem Koroškem. Ob skrbi za izbor in usposabljanje novih asistentov so stekle tudi priprave za obisk gospoda Stephana Neuhäuserja (1. decembra 2023), koordinatorja izmenjave jezikovnih asistentov na avstrijskem ministrstvu za izobraževanje (Wissenschaftliche Forschung; Internationale Angelegenheiten, Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung). Namen obiska je bil predstavitev in promocija dela, ki ga slovenski asistenti opravljajo na slovenskih in dvojezičnih šolah na avstrijskem Koroškem. V zadnjih letih je namreč zanimanje za tovrstno delo precej upadlo in je zanj težko najti primerne kandidate, kar je zagotovo tudi posledica trenutne razpoložljivosti ustreznih kadrov v Sloveniji. Delo, povezano z asistenti na koroških šolah, opravlja dr. Damjana Kern Andoljšek.

Sodelavki programa sva bili tudi letos vključeni v različne komisije in delovne skupine: v Komisijo za dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture v tujini in Delovno skupino za pripravo strategije jezikovnega izobraževanja do leta 2030 (dr. Mihaela Knez), v Komisijo Nagradnega natečaja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu za diplomske, magistrske in doktorske naloge s področja Slovencev v zamejstvu in Slovencev po svetu in komisijo za izbiro asistentov na avstrijskem Koroškem (dr. Damjana Kern Andoljšek).

Vse leto je potekalo tesno in prijetno sodelovanje s svetovalkami Zavoda RS za šolstvo, pristojnimi za poučevanje slovenščine v zamejstvu, zdomstvu in po svetu. Oktobra smo na prošnjo MVI podali predlog ravni znanja slovenščine (pri pripravi predloga so sodelovali doc. dr. Ina Ferbežar, prof. dr. Marko Stabej, prof. dr. Simona Kranjc in dr. Mihaela Knez), ki bi jo morali za opravljanje dela dosegati različni zaposleni v sistemu vzgoje in izobraževanja. Sodelavka programa Slovenščina za otroke in mladostnike dr. Mihaela Knez je bila vključena v *Delovno skupino za pripravo strategije jezikovnega izobraževanja do leta 2030*.

6 Sodelovanje na strokovnih srečanjih in konferencah

Junija je dr. Mihaela Knez Delovni skupini za pripravo strategije jezikovnega izobraževanja predstavila ključne izsledke nacionalne evalvacijske študije *Evalvacija modelov učenja in poučevanja slovenščine kot drugega in tujega jezika*, na konferenci Filozofske fakultete *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur* (5.–7. oktober) pa smo nastopili z dvema prispevkoma, in sicer s predstavitvijo publikacije *Začetno učenje slovenščine v vrtcu* (predstavila dr. Mihaela Knez) in projekta *Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih mladostnikov* (predstavili dr. Mihaela Knez in dr. Eva Pori). Rezultate tega projekta smo ob koncu leta predstavili tudi na decembrskem usposabljanju za lektorje na tujih univerzah (dr. Damjana Kern Andoljšek, Matej Klemen, dr. Mihaela Knez, dr. Eva Pori). 12. oktobra je dr. Mihaela Knez sodelovala na okrogli mizi, ki jo je ob predstavitvi raziskovalne naloge *Utesnjeni, prilagojeni, razumljeni? Problematika slovenščine kot drugega jezika v izobraževanju: študija primera* organizirala I. gimnazija Celje. Avtor naloge dijak Žan Luk Umičević je zanj na državnem srečanju prejel zlato priznanje in dosegel prvo mesto.

7 Zunanje sodelavke in sodelavci programa

Lektorice/Lektorji

Anja Corel	Magda Lojk
Maja Đević Prah	Nina Petek
Natalija Furman Pogladič	Vito Poredoš
Maja Kos	Helena Šter
Urša Kosmač	Jana Šter
Anja Košir	Urša Terčon
Jera Krečič	Magda Volk
Alenka Ličen	Katarina Žagar

Asistentke/Asistenti na MPŠ

Ana Banovec	Roman Kralj
Brita Bautin	Neža Lavrenčak
Meta Brkopec	Nina Mažgon Müller
Peter Dodič	Mihaela Modic
Anja Finžgar	Tina Raj
Eva Grandovec	Jasna Reščič
Jošt Knez	Nina Zorman

8 Sklep

Leto 2023 je bilo delovno raznorodno in bogato. Tako kot v preteklih letih se je tudi v letošnjem pokazala potreba po dodatni delovni moči, od katere pa smo se zaradi zmanjšanja proračunskih sredstev MVI oz. MVZI ponovno oddaljili. V letu 2022 pridobljena sredstva so se v letošnjem namreč zmanjšala za skoraj tretjino, zato smo imeli zadrege že s pokrivanjem stroškov dela obeh trenutno zaposlenih, razvojne dejavnosti pa smo lahko izvajali izključno zaradi na novo pridobljenega projekta. Čeprav se področje dela širi (vedno obširnejša priseljenska problematika, vedno večji jezikovni izzivi v različnih slovenskih skupnostih izven Slovenije), na kar vsako leto pokažejo naša poročila, se zdi, da za to, da se področje daljnoročno finančno uredi, s strani financerjev ni trdne odločenosti. Z novim projektom in razvojem rastočega slovarja za govorce slovenščine kot drugega in tujega jezika se je ob obstoječih kadrovskih potrebah pokazala še potreba po dodatnem zaposlenem, ki bi se tudi po koncu projekta lahko vsaj delno posvečal tej problematiki in skrbel za kontinuiran razvoj tovrstnih priročnikov, in sicer tudi z vidika opolnomočenja otrok in mladostnikov, saj predstavlja za razvoj stroke večletni zastoj, ki po navadi ob koncu projektov nastane zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, veliko izgubo vložene energije. V okviru programa SOM se bomo zato trudili, da bi s tem delom vseeno nadaljevali in vse napore usmerili v to, da se novo delovno mesto, vzpostavljeno v projektu, ohrani. Nasploh bo, kot kažejo izkušnje zadnjih let, daljnoročna skrb za zagotavljanje sodelavcev, ki jih potrebujemo za izvedbo dejavnosti, ena od pomembnejših nalog našega programa. Težave s pomanjkanjem ustreznega kadra se tako kot v celotnem sistemu vzgoje in izobraževanja kažejo tudi pri nas. Za nekatere tečaje (popoldanske, poletne, asistentsko delo na šolah na Koroškem) le s težavo najdemo honorarne sodelavce, zato smo primorani to delo bodisi opraviti sami, kar ob rednih obveznostih predstavlja res veliko obremenitev, bodisi tečaje odpovedati oz. prijave predčasno zapreti. Sodelavki programa tudi ugotavlja, da je med honorarnimi sodelavci (študenti in učitelji) vedno težje najti take, ki bi jim bilo delo z otroki in mladostniki v veselje, na kar najverjetneje vpliva tudi precej degradiran položaj osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev v družbi, nekoliko pa zagotovo tudi sama narava dela z otroki in mladostniki, ki je od dela z odraslimi v nekaterih pogledih precej zahtevnejše. V prihodnjem letu bo zato naša pozornost zagotovo nekoliko bolj usmerjena v iskanje in usposabljanje ustreznih sodelavcev, ob tem pa tudi v nadaljnji razvoj infrastrukture za otroke in mladostnike: nadgradnjo obstoječih in pripravo novih učnih gradiv. S tem v zvezi si bomo potrebna finančna sredstva tako kot v preteklosti prizadevali pridobiti v okviru različnih razpisov.

Izpitni center

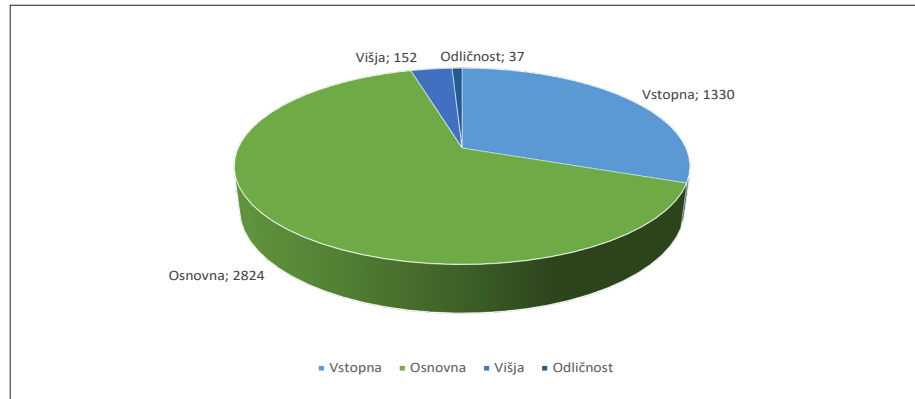
doc. dr. Ina Ferbežar, Neža Kočevar

Izpitni center

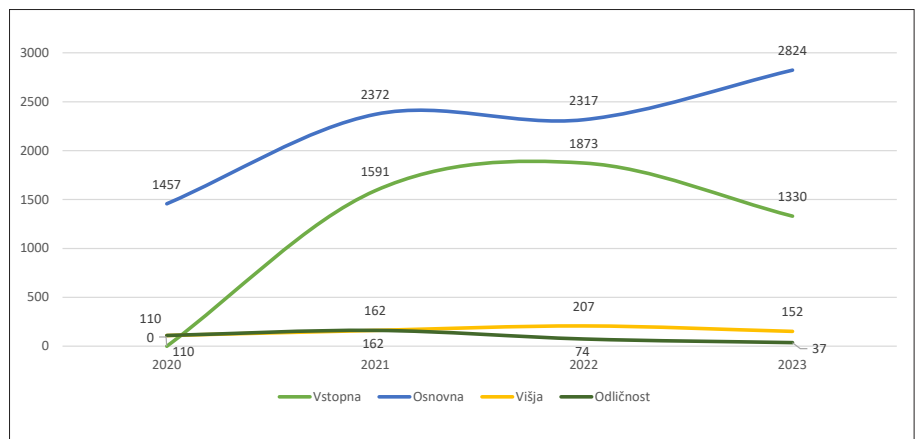
1 Kandidatke in kandidati

V letu 2023 je bilo izvedenih skupaj 4375 izpitov iz znanja slovenščine na vseh ravneh,¹ sto manj kot leta 2022. Grafa 1 in 2 prikazujeta število izpitov po ravneh² in trende od leta 2020, ko so se začeli izvajati izpiti na vstopni ravni.

Graf 1: Število izpitov po ravneh



Graf 2: Število izpitov iz znanja slovenščine – trend 2020–2023



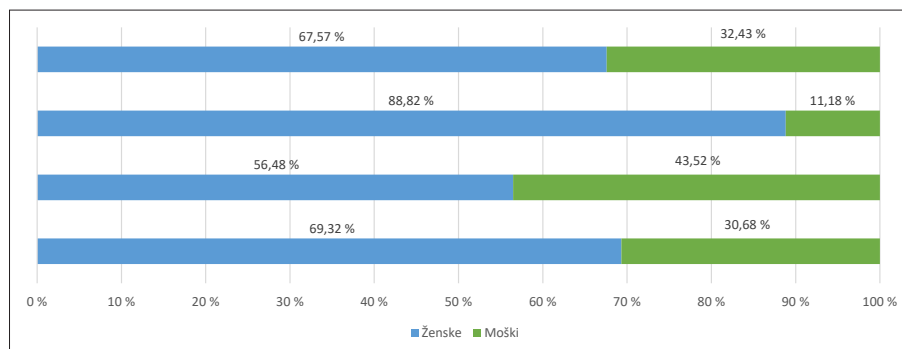
Trend kaže večanje števila izpitov na osnovni ravni, verjetno zaradi spremenjene zakonodaje: novela zakona o tujcih iz leta 2023 kot pogoj za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje določa raven znanja slovenščine na ravni A2. Število izpitov na vstopni ravni je v primerjavi z letom poprej nekoliko upadlo, manjše je tudi glede na leto 2021, natančni razlogi niso znani, gotovo pa so povezani z razmerami na trgu dela (manjše število brezposelnih). Zadnja štiri leta upada tudi število udeležencev na višji ravni in ravni odličnosti. V državi se je za potrebe zdravstvenih delavcev, ki so bili na teh dveh ravneh zadnjih nekaj let prevladujoča skupina kandidatke in kandidatov, vzpostavil vzporedni sistem preverjanja znanja slovenščine pri Zdravniški zbornici Slovenije in Zbornici zdravstvene in babiške nege (izpita iz strokovnega slovenskega jezika na ravni C1 za zdravnike oz. C1 in B2 za diplomirane in srednje medicinske sestre).

Kot že doslej je bilo tudi v letu 2023 med udeleženci na izpiti več žensk (graf 3). Še najbolj uravnoteženo razmerje med spoloma se kaže na osnovni ravni. Na obeh višjih ravneh kaže močno prevlado žensk pripisati razmeram v zdravstvu: izpitov na teh dveh ravneh se kljub vzporednemu sistemu preverjanja in potrjevanja znanja slovenščine udeležujejo zaposlene

- Število izvedenih izpitov se nekoliko razlikuje od števila kandidatke in kandidatov, ki se izpita dejansko udeležijo. Razlog za to je možnost ponovnega opravljanja izpitov brez omejitev. Poleg tega 79 oseb k izpitu ni pristopilo (so pa izpit plačali) in jih v to statistiko ne štejemo.
- V številke na vstopni in osnovni ravni so všteti tudi izpiti iz govornega sporazumevanja, ki jih opravljajo kandidatke in kandidati s pomanjkljivo izobrazbo (manj kot šest let šolanja). Teh je bilo leta 2023 na vstopni ravni 33 (leta 2022 125) in trije na osnovni ravni.

v zdravstvu; razlog je verjetno cena (cena izpitov Centra za slovenščino je za polovico oz. več kot dve tretjini nižja kot pri obeh zbornicah). Na vstopni ravni pa pomeni, da je med brezposelnimi – ti med kandidatkami in kandidati na tej ravni še vedno prevladujejo – večji delež žensk.

Graf 3: Udeležba po spolu (v %)



Udeleženi na izpiti na vseh ravneh so večinoma govorkerice in govorniki katerega od slovenščini sorodnih jezikov in prihajajo iz nekdanje skupne države. Deleži se med leti ne spreminjajo bistveno, se pa vse večja raznolikost jezikov kaže med tistimi, ki kot svoj prvi jezik navajajo katerega od bolj oddaljenih jezikov. V letu 2023 smo v primerjavi z letom poprej na izpitu na vstopni ravni zaznali tudi velik porast ukrajinsko govorečih (23 %), albansko govorečih pa je bilo nekoliko manj (12 %, leta 2022 več kot četrtnina).

Razlogi za udeležbo na izpiti iz znanja slovenščine, ki jih navajajo kandidatke in kandidati ob prijavi na izpit, se razlikujejo glede na raven izpita, na višji ravni in ravni odličnosti je to delo, na vstopni ohranitev statusa iskalca oz. iskalke zaposlitve na Zavodu RS za zaposlovanje; na osnovni ravni pa se razmerja spreminjajo: če je bil pred leti na tej ravni prevladujoči razlog za udeležbo na izpitu pridobitev slovenskega državljanstva, se zadnja leta povečuje delež tistih, ki potrdilo o znanju slovenščine potrebujejo za zaposlitev (30 % leta 2023, 26 % leta 2022 in 2021, pred leti le nekaj odstotkov), in tistih, ki želijo pridobiti dovoljenje za stalno prebivanje v RS. Vendar pa na prijavnici te kategorije za zdaj še ni bilo mogoče označiti, saj ta zakonska zahteva (gl. zgoraj) začne veljati šele novembra 2024. Domnevamo, da so kandidatke in kandidati ta razlog vpisali pod kategorijo »drugo«, saj smo pri tej oznaki v primerjavi s preteklimi leti zaznali znaten porast (skoraj petina v letu 2023, leta 2022 pa 13 %).

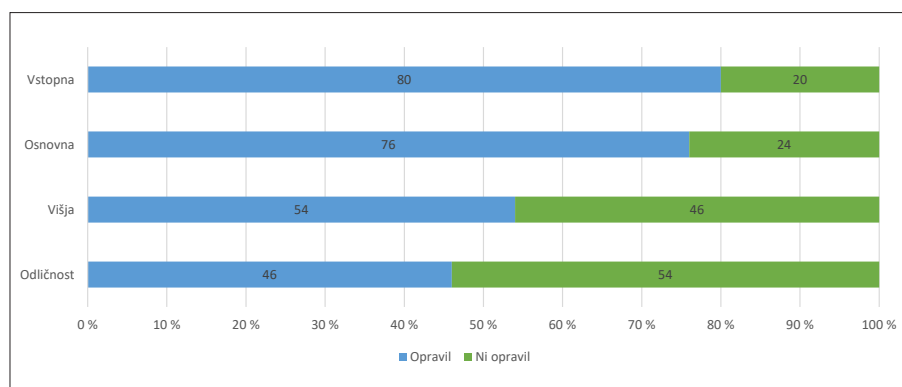
1.1 Izvajanje izpitov

Kot že leto poprej so tudi v letu 2023 90 % vseh izpitov izvedli zunanji izvajalci (97 % na vstopni in 95 % na osnovni ravni), in sicer na štirih rednih rokih, nekateri so izkoristili možnost dodatnega roka. IC izvaja izpite na obeh višjih ravneh (v štirih oz. treh rokih na leto), izvajanje izpitov na vstopni in osnovni ravni pa se že drugo leto zapored omejuje na dva roka, kar se kaže kot dobra odločitev in precej olajšuje delo. Večinoma se izpiti v IC zaradi prostorske stiske namreč izvajajo ob sobotah, poleg tega izvajamo tudi individualne izpite (14 v letu 2023: 7 na osnovni ravni, 4 na višji in 3 na ravni odličnosti).

1.2 Uspešnost

Graf 4 prikazuje splošno uspešnost kandidatov in kandidatke na izpiti iz znanja slovenščine v letu 2023.

Graf 4: Uspešnost na izpiti po ravneh (v %)



Uspešnost je v primerjavi z letom poprej za nekaj odstotnih točk večja, posebej opazno je to na vstopni ravni (l. 2022 68 % uspešnih, torej za 12 odstotnih točk manj kot leta 2023) in na višji ravni (l. 2022 44 % uspešnih oz. za 10 odstotnih točk manj kot leta 2023), na osnovni ravni je bil uspeh višji le za dve odstotni točki. Na ravni odličnosti so kandidatke in kandidati v povprečju dosegli približno enak uspeh kot leta 2022. Pri vstopni ravni gre razloge za večjo uspešnost med drugim iskati v spremenjenem izvoru izpitne populacije, v letu 2023 smo namreč zabeležili skokovit porast ukrajinsko govorečih kandidatke in kandidatov, ki imajo v povprečju tudi višjo izobrazbo. Kot vsa leta doslej na vstopni ravni med negativno ocenjenimi močno prevladujejo albansko govoreči (35 % vseh negativno ocenjenih).

Še vedno velja, da imajo kandidatke in kandidati na splošno manj težav pri receptivnih delih (med drugim tudi zaradi bližine jezikov), več pa pri produktivnih delih. Pri slabše izobraženih ter pri govorkah in govorcih od slovenščine bolj oddaljenih jezikov predvsem na vstopni ravni opažamo tudi pomembno povezavo med branjem in pisanjem (nižji dosežek pri pisanju je pogosto povezan tudi z nižjim dosežkom pri branju).

Predvsem pa se zdi problematičen uspeh pri pisanju na izpitu na višji ravni (42 % negativnih, pogosto z minimalnim številom točk). Razlog je verjetno razmeroma zahtevna naloga za pisanje (esej ali praktično besedilo, ki zahtevata razvijanje argumentacije), kakršne kandidatke in kandidati verjetno niso vajeni niti v svojem prvem jeziku. Zanimivo pa je, da kandidatke in kandidati na višji ravni pri govorjenju pogosto dosegajo zelo visoko število točk; gre za osebe, ki v Sloveniji živijo že dlje časa in tu delajo na slabše plačanih delovnih mestih in želijo izkoristiti možnosti, ki jih odpirajo razmere na trgu dela (pomanjkanje zdravstvenega kadra).

Ugotavljamo, da udeležba na tečajih slovenščine, ki jih financira država, na uspeh ne vpliva toliko, kot bi pričakovali in si želeli. Razlika v uspehu tečajnikov in netečajnikov je zanemarljiva (le ena ali dve odstotni točki, velja za vse ravni), zato se ob tem odpira tudi vprašanje učinkovitosti teh tečajev (njihove dolžine, intenzivnosti in navsezadnje kakovosti). Še dodatno skrb vzbuja dejstvo, da za izobraževalke in izobraževalce v javnoveljavnih programih strokovno usposabljanje za poučevanje na tečajih ni obvezno, prav nasprotno, zaradi pomanjkanja ustreznega kadra so pogoji za to delo postali še bolj ohlapni.³ V Centru za slovenščino nenehno opozarjamo pristojne, da kaže to področje urediti, in predlagamo ustrezno ukrepanje, kot je na primer postavitve meril kakovosti za izbiro izvajalcev pri javnih naročilih, na pobudo Zavoda za zaposlovanje smo že pred leti pripravili tudi osnutek izobraževanja za izvajalce tečajev slovenščine, pa se je zataknilo pri vprašanju financiranja takega izobraževanja.

2 Drugo delo

2.1 Kakovost dela IC, spremljanje izvajalcev

IC redno spremlja svoje zunanje izvajalce tako na obiskih kot z analizo njihovega točkovanja obeh objektivnih delov izpita in ocenjevanja pisnih produkcij. V letu 2023 so strokovne sodelavke pri izvedbi izpitov na osnovni ravni opravile 14 takih spremljanj (od tega večinoma z obiski pri zunanjih izvajalcih), na novo pa je bilo uvedeno tudi sistematično spremljanje organizatorjev (Neža Kočevar in Katja Krajnc), saj se tudi pri organizaciji kažejo odstopanja od postopkov. Takšno spremljanje se kaže kot nujno, saj želimo v IC vse postopke standardizirati do najvišje možne mere.

Prav zato je bil na novo vzpostavljen tudi sistem redne standardizacije testatorjev pred izvedbo izpita (gl. pogl. 2.3). Že pred časom je bila v okolju Moodle vzpostavljena platforma za pomoč pri izvajanju izpitov (Petra Likar Stanovnik): ta omogoča dostop do različnih gradiv za testatorke in testatorje, služi pa tudi kot neke vrste srečevališče, saj uporabnikom ponuja rešitve v primeru zagat ter možnost za izmenjavo praks.

Vsi ti postopki so povezani z zagotavljanjem kakovosti celotnega sistema preverjanja in potrjevanja znanja slovenščine. Več v pogl. 2.5.

2.2 Pritožbe

V letu 2023 je pritožna komisija v obravnavo dobila skupaj 62 pritožb na vseh ravneh, večina je bila neutemeljenih. Pobuda pritožne komisije Svetu IC glede možnosti ponovnega opravljanja samo ustnega dela izpita pritožnic in pritožnikov, katerih ocena na ustnem izpitu ni ustrezno obrazložena, je bila sprejeta v pravilnik o izvajanju izpitov. Ta določba se je v letu 2023 začela izvajati in tako je bilo do ponovljenega samo ustnega dela izpita upravičenih 6 pritožnic oz. pritožnikov.

3 Tako na primer posodobljeni program Začetna integracija priseljencev na zahtevo ministra za vzgojo in izobraževanje in ob močnem nasprotovanju Centra za slovenščino za izvajanje tečajev predvideva tudi druge profile (učitelje tujih jezikov, tolmače, učitelje razrednega pouka), dodatno usposabljanje pa je tudi v programu SDTI lahko ostalo zgolj kot priporočilo.

2.3 Izobraževanje, predstavitev

V letu 2023 je bila v okviru programa IC organizirana in izvedena vrsta izobraževanj:

- januarja: uvodno usposabljanje za izvajalce izpitov na osnovni ravni,
- marca in oktobra: redna seminarja za testatorje na izpitih na osnovni ravni (marca s poudarkom na ocenjevanju pisnih produkcij, oktobra s poudarkom na ocenjevanju govornih produkcij),
- avgusta: umeščanje govornih produkcij na višji ravni na lestvice SEJA za lektorje na tujih univerzah,
- oktobra: seminar za organizatorje izpitov na vstopni in osnovni ravni.

V IC smo uvedli redne seminarje za standardizacijo oz. umerjanje ocenjevalcev tik pred izpitnim rokom (za ocenjevanje govornih produkcij) oz. tik pred ocenjevanjem pisnih produkcij. Seminar je za testatorje na višji ravni in ravni odličnosti obvezen, prav tako je obvezen za tiste, ki na osnovni ravni dajejo drugo, centralno oceno, testatorjem, ki delujejo pri zunanjih izvajalcih, pa ga za zdaj ponujamo le kot možnost; prvič smo to možnost ponudili septembra 2023. Gre za kratke seminarje, ki se izvajajo na daljavo. Takšen format kratkih in na določeno vsebino osredotočenih seminarjev je učinkovit in med sodelavkami in sodelavci IC tudi dobro sprejet.

Ob navedenih je bilo v okviru IC izvedenih še nekaj izobraževanj za druge zainteresirane javnosti: o razumevanju in razumljivosti besedil za učiteljice in učitelje, ki se v Sloveniji izobražujejo v okviru Osimskih sporazumov (marca), in v okviru stalnega strokovnega izpopolnjevanja (CPI) dva seminarja: aprila o jezikovnem testiranju skozi jezikovna opravila in decembra za učiteljice in učitelje, ki v slovenskem vzgojno-izobraževalnem sistemu poučujejo otroke in mladostnike, govorce in govorce SDJ. Maja smo na povabilo CDI Univerzuma iz Ljubljane za njihove partnerje v mednarodnem projektu, pri katerem sodelujejo, predstavili dejavnosti Centra za slovenščino in še posebej programa IC.

Eno od javnih predavanj v okviru dejavnosti Filozofske fakultete UL ob Letu jezikov se je osredotočalo na temo merjenja (jezikovnega) znanja (Ina Ferbežar), strokovni javnosti pa so bili predstavljeni različni projekti: Jezik pri delu, Dodatek k SEJU, izpiti za zdravnike (gl. pogl. Bibliografija).

Spomladi smo se sodelavke IC udeležile 12-urnega izobraževanja s področja statistike, katerega cilj je bil zmožnost interpretiranja statističnih poročil (v izvedbi Gregorja Sočana z Oddelka za psihologijo).

Septembra smo se sodelavke IC udeležile tudi kolokvija o usklajevanju jezikovnega izobraževanja s SEJOM (izvajalec Univerza v Bedfordshireu), oktobra pa predstavitev projekta LAPIM (gre za indeks, s katerim ugotavljajo strogost držav glede jezikovnih zahtev), oboje v organizaciji združenj ALTE in EALTA.

2.4 Projekti

Jezik na delovnem mestu

Gl. pogl. Projekti.

Izpit iz znanja slovenščine za bodoče študente Univerze v Ljubljani

Po naročilu vodstva Univerze v Ljubljani smo razvili poseben izpit za bodoče študentke in študente, ki se na UL vpisujejo na tiste študijske programe, ki kot pogoj za vpis določajo znanje slovenščine.

Zasnova izpita:

- progresivni izpit (ravni B1 in B2 SEJA), ki bo omogočal fleksibilni jezikovni profil;
- integrirani izpit (pisni del v kombinaciji branja in pisanja ter poslušanja in pisanja ter ustni del, pri čemer bi bil pogoj za pristop k slednjemu uspešno opravljen pisni del izpita).

Na Centru za slovenščino smo začeli s pregledom možnosti za pilotiranje izpita na nekaterih lektoratih na tujih univerzah, pilotiranje samo je predvideno v letu 2024 (v okviru Leta plus in na nekaterih lektoratih na tujih univerzah).

Umeščanje izpitov na lestvice SEJA

Oktobra smo v IC začeli z obsežnim postopkom umeščanja izpitov na lestvice SEJA. Oblikovali smo več delovnih skupin, sestavljenih iz zaposlenih na Centru za slovenščino in zunanjih sodelavk in sodelavcev, ter začeli z umeščanjem pisnih delov izpita na višji ravni (navodila k nalogam, besedila, vprašanja). Ta t. i. *retrofit* postopek (umeščanje izpitnega gradiva na ravni SEJA, ko se izpit že izvaja) je pokazal, da je izpit dejansko na ravni B2. Ugotovitev ne preseneča, saj se ob pripravi izpitnega gradiva natančno upoštevajo usmeritve in opisi iz lestvic SEJA, ki so tudi del izpitnih specifikacij (t. i. *a priori* postopki). V letu 2024 načrtujemo tudi statistično analizo rezultatov, projekt pa se bo nadaljeval z umestitvami govornih in pisnih produkcij na višji ravni, nato pa tudi z drugimi izpiti.

2.5 Mednarodno sodelovanje, evalvacija izpitov

Orodja za prepoznavanje oseb z nizko ravno pismenosti (LLAT)

Dvoje od štirih orodij za prepoznavanje oseb z nizko ravno pismenosti – pri njihovem razvoju so sodelovale tudi sodelavke IC – je bilo prevedeno v slovenščino in skupaj z drugimi jeziki objavljeno na spletni strani ALTE (gl. pogl. Bibliografija).

Orodji sta se izkazali za dobro izhodišče tudi pri pripravi smernic za preživetveno raven (gl. Svetovalna dejavnost v pogl. 3).

Konec leta 2022 se je izpitom iz znanja slovenščine iztekla veljavnost znaka kakovosti, ki so ga izpiti iz znanja slovenščine na osnovni in višji ravni ter na ravni odličnosti pridobili po prvi evalvaciji leta 2017. Zaradi pandemije se je postopek ponovne evalvacije zamaknil za eno leto. Prvo polovico leta 2023 je bil velik delež dela IC namenjen pripravi poročila in vseh pripadajočih dokazil, ki sta jih potrebovali zunanji evalvatorke za ponovno evalvacijo (izpiti na osnovni, višji ravni in ravni odličnosti) oz. novo evalvacijo (izpit na vstopni ravni). K zelo natančnemu in obsežnemu poročilu je bilo priloženih več kot 70 dokazil, s katerimi smo podprli svoje trditve. Obisk evalvatorke, ki je del evalvacijskega postopka, je bil opravljen septembra 2023. Evalvatorke sta izpite na vseh ravneh ocenili po 17 kategorijah, pri 14 so izpiti dobili najvišjo oceno (primer dobre prakse), pri treh pa oceno zadovoljivo. Pri nekaterih ocenjenih kategorijah najvišje ocene izpiti z majhnim številom kandidatov in kandidatov niti ne morejo doseči (gre za kategorije, povezane s predtestiranjem in statističnimi analizami). Glede na dejstvo, da so izpiti iz znanja slovenščine pri prvi evalvaciji najvišjo oceno dobili le za devet ocenjenih kategorij, smo na razvoj programa IC upravičeno ponosni.

Sodelavke IC so se novembra udeležile rednega srečanja ALTE v Rimu, julija je bilo tudi vmesno srečanje Stalnega strokovnega odbora na daljavo. Ina Ferbežar je na povabilo vodstva združenja ALTE svoje članstvo v tem odboru podaljšala še za en mandat.

Po nekajletnem premoru smo spet sodelovali z Goethejevim inštitutom, tokrat pri postavitvi standardov za modularni izpit iz znanja nemščine kot neprvega jezika na ravni C1 (Goethe-Zertifikat C1 Modular). Trendi v jezikovnem testiranju gredo prav v smer modularnih izpitov, kar pomeni, da si posamezniki sami izberejo raven posameznih delov izpita (t. i. modulov) glede na svoje znanje in potrebe in si v nekem omejenem času (npr. v enem letu) sestavijo potrdilo, ki dejansko izraža njihov fleksibilni jezikovni profil. Praksa, o kateri bi kazalo razmišljati tudi pri nas.

3 Druge zadeve

Javni posvet

Ob noveli zakona o tujcih, ki je v nasprotju s pričakovanji uvedla določilo o obveznem znanju slovenščine za združevanje družine, smo v IC to določilo v različnih medijih javno problematizirali (gl. pogl. Bibliografija), prav tako pa opozorili na možne posledice uvajanja »paralelnih« sistemov preverjanja jezikovnega znanja; novela zakona je namreč izvajanje izpitov iz slovenščine prepustila vsem izvajalcem javno veljavnega programa Slovenščina kot drugi in tuji jezik (gl. pogl. Bibliografija).

Na to temo smo maja 2023 organizirali javni posvet in k pogovoru povabili glavne deležnike: Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ), Urad za oskrbo in integracijo migrantov (UOIM), Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI). Poleg dveh državnih sekretarjev (MNZ in MVI) in direktorice UOIM MVI so sodelovali še Ana Samobor s Pravne fakultete, ter predstavnik Centera za slovenščino Ina Ferbežar in Marko Stabej, ki je pogovor tudi moderiral. Transkripcija pogovora je bila decembra 2023 objavljena v reviji *Slovenščina 2. o.*

Svetovalna dejavnost

Novembra 2023 je bila sprejeta nova različica sprememb in dopolnitev zakona o tujcih, ki predvidevajo neformalni izpit iz znanja slovenščine na t. i. preživetveni ravni in tako odgovornost za izvedbo prelagajo na izvajalce neformalnih jezikovnih programov oz. izobraževalke in izobraževalce v njih. Na pobudo MVI in ob podpori Andragoškega centra Slovenije (ACS) smo decembra pripravili Smernice za pripravo izvedbenih kurikulumov za neformalne izobraževalne programe slovenskega jezika na preživetveni ravni (Mateja Eniko in Ina Ferbežar, gl. pogl. Bibliografija). Smernice predstavljajo izhodišče za vsaj približno enotno izvajanje jezikovnih tečajev in obveznih preizkusov, saj prinašajo zelo konkretne rešitve.

S spremenjeno zakonodajo je povezana tudi posodobitev javno veljavnega izobraževalnega programa Začetna integracija priseljencev (ZIP). To sta zahtevala tako MNZ kot UOIM zaradi pomanjkanja ustreznega izobraževalnega kadra. Tako je bil na pobudo MVI in ob podpori ACS program ZIP poleti 2023 ustrezno posodobljen (Ina Ferbežar in Nataša Pirih Svetina, gl. pogl. Bibliografija), jeseni pa predstavljen na seminarju v okviru ACS.

4 Sklep, načrti

Kakovosten sistem izvajanja izpitov zahteva nekoliko drugačno organizacijo dela: zdelo se je smiselno razdeliti delo po ravneh, pri čemer so posamezne strokovne sodelavke prevzele odgovornost za izpit v celoti, od priprave testa do izvedbe izpitnega roka. Dodatne zadolžitve sodelavk so povezane z drugimi dejavnostmi IC in Centra za slovenščino – od izvajanja izobraževalnih seminarjev za testatorke in testatorje, organizatorke in organizatorje do sodelovanja v avtorskih skupinah za izdelavo izpitnega gradiva in skupinah za umeščanje izpitov ter pri različnih projektih Centra za slovenščino.

V IC so v letu 2024 poleg rednih dejavnosti – izvajanja izpitov, spremljanja izvajalcev, izvedbe izobraževanj, dela avtorskih skupin, sodelovanja pri tekočih projektih itn. – v načrtu posodobitev programa Slovenščina kot drugi in tuji jezik (dopolnitev ocenjevalnih lestvic z opisniki iz Dodatka k SEJU in druge posodobitve), pilotiranje izpita za bodoče študente UL, objava izpitnega gradiva z ustreznimi usmeritvami, namenjenimi pripravi na izpit, umeščanje izpitov na lestvice SEJA. Marsikatera dejavnosti IC pa niso in ne morejo biti vnaprej načrtovane, povezane so s hitrimi družbenimi spremembami in političnimi odločitvami in zahtevajo *ad hoc* odzivanje.

To odzivanje bo v veliki meri povezano tudi z namerami nekaterih državnih organov, da ob spremenjeni zakonodaji zaobide obstoječi sistem preverjanja in potrjevanja znanja slovenščine kot neprvega jezika in vzpostavi vzporedni sistem, ki ne bo niti kakovosten in pošten do vseh kandidatk in kandidatov, niti pregleden in preverljiv, ustvaril pa bo (politični) vtis, da je za znanje slovenščine in njegovo preverjanje dobro in učinkovito poskrbljeno.

Izobraževanje učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika

lekt. Matej Klemen

Usposabljanja za zaposlene na Centru in za izvajalce programov Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik (CSDTJ) smo v letu 2023 (so)organizirali in izvedli sedem usposabljanj za učitelje, ki slovenščino kot drugi in tuji jezik poučujejo v Sloveniji in po svetu, tri usposabljanja za testatorje in eno za organizatorje izpitov iz znanja slovenščine. Poleg tega smo sodelavci CSDTJ predavali še na treh seminarjih, ponujenih v Katalogu programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja KATIS, ter šestih seminarjih za učitelje v zamejstvu in izseljenstvu in druge učitelje, ki poučujejo slovenščino kot drugi in tuji jezik. Izvedli smo tudi brezplačno usposabljanje za prostovoljce, ki pomagajo pri poučevanju slovenščine kot drugega jezika. Vseh naših predavanj, pri katerih so sodelovali zaposleni na različnih programih CSDTJ, naštetih v nadaljevanju (prim. tudi poročila programov Izpitni center, Slovenščina na tujih univerzah, Slovenščina za otroke in mladostnike), se je skupno udeležilo več kot 900 udeležencev.

Izvedli smo tri tradicionalna izobraževalna srečanja: junijsko, avgustovsko in decembrsko srečanje, ki se jih je udeležilo 57, 49 oz. 40 udeležencev, večino so zlasti na avgustovskem in decembrskem srečanju predstavljali lektorji slovenščine na univerzah v tujini in zaposleni CSDTJ.

Junijsko izobraževanje je potekalo 28. in 29. junija 2023. Ob predavanjih so bile na programu tudi delavnice in predstavitve novih gradiv. Dr. Tanja Kocjančič Antolik (Fonetični inštitut, Praga; Pedagoška fakulteta, Ljubljana) je nastopila s predavanjem *Izgovarjava glasov v tujem jeziku*, v delavnici pa je prikazala uporabo ultrazvočne sonde pri poučevanju izgovora. Dr. Anita Peti Stantić (Filozofska fakulteta, Zagreb) je nastopila s predavanjem *Kaj je intelektualno besedišče in zakaj je pomembno?*, dr. Branka Jurišić (IC Pika, Center Janeza Levca Ljubljana) s predavanjem *Dejavni učenci*, dr. Marko Robnik Šikonja (Fakulteta za računalništvo in informatiko, Ljubljana) pa je predstavil *Velike jezikovne modele za slovenščino*. Dr. Elizabeta Jenko (Inštitut za slavistiko, Dunaj) in mag. Mateja Lutar (CSDTJ) sta v delavnici predstavili novo didaktično igro *Popolni par*. Poleg tega pa so bili med novostmi predstavljeni še: *Dodatek k SEJU*, ki sta ga predstavila dr. Ina Ferbežar (CSDTJ) in dr. Matic Pavlič (Pedagoška fakulteta, Ljubljana), učbenik na ravni A2 *Mozaik slovenščine*, ki sta ga predstavili avtorici Tanja Jerman in Tina Jugović (CSDTJ), avtorice Polona Liberšar, dr. Karin Marc, Sanja Pirc, Eva Šprager in dr. Saša Vojtech Poklač ter urednik Matej Klemen (vsi CSDTJ) so predstavili stopenjsko berilo *Veronika Deseniška*, Tjaša Alič (CSDTJ) je predstavila *SLO 3*, novi modul tečaja *Slonline*, dr. Mihaela Knez (CSDTJ) pa priručnik *Slovenščina kot učni jezik za govorce slovenščine kot drugega jezika*. Vsem udeležencem sta se zdeli vsebina in organizacija junijskega izobraževanja *dobra* ali *zelo dobra* in so ju ocenili s povprečnima ocenama 4,8 oz. 4,9 od 5. Posamezne dele izobraževanja so ocenili s povprečnimi ocenami od 4,5 do 4,9.

Avgustovsko srečanje, ki je namenjeno predvsem lektorjem STU, je potekalo od 23. do 25. avgusta 2023. Prvi dan je dr. Simon Krek (CJVT) predstavil projekt *Razvoj slovenščine v digitalnem okolju (RSDO)*, dr. Mojca Stritar Kučuk (Filozofska fakulteta, Ljubljana) je vodila pogovor o problematiki novih tehnologij pri pouku slovenščine kot drugega in tujega jezika, ki so mu sledile predstavitve dobrih praks, lektorji STU pa so predstavili svoje projekte, in sicer Magda Lojk: *Pogovori s slovenskimi študenti v Pragi*, dr. Mladen Pavičić: *Kvizi za neslovenske študente v Pešti*, Mojca Jesenovec in dr. Mladen Pavičić: *Stopenjska berila – beremo v slovenščini* in Mojca Jesenovec: *Slovar ob kompletu SBŽ 1a*, mag. Rada Lečić pa je predstavila svojo novo knjigo *Lepa beseda lepo mesto najde – Slovenski pregovori in izreki*. Kot pripravo na strokovno ekskurzijo v Rezijo in Čedad, ki je bila na sporedu drugi dan srečanja, so lektorji poslušali predavanje dr. Mateja Šeklija: *Slovenski jezik v Reziji*. Zadnji dan sta izobraževalni del srečanja »Pa po lojtrci ...«: *umeščanje govorne produkcije na lestvice SEJA* vodili dr. Ina Ferbežar in dr. Mateja Eniko (obe CSDTJ). Ob izobraževalnih vsebinah je bil del avgustovskega srečanja namenjen tudi možnostim mednarodnega sodelovanja (sodelovali sta Anja Golec iz mednarodne pisarne Filozofske fakultete in Katja Urbanija z Javne agencije za knjigo) in organizacijskim zadevam, povezanim z delom lektorjev STU.

Na decembrskem srečanju, ki je potekalo 21. in 22. decembra 2023, je dr. Mihaela Knez, vodja projekta *Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov*, s sodelavci (vsi CSDTJ) predstavila projektne rezultate, dr. Nataša Piriš Svetina (Filozofska fakulteta, Ljubljana) je nastopila s predavanjem *Pogled na jezikovno občutljivost učiteljev*, mag. Tatjana Jamnik in dr. Iztok Osojnik (KUD Pólice Dubove) pa sta v delavnici predstavila bralne klube in njihovo moderiranje. Drugi del srečanja je bil namenjen organizacijskim zadevam programa

Začetno in nadaljevalno usposabljanje za poučevanje slovenščine kot tujega jezika

Slovenščina na tujih univerzah (za avgustovsko in decembrsko srečanje gl. tudi poročilo programa Slovenščina na tujih univerzah).

Kot običajno smo nadaljevalno usposabljanje izvedli spomladi, in sicer 10., 17. in 18. marca 2023, Začetno usposabljanje pa v jesenskem času, in sicer 17., 24. in 25. novembra 2023. Oba 20-urna seminarja smo sodelavci CSDTJ (Tanja Jerman, Matej Klemen, dr. Mihaela Knez) in zunanja sodelavka, dr. Namita Subiotto (Filozofska fakulteta, Ljubljana), izvedli v strnjeni obliki, v dveh zaporednih petkih in eni soboti. Nadaljevalnega usposabljanja se je udeležilo 22 udeležencev, začetnega pa 23.

Ob koncu usposabljanj so udeleženci vsebino obeh usposabljanj ocenili kot *zelo dobro* (nadaljevalno usposabljanje: povprečna ocena 4,9; začetno usposabljanje povprečna ocena 4,7). Glavna motiva za udeležbo na obeh usposabljanjih sta bila *dobiti praktične napotke za poučevanje slovenščine kot tujega jezika* ter *spoznati metode in oblike poučevanja slovenščine kot tujega jezika*. 95 % vprašanih na začetnem usposabljanju in vsi vprašani na nadaljevalnem usposabljanju so odgovorili, da so se njihova pričakovanja glede usposabljanja *večinoma* ali *popolnoma uresničila*. Organizacijo so vsi ocenili kot *dobro* ali *zelo dobro* (nadaljevalno usposabljanje: povprečna ocena 4,8; začetno usposabljanje povprečna ocena 4,7). V odprtih vprašanjih so pohvalili predvsem strokovnost, angažiranost, dostopnost in prijaznost predavateljev, možnosti za izboljšavo pa vidijo v še večjem prikazu praktičnih primerov.

Seminar za slovenske učitelje iz Italije, štipendiste po Osimskih sporazumih

Oktober 2022 smo na CSDTJ sprejeli 19. generacijo osmih štipendistk po osimskih sporazumih. Zanje smo pripravili seminar s spremljevalnim programom, ki je bil izveden od oktobra 2022 do aprila 2023. Načrtovanih je bilo deset srečanj, izvedenih pa celo enajst, ki so bila večinoma organizirana v zaporednih dnevih. Dopoldanski del seminarjev je bil namenjen razmišljanju o jezikovnih, strokovnih in didaktičnih izzivih, sedem popoldnevov pa smo posvetili raziskovanju kulturne ponudbe prestolnice.

Seminarji so se med seboj tematsko povezovali in dopolnjevali. V letu 2022 smo se osredotočili na jezik, razmišljanje o kulturi ter uporabi glasbe pri pouku. Januarja in februarja smo več srečanj namenili delu z besedilom, ki je osrednja dejavnost pri poučevanju, v zadnjem delu pa smo se posvetili učitelju, njegovemu nastopu in izvedbi pouka.

Vse udeležence so bile zadovoljne, da so se seminarja udeležile (povprečna ocena 5,0). Vsebinsko seminarja so ocenile kot *dobro* ali *zelo dobro* (povprečna ocena 4,9), posamezna srečanja so ocenile s povprečnimi ocenami od 4,1 do 5, organizaciji pa namenile najvišje ocene (povprečna ocena 5,0).

Skupina osmih štipendistov, ki se v jeziku in stroki izpopolnjujejo v akademskem letu 2023/24, je z delom začela novembra 2023, nadaljuje pa v letu 2024. V letu 2023 smo zanje izvedli štiri izobraževalna srečanja na teme interferenc, jezikovnih virov in orodij, dela z učenci s težavami pri branju in pisanju ter kulturnih vsebin pri poučevanju.

Izobraževalni del seminarja za generaciji 2022/23 in 2023/24 smo izvedli zaposleni na CSDTJ (dr. Mateja Eniko, dr. Ina Ferbežar, dr. Damjana Kern Andoljšek, Matej Klemen, dr. Mihaela Knez) ter zunanji sodelavci: dr. Katarina Habe (Akademija za glasbo, Ljubljana), dr. Branka Jurišič (IC Pika, Center Janeza Levca Ljubljana), dr. Janez Skela in dr. Hotimir Tivadar (Filozofska fakulteta, Ljubljana).

Želimo si, da bi tudi v prihodnje udeleženci seminarja pri naštevanju njegovih prednosti prepoznali, kar smo si oblikovalci programa seminarja zastavili kot njegove cilje in jih je ena od udeleženk iz generacije 2022/23 povzela takole: »Prva prednost: full immersion v slovenskem jeziku. Prav gotovo je seminar pripomogel, da sem se v slovenščini izboljšala! Druga prednost: zelo praktični seminarji, polni konkretnih nasvetov. Tretja prednost: obiski muzejev, kar nas je še bolj približalo slovenski kulturi.«

Seminarji v okviru Centra za pedagoško izobraževanje

Vzgojitelji in učitelji so se lahko udeležili treh usposabljanj, ponujenih v Katalogu programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja KATIS: Slovenščina kot drugi in učni jezik (izvedeno 12. maja 2023, predavateljica dr. Mihaela Knez, 12 udeležencev), Poučevanje slovenščine in preverjanje znanja pri učencih OŠ in SŠ, ki so govorci slovenščine kot drugega jezika (izvedeno 8. decembra 2023, predavateljici dr. Mihaela Knez in dr. Ina Ferbežar, 13 udeležencev) (gl. tudi poročilo programa Slovenščina za otroke in mladostnike), Preverjanje jezikovnega znanja skozi jezikovna opravila (izvedeno 17. marca 2023, predavateljica dr. Ina Ferbežar, 14 udeležencev).

Seminarji za testatorje in organizatorje izpitov

Za testatorje, ki sodelujejo pri izpitih iz znanja slovenščine na osnovni ravni, so bili izvedeni trije seminarji: uvodno usposabljanje za izvajalce izpitov na osnovni ravni, ki je potekalo 20. in 24. januarja 2023, Ocenjevanje pisne produkcije: seminar za izvajalce izpitov na

Drugi seminarji

osnovni ravni 10. marca 2023, 25. oktobra 2023 pa je na daljavo potekal seminar Ustni izpiti in ocenjevanje govorjenja. Prav tako na daljavo smo 27. oktobra 2023 izvedli seminar za organizatorje izpitov (gl. tudi poročilo Izpitnega centra).

Spomladi se je v Celovcu za 17 udeležencev zaključil prvi seminar **Korak za korakom: slovenščina kot drugi jezik v ljudskih šolah**, ki smo ga pripravili v sodelovanju s Pedagoško visoko šolo v Celovcu in je bil namenjen učiteljem v ljudskih šolah. Izvedli smo ga dr. Mihaela Knez, dr. Damjana Kern Andoljšek in Matej Klemen. Novembra 2023 smo začeli z drugo izvedbo seminarja, ki se nadaljuje v leto 2024 in ga obiskuje 10 ljudskošolskih učiteljic.

30. marca smo sodelovali na tradicionalnem **izobraževanju učiteljev dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture v tujini** (36 udeležencev), na katerem je dr. Mihaela Knez nastopila s predavanjem *Pripovedovanje zgodb in razvijanje govorjenja in poslušanja pri pouku slovenščine kot drugega jezika*, Matej Klemen pa s predstavitvijo *Stopenjska berila pri učenju slovenščine kot drugega ali tujega jezika* (gl. tudi poročilo programa Slovenščina za otroke in mladostnike).

Matej Klemen je 28. marca 2023 v sklopu izobraževanj, ki jih pripravlja založba Rokus Klett, **stopenjska berila** predstavil približno 100 učiteljem z osnovnih šol.

Na pobudo Rdečega križa Ljubljana smo 18. aprila 2023 izvedli **brezplačno usposabljanje za prostovoljce**, ki pomagajo pri poučevanju slovenščine kot drugega jezika. Udeležilo se ga je 23 prostovoljcev. Usposabljanje smo izvedli dr. Ina Ferbežar, Tanja Jerman, Matej Klemen ter zunanji sodelavki dr. Nataša Pirih Svetina (Filozofska fakulteta, Ljubljana) in dr. Inga Yarova.

Dr. Mihaela Knez je 27. junija in 5. septembra 2023 s predavanji nastopila na **junijskem seminarju za učitelje v Porabju** (21 udeležencev) in **jesenskem seminarju za učitelje v slovenskih šolah v Italiji** (200 udeležencev), ki sta potekala v organizaciji Zavoda RS za šolstvo (gl. tudi poročilo programa Slovenščina za otroke in mladostnike).

Sklep

V različnih izobraževanjih, ki jih ponuja CSDTJ, želimo učitelje opremiti z znanjem in veščinami, kako čim bolj učinkovito poučevati slovenščino kot neprvi jezik. Uspešno poučevati zna namreč le primerno usposobljen učitelj. Neusposobljen ali slabo usposobljen učitelj pomeni neučinkovit pouk in za učeče se, ki želijo v različnih oblikah pouka razviti svojo sporazumevalno jezikovno zmožnost v slovenščini, potrato časa, energije in tudi financ – lastnih ali skupnih, državnih. Zato si v prihodnje želimo, da bi na podlagi pedagoških in raziskovalnih spoznanj, do katerih prihajamo na CSDTJ, lahko ponudili še dodatna izobraževanja o aktualnih izzivih poučevanja slovenščine kot neprvega jezika in usposobljene učitelje še opolnomočili, obenem pa za zaključek ponavljamo željo iz lanskega letnega poročila po razvoju celovitega izobraževalnega programa, ki bi omogočil pridobitev znanj in kompetenc za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Na CSDTJ smo se o takem študijskem programu za izpopolnjevanje v letu 2023 začeli pogovarjati in ga želimo v doglednem času spraviti v življenje.

Založniška dejavnost

mag. Mateja Lutar

1 Uvod

Intenzivnost dogajanja Centrove založniške dejavnosti v letu 2023 potrjujejo različni podatki. Zgovorno je na primer število novo izdanih publikacij (5) in število ponatisov (15). Temu se pridružujejo še tiskovine, ki jih pripravimo v sodelovanju z drugimi programi (npr. program prireditve in večavtorska monografija za prireditvi 59. seminar slovenskega jezika, literature in kulture in 42. simpozij Obdobja, vodniki po programih in spremljevalno gradivo poletnih šol za odrasle ter za otroke in mladostnike, časopis *Poletnik* in drugo drobno gradivo, kot so promocijske brošure, zgibanke, mape, razglednice, zvezki, pisala ipd.). Zadovoljni smo tudi s povpraševanjem po naših učnih gradivih, kar je v veliki meri povezano z organiziranim učenjem slovenščine v obliki tečajev in lektoratov, pa tudi z učenjem izven organizacije Centra ter v okviru osnovno- in srednješolskega izobraževanja (npr. migranti, zamejci). Konec decembra je zaživela nova spletna stran Knjižarne Univerze v Ljubljani, v okviru katere je načrtovana vzpostavitev portala za e-knjige. Razširitev ponudbe obstoječih učnih gradiv v e-obliki bo olajšala predvsem organizacijo in izvedbo tečajev na daljavo. Program založništva je bil vpet v različne projekte in dejavnosti Centra (npr. projekt *Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov*, sodelovanje pri izvedbi izpitov, na Kulturnem bazarju ipd.), vključuje pa se tudi v promocijsko in sejmsko aktivnost Založbe Univerze v Ljubljani in Znanstvene založbe Filozofske fakultete.

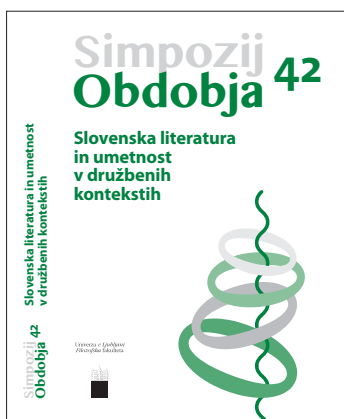
2 Poletne prireditve Centra



Sodelavci Centra so za udeležence Poletne šole, Mladinske poletne šole in Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture pripravili vodnik po programu posamezne poletne prireditve, seminarso monografijo, ki je izšla pred prireditvijo, ob koncu Mladinske poletne šole pa še časopis s prispevki udeležencev *Poletnik*.

Večavtorsko monografijo 59. seminarja z naslovom *Slovenski jezik, literatura, kultura in digitalni svetovi* (118 strani, 450 izvodov) je uredila dr. Jerca Vogel. V njej je zbranih osem predavanj, štiri prispevke pa prinaša še sklop *Parada mladih*. Urednica v uvodni besedi z naslovom *5 poti v digitalne svetove* razmišlja o temi digitalizacije, digitalnega, digitalnih svetovih, ki stopajo v življenje vsakega posameznika in v družbo, ki jo spreminjajo in vzpostavljajo nova razmerja. V nadaljevanju napoveduje vsebino posameznih prispevkov, ki imajo v svoji osnovi dva raziskovalna namena: ponujajo širši vpogled na srečevanja jezika, literature in kulture s spletnimi svetovi, hkrati pa spodbujajo pogled, ki presega zgolj opredeljevanje med odklanjanjem in sprejemanjem digitalnih tehnologij in digitalnega. Vsa predavanja so v celoti dostopna tudi v elektronski obliki na spletni strani Centra za slovenščino in portalu E-knjige Založbe Univerze v Ljubljani.

3 Simpozij Obdobja

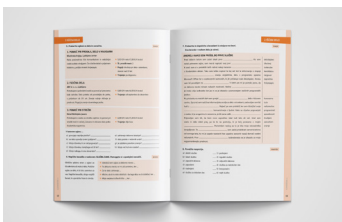


Hkrati s simpozijem Obdobja 42 je izšla monografija z naslovom *Slovenska literatura in umetnost v družbenih kontekstih* (426 strani, 330 izvodov), v njej pa je zbranih 47 prispevkov, ki so kronološko razvrščeni v šest tematskih sklopov, nekateri med njimi pa se delijo še na podsklope oz. poglavja.

Uvodno besedo urednik in predsednik 42. simpozija, dr. Andraž Jež, začne z mislijo, da so simpozijske razprave posvečene različnim družbenim kontekstom, v katerih je nastajala slovenska literatura, ter odnosu med literaturo in kontekstom. V nadaljevanju na kratko predstavi vsebino vseh prispevkov, razmišljanje pa sklone z mislijo, da so se predavatelji lotili raziskovanja literature v stiku z družbenimi vprašanji z najrazličnejšimi metodami, kar je tudi eden od razlogov, da razprave prinašajo zanimiva spoznanja, odgovarjajo na nekatera pretekla vprašanja in nas nagovarjajo z novimi. Vsi prispevki so v celoti dostopni tudi v elektronski obliki na spletni strani Centra za slovenščino in portalu E-knjige Založbe Univerze v Ljubljani.

4 Učbeniki, priročniki in drugo gradivo za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika

V letu 2023 smo ponatisnili naslednja učbeniška gradiva: *Slovenska beseda v živo 1a* (učbenik in delovni zvezek), *A, B, C ... 1, 2, 3* (učbenik), *Slovenščina ekspres 1* (učbenik), *Čas za slovenščino 1* (učbenik in delovni zvezek), *Čas za slovenščino 2* (učbenik in delovni zvezek), *Križ kraž 1* (učbenik), *Slovenščina 1+*: *Slovnične tabele in vaje* (učbenik), slovnične tabele *Oblike v oblakih*, *Žepna slovenščina* (angleščina, francoščina, italijanščina) in stopenjsko berilo *Martin Krpan*.



Junija smo izdali novo družabno igro, ki je hkrati tudi učni pripomoček – *Popolni par* (90 modrih in 90 belih kartic ter navodila, 250 izvodov). Izhodiščno idejno zasnovano in nabor gradiva sta pripravila študenta lektorata na Dunaju, Martina Erhart in Stefan Oraže, pod mentorstvom profesorice Elizabete Jenko, oblikovno pa jo je realizirala Petra Lapajne Povirk. Z igro *Popolni par* lahko igralci na zabaven način spoznavajo slovensko besedišče in utrjujejo rabo sklonov. Igro sestavljata dva kompleta kartic, na katerih so naslovi novic, ki so bile objavljene v slovenskih medijih. Igralci iščejo pare, ki se sklonsko in pomensko dopolnjujejo. Če pri tem najdejo popolni par, to je naslov, ki je bil objavljen v medijih, so bližje zmagi. Predvideno je, da lahko igro igrata najmanj dva in največ šest posameznikov, ponuja pa tudi možnosti za druge kreativne dejavnosti.

Jeseni je učbeniško ponudbo dopolnil nov učbenik *Mozaik slovenščine* (188 strani, 1000 izvodov). Pripravile so ga avtorice, ki imajo dolgoletne izkušnje s poučevanjem slovenščine tujih govork in govorcev v Sloveniji ter tujini in so tudi avtorice različnih učnih gradiv, Tanja Jerman, Katja Murn in Tina Jugović. Učbenik sta priporočili v natis recenzentki Jasmina Šuler Galos in Gita Vuga, oblikovno realizacijo ter ilustrativno gradivo pa je pripravila Ajda Fortuna. Na Centru smo učbenik umeščali glede na opisnike *Skupnega evropskega jezikovnega okvira* in sklenili, da lahko uporabniki z njim predvidoma dosežejo jezikovno raven A2.

Mozaik slovenščine je namenjen odraslim govorkam in govorcem slovanskih jezikov, ki se s slovenščino srečujejo prvič, ter govorcem drugih jezikovnih skupin, ki so se slovenščino že učili na začetnih stopnjah ali so jo deloma usvojili iz okolja. Zasnovan je za najmanj 80 ur učenja z učiteljem, z ustreznim izborom vsebin pa se učbenik lahko uporabi tudi na krajših tečajih. Prvi del učbenika predstavlja 8 učnih enot, v katerih se obravnavajo različne teme, ki se nanašajo na vsakodnevne situacije, v katerih se lahko znajdejo govorniki slovenščine kot neprvega jezika. Gradivo vsebuje tudi veliko različnih besedil, preko katerih uporabniki spoznavajo slovenske sociokulturne vsebine. Drugi del učbenika je bogat nabor (slovničnih) vaj, na koncu pa so zbrane še slovnične preglednice, rešitve vaj in prepisi posnetih besedil. Vsi posnetki so preko QR kode dostopni na spletni strani Centra.

Izdali smo tudi dve učni gradivi za program Leta plus, ki so ju pripravile lektorice Mojca Stritar Kučuk, Staša Pisek in Helena Šter. *Slovenščina 1+, Besedila in besedišče 1.1* (september 2023, 56 strani, 1000 izvodov) in *Slovenščina 1+, Besedila in besedišče 1.2* (december 2023, 60 strani, 1000 izvodov) predstavljajo skupaj z gradivom *Slovenščina 1+: Slovnične tabele in vaje* (oktober 2021) učni komplet Slovenščina 1+. Avtorice so ga pripravile za študente, ki se v prvem letu študija na Univerzi v Ljubljani udeležujejo lektorata slovenščine kot tujega jezika. Recenziji sta napisali Meta Klinar in Ivana Petric Lasnik, ilustracije je pripravila Staša Pisek, dopolnila pa Petra Lapajne Povirk, ki je tudi avtorica oblikovne podobe zbirke.

Besedila in besedišče 1.1 vsebuje sedem enot, *Besedila in besedišče 1.2* pa šest enot. Enote so vsebinsko vezane na osnovne teme, s katerimi se srečujejo južnoslovanski govorniki na začetni stopnji učenja. Vsaka enota je sestavljena iz dejavnosti za usvajanje besedišča in sporazumevalnih vzorcev ter nekaj kratkih besedil za bralno razumevanje. Pomemben element gradiva so naloge za pisno in ustno sporazumevanje. Na koncu večine enot so tudi naloge za fonetiko in nekaj sociokulturnih informacij za boljše poznavanje okolja, v katerem študenti živijo in študirajo. Gradivo je zasnovano za delo z učiteljem, do neke mere pa ga je mogoče uporabljati tudi samostojno, saj so na koncu tudi rešitve. Posamezno učno gradivo ustreza učenju slovenščine v enem semestru oz. za 45–60 kontaktnih ur.

Tudi zbirka *Slovenščina po korakih* je dobila dopolnitev z novim stopenjskim berilom – *Veroniko Deseniško* (68 strani, 600 izvodov). Avtorice, Polona Liberšar, Karin Marc, Sanja Pirc, Eva Šprager in Saša Vojtech Poklač, so mojstrsko ubesedile zgodbo o grofih Celjskih in Veroniki Deseniški. Pri pisanju okvirne zgodbe so se naslonile na različne vire. Berilo ima standardno zasnovano (uvod, besedilo in dejavnosti z nalogami po branju), uvrstili pa smo ga na stopnjo 5, kar pomeni, da je berilo primerno za bralce z jezikovnim znanjem slovenščine najmanj na stopnji B1+. Oblikovno realizacijo je izvedel Luka Kravanja, ilustracije pa je narisala Nina Urh. Avdio posnetek zgodbe, ki bo brezplačno dostopen na spletni strani Centra, je v pripravi v okviru projekta v sodelovanju s študenti AGRFT.



5 Za konec: razno

Preteklo leto je bilo z vidika založništva pestro in podobno se napoveduje tudi za naslednje. Konec leta smo namreč dobili avtorsko dopolnjeno gradivo za prenovljen učbenik in delovni zvezek *Slovenska beseda v živo 2a*. Učbenik bomo najprej umestili glede na opisnike *Skupnega evropskega jezikovnega okvira* v sestavi ožje delovne skupine, nato pa bomo začeli z uredniškim delom. V letu 2024 pričakujemo njegovo nadaljevanje *Slovenska beseda v živo 2b*, ki ga bodo najprej dobili v pregled recenzenti. V uredništvu imamo tudi novo stopenjsko berilo za knjižno zbirko *Slovenščina po korakih* (pravljice), sodelujemo pa še z dvema avtorskima ekipama, ki prav tako pripravljata dve novi besedili. Učno gradivo za delo z literarnimi besedili (1. del: poezija) je v veliki meri pripravljeno, avtorji pa ga dopolnjujejo še z usmeritvami za učitelja, za recenziranje bo predvidoma pripravljeno do jeseni 2024.

Uspešni smo bili tudi pri pridobivanju sredstev na internem založniškem razpisu. Znanstvena založba Filozofske fakultete je podprla tri naše projekte, in sicer *Mozaik slovenščine*, *Besedila in besedišče 1.1* in *Besedila in besedišče 1.2*. S ponudbo naših učnih gradiv smo sodelovali na fakultetnem sejmu akademske knjige *Liber.ac*, Kulturnem bazarju in na 39. Slovenskem knjižnem sejmu, ki je se je ponovno odvijal na Gospodarskem razstavišču – univerzitetna založba je predstavljala založniško produkcijo vseh članic in med razstavljene tiskovine vključila skoraj 300 različnih del. Leta 2023 je bila Slovenija častna gostja na Frankfurtškem knjižnem sejmu 2023 (pod naslovom *Satovje besed*) in ponosni smo, da so na predstavitvene knjižne police uvrstili tudi dve naši publikaciji, in sicer učbenik *Mozaik slovenščine* ter nekaj izvodov serije *Žepna slovenščina*.



Projekti

Nadgradnja korpusov za slovenščino kot drugi in tuji jezik KOST in KUUS

lekt. Matej Klemen

Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik je sodeloval pri projektu *Nadgradnja korpusov za slovenščino kot drugi in tuji jezik KOST in KUUS*, ki ga je vodila doc. dr. Mojca Stritar Kučuk z Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, s Centra pa smo pri njem sodelovali Matej Klemen, Damjan Huber in Mateja Lutar. Projekt je imel tri glavne cilje: nadgradnjo korpusa slovenščine kot tujega jezika KOST, nadgradnjo korpusa učbenikov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika KUUS in izdelavo specializiranega konkordančnika za korpuse, ki vsebujejo jezikovne popravke. Projekt je financiralo Ministrstvo za kulturo RS.

Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik je bil odgovoren za drugi projektni cilj: nadgradnjo korpusa KUUS. V korpus KUUS smo na novo vključili 7 delovnih zvezkov iz učnih kompletov, katerih učbeniki so bili vključeni v verzijo 1.0, in ga tako povečali za približno 190.000 besed oz. četrtno. Dopolnjeni KUUS 2.0 vsebuje 17 učbenikov in 7 delovnih zvezkov za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika, v obsegu več kot 700.000 besed. Kot baza je v izobraževalne in raziskovalne namene dostopen v repozitoriju [Clarin.si](http://hdl.handle.net/11356/1877) pod licenco ACA ID-BY-NC-INF-NORED 1.0. KUUS 2.0 je za razliko od verzije 1.0 na voljo tudi v formatih TEI XML in vert: <http://hdl.handle.net/11356/1877>. Tako kot KUUS 2.0 je v različnih formatih (TEI XML, CoNLL-U, vert) na repozitoriju [Clarin.si](http://hdl.handle.net/11356/1878) na voljo tudi podkorpus cckUUS 2.0, ki zajema gradiva za učenje slovenščine za otroke in mladostnike na stopnji A1 in A2 in predstavlja približno 10 % korpusa KUUS 2.0. cckUUS 2.0 je objavljen pod licenco CC BY-NC-SA 4.0 in je vključen tudi v prosto dostopne konkordančnike Clarin: <http://hdl.handle.net/11356/1878>.

Stopenjska berila

lekt. Matej Klemen

V letu 2023 je izšlo prvo avtorsko stopenjsko berilo za slovenščino *Veronika Deseniška*, ki so ga napisale Polona Liberšar, Karin Marc, Sanja Pirc, Eva Šprager in Saša Vojtech Poklač. Knjižica *Veronika Deseniška*, ki jo je ilustrirala Nina Urh, oblikoval pa Luka Kravanja, je umeščena na stopnjo 5, ki je primerna za bralce najmanj na stopnji B1+. S to knjižico smo zaokrožili prvi del zbirke *Slovenščina po korakih*, ki predstavlja znane slovenske junakinje in junake (*Martin Krpan; Desetnica, Povodni mož, Lepa Vida; Kralj Matjaž, Erazem Predjamski*).

Pri pripravi *Veronike Deseniške* smo uvedli novost pri testiranju. Dosedanja praksa je bila, da so testni bralci, ki so govorci slovenščine kot drugega ali tujega jezika, prebrali delovno verzijo besedila in po branju odgovorili na vprašalnik. Zaradi dolžine in kompleksnosti zgodbe o Veroniki Deseniški smo se odločili za drugačno možnost: z nekaterimi testnimi bralci smo namesto z anketo ustreznost več vidikov stopenjskega berila preverjali z intervjuji, drugi testni bralci pa so v delovnih verzijah označevali vse dele, ki jim niso bili razumljivi. Obe obliki sta uredništvu in avtoricam dali vpogled v proces branja in razumevanja, kar nam je omogočilo, da smo zgodbo ustrezno uredili.

V letu 2023 smo izvedli več izobraževalnih srečanj, v katerih smo učiteljem slovenščine kot drugega in tujega jezika predstavili proces priprave in uporabnost stopenjskih beril pri učenju (gl. poročilo programa Izobraževanje).

Projekt priprave stopenjskih beril se je leta 2020 začel z željo učečim se slovenščine kot drugega in tujega jezika ponuditi nova gradiva, ki jim bodo pomagala predvsem pri razvijanju bralne in leksikalne zmožnosti. Po odzivih ugotavljamo, da so od izdaje prvega berila *Martin Krpan* leta 2021 do zdaj stopenjska berila učitelji in učenci slovenščine kot drugega in tujega jezika že prepoznali kot uporabna in zanimiva za učenje. V letu 2024 načrtujemo izid stopenjskega berila s tremi ljudskimi pravljicami, intenzivno pa se ukvarjamo tudi z berilom, ki bi bilo primerno za bralce na stopnji 1 oz. A1+.

Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih in slabovidnih mladostnikov

dr. Mihaela Knez (vodja projekta),
dr. Eva Pori

V projektu *Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1* je v letu 2023 potekala intenzivna priprava nalog za interaktivno gradivo Čas za slovenščino 1 (iČas). Vsebinsko osnovo za pripravo interaktivnih nalog je sicer predstavljala učbeniška različica gradiva (ohranili smo enako razdelitev poglavij in večinoma tudi podpoglavij), ki pa smo jo želeli vsebinsko nadgraditi z dejavnostmi, ki smo jih v učbeniškem gradivu izpustili ali pa jih tiskana različica ne omogoča (igrivo učenje, neposredna povratna informacija o uspešnosti reševanja nalog brez prisotnosti učitelja, možnost večkratnega ponavljanja iste dejavnosti do zelene uspešnosti), hkrati pa je priprava interaktivnega gradiva predstavljala tudi možnost, da gradivo vsebinsko osvežimo – ponudimo nove kontekste znotraj posamezne teme, več različnih sporazumevalnih vzorcev, ki so morda bolj značilni za govorjene situacije, nova besedila, ki dopolnjujejo tista, predstavljena v učbeniškem gradivu. Tako je nastalo več kot 300 novih nalog oz. dejavnosti (za učenje in utrjevanje besedišča, za razumevanje

slušnih in zapisanih besedil, pisanje in razvijanje oblikoskladenjske zmožnosti), vanje pa je vključenih kar 1157 fotografij in 1505 zvočnih posnetkov. V časovnem okviru projekta (do 15. 11. 2023) je bilo na spletu v skladu z našo prijavo dostopnih 120 dejavnosti, ostale pa bodo uporabnikom postopno dostopne tekom leta 2024. Pri pripravi interaktivnih nalog je bila posebna skrb namenjena vsečnosti in uporabnosti našega interaktivnega učnega okolja. Tako je v različni postavitvi dostopno tako uporabnikom na računalnikih kot uporabnikom mobilnih telefonov. Avtorji spletnega tečaja *iČas so*: Tjaša Alič, dr. Mateja Eniko, dr. Damjana Kern Andoljšek, Matej Klemen, dr. Mihaela Knez in mag. Mateja Lutar.

Drugi cilj projekta je bila priprava prilagojenega učnega gradiva *Čas za slovenščino 1*, ki bi ga lahko pri učenju slovenščine uporabljali mladostniki s slepoto. Učne enote smo tehnično preuredili v skladu z napotki strokovnjakinje Centra za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne prof. Marije Kocman Repe. Ob vseh tehničnih prilagoditvah pa smo učbenik precej priredili tudi po vsebinski plati. Izložene so bile dejavnosti, ki za mladostnike s slepoto niso uporabne. Tako smo npr. namesto predstavitve novega besedišča s pomočjo slikovnega gradiva v vsaki enoti pripravili posebno nalogo, v kateri je zvočno predstavljeno celotno besedišče, uporabljeno v posamezni podenoti, dodani pa so bili tudi novi tipi vaj. Zaradi lažje orientacije po učbeniku in delovnem zvezku smo smiselno združili vsebine iz obeh publikacij, jih po potrebi preoblikovali in nekaj nalog naredili na novo. Gre za eno od redkih učnih gradiv v slovenskem prostoru, ki je bilo prvotno narejeno za videče učence in dijake in je bilo nato za učence s slepoto posebej vsebinsko prilagojeno in ne samo »prevedeno« v obliko, ki jo je mogoče uporabiti v 6- in 8-točkovni brajici, kot je to v slovenskem prostoru pri drugem šolskem učbeniškem gradivu sicer v navadi. Gradivo sta s strani Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik priredili dr. Mihaela Knez in mag. Mateja Lutar.

V zvezi s pripravo modela leksikalnega opisa za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika, ki je ob koncu projekta prerasel v *Slovar za govorce slovenščine kot drugega in tujega jezika* (SLOGOST), je bil v prvem koraku pripravljen geslovník za besedišče na ravni A1: iz korpusa KUUS A1, ki obsega 350 besed s pripisano oznako A1-jedro in 864 besed z oznako A1-širše. Seznam besedišča je vseboval polnopomensko in nepolnopomensko besedišče, kar je zahtevalo različno obravnavo, enako tudi specifične kategorije tipa zaimki, lastna imena, števnike, simbole in okrajšave, metajezikovno in terminološko izrazje, ki so bile kategorizirane posebej. Odstranjeni so bili problematični primeri (z napačno lematizacijo, težko razločljive končnice, krajšave za različne slovnične kategorije, spletni naslovi ali e-naslovi in tujejezične leme). Prečiščen seznam je vseboval 1039 besed/iztočnic, od tega 49 večbesednih oz. dvobesednih iztočnic (stalnih zvez). Leksikalni opis je bil izdelan za vseh 1039 besed/iztočnic, vendar je bilo v zadnji fazi procesa izdelave gesel izključenih 39 besed/iztočnic, ki so se pokazale kot problematične z vidika obravnave na ravni A1. Slovanska baza v končni različici tako zajema leksikalni opis za 991 besed/iztočnic.

Izdelan je bil prvi poskus slovarja, ki ustreza uporabnikom J2/TJ na ravni A1 in ga bo mogoče v prihodnosti nadgrajevati s kompleksnejšimi pomenskimi informacijami, relevantnimi za govorce višjih jezikovnih ravni (A2–C1). Slovar vključuje naslednje elemente: metajezikovne podatke o besedni vrsti in frekvenci, iztočnico oz. lemo, prevod iztočnice v angleški, madžarski in albanski jezik, pomenski indikator, kolokacije in realne stavčne zglede. Leksikalni opis je podprt z avdiovizualnimi elementi: zvočnim posnetkom iztočnice (v slovenščini) in mestoma s slikovno razlago iztočnice oz. fotografijo.

Podatke oz. slovnične in pomenske informacije za obogatitev seznamov besedišča smo črpali iz naslednjih virov (ki so bili nadgrajeni in v letu 2023 dostopni v novih edicijah): iz leksikona besednih oblik *Sloleks pisne slovenščine*; *Kolokacijskega slovarja sodobne slovenščine*; *Slovarja sopomenk sodobne slovenščine* in *Velikega slovensko-madžarskega slovarja*. Podatke za besede, ki jih naštetih viri ne pokrivajo, smo dopolnili skladno z obstoječo metodologijo, podatke, ki so bili prvotno pripravljene strojno, pa smo tudi ročno pregledali in popravili.

Gesla so bila izdelana s spletnim orodjem za izdelavo slovarjev Lexonomy, slovanska baza z imenom *Jedro besedišča A1 z leksikalnimi informacijami za slovenščino 1.0* (A1 core vocabulary with lexical information for Slovenian 1.0) je na voljo kot odprto dostopna baza na repozitoriju CLARIN.SI: <http://hdl.handle.net/11356/1896> ter vključena v uporabniški vmesnik: <https://lexonomy.cjvt.si/A1-besedisce-slovenscina/>. Metodologija razvoja leksikalnega opisa je bila predstavljena na mednarodni konferenci *eLex 2023 – Electronic lexicography in the 21st century* in objavljena v prispevku Klemen, M., Arhar Holdt, Š., Pollak, S., Kosem, I., Pori, E., Gantar, P., and Knez, M.: *Building a CEFR-Labeled Core Vocabulary for Slovene as a Second or Foreign Language*, ki je na voljo na: <https://elex.link/elex2023/wp-content/uploads/118.pdf>.

Jezik na delovnem mestu

doc. dr. Ina Ferbežar,
doc. dr. Damjan Huber

Pri pripravi slovarja so sodelovali sodelavci Centra za slovenščino in sodelavci Centra za jezikovne vire in tehnologije: doc. dr. Špela Arhar Holdt, izr. prof. dr. Polona Gantar, Matej Klemen, dr. Mihaela Knez, dr. Iztok Kosem, dr. Eva Pori (glavna avtorica in urednica), Rebeka Roblek in Karolina Zgaga.

Projekt je bil vsebinsko zelo raznorodni in zahteven, saj je imelo vsako področje dela svojo posebno specifiko. Rezultati projekta so bili predstavljeni na znanstveni konferenci *Z jeziki danes za jutri*, ki je potekala v organizaciji Filozofske fakultete UL ob zaključku *Leta jezikov*, in na decembrskem srečanju lektorjev na tujih univerzah, v letu 2024 pa bo predstavljeno tudi učiteljem slovenščine v Sloveniji in izven nje.

Rezultati projekta so dostopni na naslednji povezavi: <https://centerslo.si/za-otroke/projekti/nadgradnja-ucnega-gradiva-cas-za-slovenscino-1-v-digitalnem-okolju-in-prilagoditev-gradiva-za-pouk-slepih-in-slabovidnih-mladostnikov/>.

V okviru projekta *Jezik na delovnem mestu*, katerega cilj je pomoč odraslim priseljenim delavkam in delavcem pri učenju slovenščine za potrebe njihovega dela in pri katerem Center za slovenščino od leta 2019 sodeluje z Andragoškim centrom Slovenije (ACS) in ob finančni podpori Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, smo se v letu 2023 osredotočili na delavnico za delodajalce.

Namen delavnice je ozaveščanje delodajalcev, ki zaposlujejo ali nameravajo zaposlovati delavce in delavke iz drugih držav, ki ne govorijo oz. slabo govorijo slovensko, o pomenu jezikovne integracije. Delavnica je udeleženi ponudila možnost premisleka o pomenu jezika pri delu z lastno »izkušnjo« (naloga v tujem jeziku, ki so jo morali izvesti na delavnici). Poleg tega smo predstavili glavne ugotovitve ankete, izvedene leta 2021, ter udeležence postavili v vlogo sodelujočih pri analizi sporazumevalnih potreb v podjetju. Analizo sporazumevalnih potreb in praks smo predstavili kot osnovo za pripravo jezikovnih tečajev »po meri«. Udeleženi naj bi prepoznali jezikovno pomoč ne kot organizacijsko-finančno breme, ampak predvsem kot možnost za večanje kohezivnosti med zaposlenimi ter s tem produktivnosti in konkurenčnosti podjetja.

V letu 2023 je bila načrtovana dvakratna pilotna izvedba delavnice, s čimer naj bi ugotovili, ali vsebina in format delavnice ustrezno nagovarjata ciljno publiko. V nadaljevanju projekta pa bi izvajanje ozaveščevalnih delavnic prevzeli multiplikatorji, za katere naj bi Center za slovenščino pripravil ustrezno izobraževanje. Ocenjujemo, da bodo multiplikatorji (npr. predstavniki ljudskih univerz) v lokalni skupnosti lažje dosegli podjetja, poleg tega bo taka delavnica zanje tudi priložnost za promocijo že obstoječih tečajev slovenščine ali posebnih tečajev, ki (če) se bodo pripravljali posebej po meri podjetij.

Delavnica je bila izvedena enkrat, iskanje zainteresiranih udeleženk in udeležencev (ACS) se je namreč pokazalo kot precej mukotrpno delo. Pri izvedbi, ki je potekala na daljavo, pa se je pokazalo, da udeleženi (14 prijavljenih oseb) pravzaprav ne pričakujejo niti ne želijo aktivnega sodelovanja, izjemno težko jih je bilo motivirati k pogovoru, polovica se jih je ob skupinskih dejavnostih celo izklopila. Vendar pa so tisti, ki so vztrajali do konca, delavnico ocenili kot zanimivo in koristno, tudi zabavno.

Vprašanje je torej, kako privabiti predstavnice in predstavnike podjetij k udeležbi in kako jih prepričati k aktivnemu sodelovanju. Jezikovno integracijo si težko predstavljamo brez sodelovanja delodajalcev, pomemben delež časa ljudje pač preživimo prav na delovnem mestu. Izkušnje iz tujine kažejo, da se ljudje jezika najlažje (in raje) učijo prav ob delu, saj v tem vidijo neposredno korist. Vendar pa takšno učenje ne sme biti prepuščeno naključju. Vzpostaviti torej kaže nekakšen dualni sistem, v katerem bi se kombiniralo učenje jezika tako na delovnem mestu kot zunaj njega, ki pa bi bilo sistematično in dobro premišljeno, če naj bi imelo tudi učinek.

Objave v medijih

Obdobja 42

Vse objave so dostopne v [arhivu 42. simpozija Obdobja](#):

- Na ljubljanski univerzi 42. simpozij Obdobja na temo literature v družbenih kontekstih, *STA*, 15. 11. 2023
- 42. znanstveni mednarodni simpozij Obdobja, *Radio Slovenija 3, Program Ars, Svet kulture*, 15. 11. 2023
- 42. znanstveni mednarodni simpozij Obdobja, *Radio Slovenske gorice, Novice*, 15. 11. 2023
- Na ljubljanski univerzi 42. simpozij Obdobja na temo literature v družbenih kontekstih, [Znanost.sta.si](#), 15. 11. 2023
- Simpozij Obdobja v Ljubljani, *Radio Slovenija 3, Program Ars, Kulturna panorama*, 18. 11. 2023

59. SSJLK

Vse objave so dostopne v [arhivu 59. SSJLK](#):

- Pestra ponudba poletnih šol ljubljanskih fakultet, *STA*, 2. 7. 2023
- Prireditve Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik, *STA*, 3. 7. 2023
- 59. seminar slovenskega jezika, literature in kulture se posveča digitalnim svetovom / 59. seminar, ki ga organizira Center za slovenščino / Kaj se v digitalnem svetu dogaja s sporazumevanjem in jezikom? In ne nazadnje s književnostjo?, *Radio Slovenija 3, Program Ars, Svet kulture*, 3. 7. 2023
- 59. seminar, ki ga organizira Center za slovenščino, *Radio Slovenija 1, Program A1*, 3. 7. 2023
- 59. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 1, Program A1*, 5. 7. 2023
- Spoznavajo jezik, literaturo in kulturo, *Radio ORF, Slovenski spored, Izobraževanje*, 6. 7. 2023
- Seminar slovenskega jezika na Filozofski fakulteti Ljubljana, *Radio Slovenija 3, Program Ars, Kulturna panorama*, 8. 7. 2023
- 59. seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Slovenščina in digitalni svet(ovi), *Večer*, 14. 7. 2023, str. 12
- Navdih za učenje slovenščine pri tujcih, *Radio Slovenija 3, Program Ars, Jezikovni pogovori*, 8. 8. 2023

Slovenščina na tujih univerzah

Beograd

- <https://static1.squarespace.com/static/5ae31e20ec4eb78dcd296fod/t/63eb68a26c32917eef10545/1676372133710/Bilten+40+za+web.pdf>
- https://static1.squarespace.com/static/5ae31e20ec4eb78dcd296fod/t/6492e851b16fb229084eae18/1687349340853/bilten_junij_2023_sajt.pdf
- <https://slokult.info/>
- <https://www.youtube.com/playlist?list=PLRattQ3Y8wwSN3VT6U3ByUEVL8Mk7MYB->

Bratislava

- <https://www.youtube.com/watch?v=JSO5mrbe7eM>
- <https://prvi.rtvlo.si/podcast/slovcem-po-svetu/411/174967340>
- <https://www.youtube.com/watch?v=X2RP58vgK8Q>

Brno

- <https://365.rtvlo.si/arhiv/rojaki/174952377>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/rojaki/174955446>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/rojaki/174965777>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/slovcem-po-svetu/174952287>
- <https://slavistika.phil.muni.cz/o-nas/fotogalerie/2023/slovinske-dny-v-brne>
- <https://www.gov.si/novice/2023-04-14-drugi-dan-obiska-ministra-arcona-v-brnu/>
- <https://slavistika.phil.muni.cz/o-nas/fotogalerie/2022/tradicni-slovinska-snidane>
- <https://slavistika.phil.muni.cz/o-nas/fotogalerie/2022/klemen-lah>

- <https://slavistika.phil.muni.cz/o-nas/fotogalerie/2022/navsteva-jeji-excelence-mag-tanja-strnisa-velvyslankyne-slovenske-republiky-v-praze>

Bruselj

- <https://prvi.rtvsl.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174986768>

Budimpešta

- <https://demokrata.hu/magyarorszag/az-orszagos-szechenyi-konyvtarba-latogatott-novak-katalin-es-a-szloven-elnok-670388/>
- <https://www.magyarhirlap.hu/belfold/20230419-novak-katalin-nem-fogjuk-a-ferjeinket-es-a-fiainkat-az-ukran-frontra-kuldeni>
- <https://hirado.hu/belfold/cikk/2023/04/19/mielobb-meg-kell-talalni-a-beke-fele-vezeto-ut-at-szloven-koztarsasagi-elnokot-fogadta-novak-katalin>
- <https://hungarytoday.hu/president-novak-welcomes-slovenian-counterpart-in-budapest/>

Buenos Aires

- <https://prvi.rtvsl.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174925497>

Bukarešta

- <https://www.rtvsl.si/radio/podkasti/slovcem-po-svetu/411/174904493>

Celovec

- <https://www.kath-kirche-kaernten.at/dioezese/organisation/C2646>
- <https://www.novice.at/>
- <https://kaernten.orf.at/>
- <https://www.agora.at/home/>

Cleveland

- https://www.facebook.com/SLOinCleveland/?locale=ja_JP
- <https://www.clevelandpeople.com/events/2022/one-world-day.htm>
- <https://www.gov.si/novice/2022-09-21-generalni-konzulat-v-clevelandu-je-organiziral-kuharski-tecaj/>
- <https://prvi.rtvsl.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174945464>
- <https://prvi.rtvsl.si/podkast/aktualna-tema/323/174916743>
- <https://prvi.rtvsl.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174936625>
- <https://www.clevelandpeople.com/groups/slovenian/2022/kurentovanje-parade-2022.htm>
- <https://www.gov.si/novice/2023-02-06-praznovanje-presernovega-dneva-v-clevelandu/>
- <https://www.druzina.si/clanek/slovenski-rojaki-v-clevelandu-praznovali-presernov-dan-video>
- <https://www.facebook.com/ClevelandKurentovanje/>
- <https://coolcleveland.com/2023/02/documentary-film-looks-at-lgbtq-culture-in-slovenia/>
- <https://www.rtvsl.si/kultura/film-in-tv/v-zda-premiera-slovenskega-dokumentarca-o-lgbt-gibanju-v-druzbi-varnostne-sluzbe/657927>
- <https://www.sta.si/3139150/v-clevelandu-severno-ameriska-premiera-dokumentarnega-filma-borisa-petkovica-o-lgbt-gibanju-v-sloveniji>
- <https://www.mladina.si/222724/v-zda-premiera-dokumentarca-o-lgbt-gibanju-v-sloveniji/>
- <https://clevelandmagazine.com/things-to-do/articles/celebrating-slovenian-festival-kurentovanje-in-cleveland>
- <https://img1.wsimg.com/blobby/go/f986db43-9589-45de-b477-ef14fc6c197c/downloads/SSS%20Letter%2090%20winter%202022.pdf?ver=1687878211499>
- <https://www.delo.si/sobotna-priloga/nostalgija-za-polko-in-klobasami-nostalgija-za-cedevido-in-domacico/>
- <https://www.delo.si/magazin/zanimivosti/najlepsi-kurenti-na-tujem-so-v-clevelandu/>
- <https://www.gov.si/novice/2023-09-13-slovenski-dnevi-v-clevelandu-2023/>
- <https://www.rainews.it/tgr/fjk/articoli/2023/09/zadnji-dan-obiska-ministra-arcona-pri-slovcih-v-clevelandu--b5dee2fb-d970-4b74-86e8-e429256ea446.html>

Cordoba

- <https://sportklub.nainfo.si/nogomet/argentinca-sp-katar-messi-ronaldo/>

Gent

- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174986768>

Gradec

- <https://volksgruppen.orf.at/slovinci/stories/3180427/>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/rojaki/174964342>
- <https://www.agora.at/news/detail/slovenska-chitalnica-steber-slovenske-kulture-v-gradc>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/dober-dan-koroska/174921122>
- Radijski prispevek o nastopu Gabriele Babnik za slovenski spored ORF, 10. 5. 2023
- Radijski prispevek o nastopu Norme Bale, 15. 6. 2023

Katovice

- <https://www.facebook.com/SlawUS.WH/>

Köln

- https://dolenjskilst.svet24.si/2023/05/09/274989/novice/dolenjska/O_Dolenjih_se_ucijo_tudi_v_K_lnu/

Lizbona

- <https://www.alram.pt/pt/noticias/xii-legislatura/iv-sessao-legislativa/2022/setembro/exposicao-mostra-joze-plecnik-o-arquiteto-que-colocou-a-capital-da-eslovenia-como-patrimonio-mundial-humanidade/>
- <https://www.ulisboa.pt>

Lodž

- https://www.facebook.com/slawistyka/?locale=pl_PL

London

- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174906191?fbclid=IwAR1nH24LRtZEai6o68ScU6yCrBanSBgXonACClooHhrfL5-WoiKq94DOzgg>

München

- <https://open.spotify.com/episode/zC8c7WXv94uYuUA6mJQXAR?si=oLDqZwHZQbOcI9O497uzMw>

Padova

- <https://srl.si/ojs/srl/article/view/4030>
- https://www.dom.it/besedo-tistim-ki-imajo-kompetence_la-parola-a-chi-se-ne-intende/

Pariz

- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/slovcem-po-svetu/411/174918731>
- <https://slovinci.si/v-parizu-kulturno-obarvan-obisk-iz-slovenije/>

Peking

- <https://www.mkk.si/asset/HC6TA2LJsySPTn8Gs>
- <https://mp.weixin.qq.com/s/EfVYyO4pqdzmz8FuOmO-Q>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/kultura/174934426>

Regensburg

- <https://www.rtvlo.si/kultura/beremo/herta-mueller-kralj-se-prikloni-in-ubije/683476>

Reka

- <https://365.rtvlo.si/arhiv/s-prehodi/174940621>
- <https://val202.rtvlo.si/podkast/vroci-mikrofon/584/174984347>
- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/7-stran/173251128/174949091>
- <https://skit.rtvlo.si/skit/skit-tv/kdo-se-boji-slovenscine-pripovedovanje/656522>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/7-stran/174930261>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/7-stran/174930261>
- <https://365.rtvlo.si/arhiv/7-stran/174967739>
- <https://www.delo.si/magazin/zanimivosti/resnicna-priprava-na-resnicni-svet/>

Rim in Neapelj

- <https://365.rtvlo.si/arhiv/ama/174960444?fbclid=IwARocbrg6zOooCm2bHHqR76ZkiMlxpsoeaVqPjjvtm8igz7VBFoWxoxrbg18>
- <https://www.rainews.it/tgr/fjk/video/2020/12/tdd-miran-kosuta-prevod-presernovih-poezij-poesie-d2fbed81-27db-41fa-b562-6foc21c1e423.html>
- <https://novimatajur.it/cultura/prva-predstavitev-presernovih-poezij-v-italijanskem-prevodu-mirana-kusute.html>
- <https://www.rtvlo.si/capodistria/radio-capodistria/notizie/cultura/preseren-in-italiano-i-versi-del-poeta-simbolo-della-cultura-slovena/544378>
- <https://www.ztt-est.it/sl/aktualno/ta-veseli-dan-kulture-s-presernom>

Skopje

- <https://www.euhouse.mk/mk/>

Sofija

- <https://bnt.bg/news/drago-yanchar-slovenski-pisatel-gostuva-za-parvi-pat-v-balgariya-315147news.html>
- <https://bnr.bg/hristobotev/post/101781509>
- <https://www.bta.bg/bg/news/lik/404521-slovenskiyat-pisatel-drago-yanchar-shte-sesreshtne-s-chitateli-ot-sofiya-i-plov>
- <https://kultura.bg/web/%D1%8F%D0%BD%D1%87%D0%B0%D1%80-%D0%B2-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F/>
- <https://www.kultura.bg/article/1373-sega-e-vreme-za-literatura-razgovor-s-drago-yanchar>
- <https://litvestnik.com/2020/06/11/%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%8F%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B5/>
- https://www.capital.bg/moiat_capital/lica/2023/03/10/4457035_voinite_na_drago_ianchar/#
- <https://kulturni-novini.info/sections/8/news/36331-slovenskiyat-pisatel-drago-yanchar-gostuva-v-balgariya>
- <http://libreto.nrd.bg/1/libreto?i=1&io=22291>
- <https://www.kapana.bg/afish/item/18321-dragoyancharplovdiv>
- <https://www.how2plovdiv.com/slovenian-author-drago-jancar-visits-plovdiv-february-2023/>
- <https://ars.rtvlo.si/podkast/svet-kulture/64838778/174967105>
- <https://prvi.rtvlo.si/podkast/7-stran/173251128/174987066>
- <https://www.fsk.si/sl/zdravka-evtimova-in-aleksandar-prokopiev-na-pomladno-poletnem-festivalu-slovanskih-knjizevnosti/>
- <https://www.mfa.bg/si/embassies/slovenia>

Sombotel

- http://www.porabje.hu/pdf/2023/2023_27.pdf

Trst, Videm

- <https://www.rtvlo.si/rtv365/arhiv/174933352?s=tv>
- <https://www.primorski.eu/se/pritegnila-me-je-slovenska-lepota-XY1302462>
- <https://novimatajur.it/pdf/sreda-29-marca-2023.html>
- *Primorski dnevnik*: O težavah slovenistike na videmski univerzi, 8. 3. 2023
- <https://volksgruppen.orf.at/slovenici/stories/3179253/>

Tübingen

- <https://www.rtvlo.si/radio/podkasti/slovenem-po-svetu/411/174931764>
- <https://www.slavistik.uni-tuebingen.de/transstar.html>
- <http://transstar-europa.org/>

Zadar

- <https://365.rtvlo.si/arhiv/s-prehodi/174940621>

Zagreb

- <https://365.rtvlo.si/arhiv/sotocja/174908473>
- <https://www.novolist.hr/rijeka-regija/okrugli-stol-ucenje-slovenskog-jezika-u-hrvatskoj-model-c-u-skolama-najzastupljeniji-u-pgz-u-i-istri/>
- <https://www.ff.uni-lj.si/novice/toporisicevo-priznanje-za-dr-zvonka-kovaca>

Tečaji slovenščine

- Oddaja *Slovenec po svetu*, 2. 2. 2023 (T. Jerman in udeleženci Zimske šole – reportaža z Zimske šole slovenskega jezika), <https://365.rtvlo.si/arhiv/slovenec-po-svetu/174933161>
- Oddaja *Slovenec po svetu*, 7. 4. 2023 (J. Kete Matičič – roki za štipendije za Poletno šolo slovenskega jezika in predstavitev poletnih tečajev), <https://365.rtvlo.si/arhiv/slovenec-po-svetu/174948917>
- Oddaja *Aktualno 202*, 20. 7. 2023, Poletna šola slovenskega jezika za tujce, <https://val202.rtvlo.si/podkast/aktualno-202/173251477/174972996>

Izpitni center

- Ina Ferbežar (intervjuvanec): Jezikovni testi kot orodje (in orožje): z vodjo Izpitnega centra pri Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik o spremembah jezikovne politike, neenakosti, procesu učenja jezika in jezikovnih tečajih, *Večer*, 26. 4. 2022, str. 8–9
- Tina Šapec, Ina Ferbežar (intervjuvanki), Aleksander Čobec (oseba, ki intervjuva): Kakšno znanje iz slovenščine naj imajo zdravniki iz tujine? *RTV SLO, Jezikovni pogovori*, <https://4d.rtvlo.si/arhiv/jezikovni-pogovori/174838534>

Bibliografija strokovnih delavcev Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik 2023**Tjaša Alič**

- Tjaša Alič, Tanja Jerman: Slovene Learning Online – spletni tečaj za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Deutsch*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. English*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Hrvatski*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Español*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Italiano*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Français*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Po-russki*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Mihaela Knez, Damjana Kern, Tjaša Alič, Matej Klemen, Mateja Lutar, Mateja Eniko: *iČas 1: interaktivni učbenik za začetno učenje slovenščine*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.

Mateja Eniko

- Mihaela Knez, Damjana Kern, Tjaša Alič, Matej Klemen, Mateja Lutar, Mateja Eniko: *iČas 1: interaktivni učbenik za začetno učenje slovenščine*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Matej Klemen, Mateja Eniko: Sodobna slovenska poezija kot izhodišče za ustvarjalno pisanje pri pouku slovenščine kot drugega in tujega jezika. Mojca Leskovec, Irena Samide (ur.): *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Svet Evrope, ALTE LAMI, 2023. Orodja za prepoznavanje oseb z nizko ravno pismenosti LAMI - LASLLIAM. Slovenska verzija (Ina Ferbežar in Mateja Eniko). <https://www.alte.org/resources/Documents/LLAT%20-%20Slovenian%20version.pdf>

Ina Ferbežar

- Ina Ferbežar, Simona Kranjc, Janez Skela: Dodatek k Skupnemu evropskemu jezikovnemu okviru: izzivi prevajanja v slovenščino. Mateja Dostal (ur.): *Tuji jeziki stroke: priložnosti in izzivi poučevanja in raziskovanja: zbornik povzetkov. 3. mednarodna konferenca Slovenskega društva učiteljev tujega strokovnega jezika: 18.–20. maj 2023*. 24. Ljubljana: Slovensko društvo učiteljev tujega jezika stroke. https://sdutsjkonferenca.splet.arnes.si/files/2023/05/Book_of_abstracts_2023_SDUTSJ_conference_9-5.pdf
- Marko Stabej, Boris Černilec, Ina Ferbežar, Furkan Guner, Tina Heflerle, Ana Samobor, Katarina Štrukelj. Javni posvet o zahtevah po znanju slovenščine. *Slovenščina 2.0: empirične, aplikativne in interdisciplinarne raziskave*. 11/2. 1–28. <https://journals.uni-lj.si/slovenscina2/article/view/16167>
- Ina Ferbežar: Kaj vse obvlada vlada? *Dnevnik, Dnevnikov objektiv*. 1. 4. 2023, št. 76. 22–23.
- Ina Ferbežar (intervjuvanec): »Medkulturni mediatorji bi prav prišli v upravnih postopkih«: vodja programa Izpitni center pri Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik. *MMC RTV SLO: prvi multimedijiški portal*. 8. 4. 2023. <https://www.rtvlo.si/slovenija/medkulturni-mediatorji-bi-prav-prisli-v-upravnih-postopkih/663949>
- Ina Ferbežar: Preizkus znanja slovenskega strokovnega jezika za zdravnike – primer dobre prakse? Mateja Dostal (ur.): *Tuji jeziki stroke: priložnosti in izzivi poučevanja in raziskovanja: zbornik povzetkov. 3. mednarodna konferenca Slovenskega društva učiteljev tujega strokovnega jezika: 18.–20. maj 2023*. 25. Ljubljana: Slovensko društvo učiteljev tujega jezika stroke. https://sdutsjkonferenca.splet.arnes.si/files/2023/05/Book_of_abstracts_2023_SDUTSJ_conference_9-5.pdf

- Ina Ferbežar (intervjuvanec): Pri jezikovnih pogojih za tujce potrebujemo kanček sočutja: Ina Ferbežar, vodja izpitnega centra, Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik. *Dnevnik, Dnevnikov objektiv*. 22. 4. 2023, št. 93. 16–18. (portret)
- Ina Ferbežar, Damjan Huber: Slovenščina za delo - ob delu. Mojca Leskovec, Irena Samide (ur.): *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur. Zbornik povzetkov prispevkov konference. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 5.–7. oktober 2023*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 19.
- Ina Ferbežar, Simona Kranjc, Janez Skela: *Strokovna redakcija slovenskega prevoda: predavanje na Predstavitvi Dodatka k SEJU, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Ljubljana, 30. junij 2023*.
- Ina Ferbežar, Simona Kranjc, Janez Skela, Matic Pavlič. Skupni evropski jezikovni okvir. Dodatek. Mojca Leskovec, Irena Samide (ur.): *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur. Zbornik povzetkov prispevkov konference. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 5.–7. oktober 2023*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 20.
- Ina Ferbežar, Nataša Pirih Svetina, Estera Možina, Urška Pavlič: *Začetna integracija priseljencev (ZIP). Izobraževalni program za odrasle. Posodobljena izdaja*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije. <https://arhiv.acs.si/programoteka/ZIP.pdf>
- Mateja Eniko, Ina Ferbežar: *Smernice za pripravo izvedbenih kurikulumov za neformalne izobraževalne programe slovenskega jezika na preživetveni ravni zaradi združevanja družine*. Ljubljana: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Odrasli/Programoteka/Prezivetvena-raven_smernice.pdf
- Svet Evrope, 2023: *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje. Dodatek (spletna izdaja)*. (Liljana Kač, Ina Ferbežar, Simona Kranjc, Janez Skela, Matic Pavlič). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>
- Svet Evrope, ALTE LAMI, 2023. Orodja za prepoznavanje oseb z nizko ravno pismenosti LAMI - LASLIAM. Slovenska verzija (Ina Ferbežar in Mateja Eniko). <https://www.alte.org/resources/Documents/LLAT%20-%20Slovenian%20version.pdf>

Damjan Huber

- Ina Ferbežar, Damjan Huber: Slovenščina za delo – ob delu. Mojca Leskovec, Irena Samide (ur.): *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Damjan Huber, Andraž Jež (ur.): *Slovenska literatura in umetnost v družbenih kontekstih: program, Simpozij Obdobja 42, Ljubljana, 15.–17. november 2023*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2023/11/obdobja-42_program-za-splet.pdf
- Damjan Huber (ur.): *Slovenski jezik, literatura, kultura in digitalni svet(ovi): vodnik po programu, 59. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana, 3.–14. 7. 2023*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2023/06/VodnikPo59SSJLK_splet.pdf
- Matej Klemen, Iztok Kosem, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak, Damjan Huber, Mateja Lutar: *Corpus of textbooks for learning Slovenian as L2 cckUUS 2.o*. Ljubljana: Centre for Slovene as a Second and Foreign Language, University of Ljubljana: Centre for Language Resources and Technologies, University of Ljubljana. <http://hdl.handle.net/11356/1878>
- Matej Klemen, Iztok Kosem, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak, Damjan Huber, Mateja Lutar: *Corpus of textbooks for learning Slovenian as L2 KUUS 2.o*. Ljubljana: Centre for Slovene as a Second and Foreign Language, University of Ljubljana: Centre for Language Resources and Technologies, University of Ljubljana. <http://hdl.handle.net/11356/1877>
- Mojca Stritar Kučuk, Helena Šter, Staša Pisek, Ivana Petric Lasnik, Jana Kete Matičič, Nataša Pirih Svetina, Daniela Preglau, Špela Arhar Holdt, Luka Krsnik, Tomaž Erjavec, Jasmina Pegan, Damjan Huber: *Slovene learner corpus KOST 2.o*. Ljubljana: Centre for Language Resources and Technologies, University of Ljubljana. <http://hdl.handle.net/11356/1887>
- Neža Marija Slosar: *Poučevanje ustreznega naglaševanja pri slovenščini kot drugem ali tujem jeziku in priprava onaglašenege gradiva za stopnjo B2. Magistrsko delo*. Somentor Damjan Huber. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Tanja Jerman

- Tanja Jerman, Katja Murn, Tina Jugović: *Mozaik slovenščine*. Uredila Mateja Lutar. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.

- Tjaša Alič, Tanja Jerman: Slovene Learning Online – spletni tečaj za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika. *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si

Damjana Kern Andoljšek

- Mihaela Knez (avtor, urednik), Damjana Kern Andoljšek (avtor, urednik), Tjaša Alič, Matej Klemen, Mateja Lutar, Mateja Eniko: *iČas 1: interaktivni učbenik za začetno učenje slovenščine*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Mihaela Knez, Damjana Kern Andoljšek, Matej Klemen, Eva Pori. Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih mladostnikov. Mojca Leskovec, Irena Samide (ur.): *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.

Matej Klemen

- Matej Klemen, Špela Arhar Holdt, Senja Pollak, Iztok Kosem, Eva Pori, Polona Gantar, Mihaela Knez: Building a CEFR-labeled core vocabulary and developing a lexical resource for Slovenian as a second and foreign language. Marek Medved, Michal Měchura, Carole Tiberius, Iztok Kosem, Jelena Kallas, Miloš Jakubiček, Simon Krek (ur.): *Electronic lexicography in the 21st century (eLex 2023): Invisible Lexicography. Proceedings of the eLex 2023 conference*. Brno: Lexical Computing CZ s.r.o. <https://elex.link/elex2023/wp-content/uploads/118.pdf>
- Mihaela Knez, Damjana Kern, Tjaša Alič, Matej Klemen, Mateja Lutar, Mateja Eniko: *iČas 1: interaktivni učbenik za začetno učenje slovenščine*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Matej Klemen, Mateja Eniko: Sodobna slovenska poezija kot izhodišče za ustvarjalno pisanje pri pouku slovenščine kot drugega in tujega jezika. *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Mihaela Knez, Matej Klemen, Simona Kranjc: Začetno učenje slovenščine v vrtcu. *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Tina Jugović, Matej Klemen: Znanja učiteljev slovenščine kot neprvega jezika. *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Mihaela Knez, Damjana Kern, Matej Klemen, Eva Pori: Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih mladostnikov. *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Polona Liberšar, Karin Marc, Sanja Pirc, Eva Šprager, Saša Poklač Vojtech: *Veronika Deseniška*. Uredili Matej Klemen, Magda Lojk in Mateja Lutar. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Eva Pori (glavni urednik), Mihaela Knez, Iztok Kosem, Špela Arhar Holdt, Matej Klemen, Rebeka Roblek, Karolina Zgaga: *Slovar za govorce slovenščine kot drugega in tujega jezika*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani, CJVT UL, CSDTJ UL. <https://lexonomy.cjvt.si/slovar-za-govorce-slovenscine-kot-dругega-in-tujega-jezika/>

Mihaela Knez

- Matej Klemen, Špela Arhar Holdt, Pollak Senja, Iztok Kosem, Eva Pori, Polona Gantar, Mihaela Knez: Building a CEFR-labeled core vocabulary and developing a lexical resource for Slovenian as a second and foreign language. Marek Medved idr. (ur.): *Proceedings of the eLex 2023 conference: Electronic lexicography in the 21st century*. Brno: Lexical Computing CZ. 654–668. <https://elex.link/elex2023/wp-content/uploads/118.pdf>
- Eva Pori (glavni urednik), Mihaela Knez, Iztok Kosem, Špela Arhar Holdt, Matej Klemen, Rebeka Roblek, Karolina Zgaga: *Slovar za govorce slovenščine kot drugega in tujega jezika*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani, CJVT UL, CSDTJ UL. <https://lexonomy.cjvt.si/slovar-za-govorce-slovenscine-kot-dругega-in-tujega-jezika/>

- Mihaela Knez (avtor, urednik), Damjana Kern Andoljšek (avtor, urednik), Tjaša Alič, Matej Klemen, Mateja Lutar, Mateja Eniko: *iČas 1: interaktivni učbenik za začetno učenje slovenščine*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Mihaela Knez, Damjana Kern Andoljšek, Matej Klemen, Eva Pori: Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih mladostnikov. Mojca Leskovec, Irena Samide (ur.): *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Martina Erhart, Stefan Oraže, Elizabeta M. Jenko: *Popolni par: družabna igra in učni pripomoček*. Uredili Mateja Lutar in Mihaela Knez. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Deutsch*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. English*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Hrvatski*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Español*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Italiano*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Français*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Tjaša Alič, Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez: *Slovene learning online 3. Po-russki*. Založba Univerze v Ljubljani. www.slonline.si
- Mihaela Knez, Matej Klemen, Simona Kranjc: *Začetno učenje slovenščine v vrtcu*. Mojca Leskovec, Irena Samide (ur.): *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.

Erika Kum

- Erika Kum: *Opirajo* (3. knjiga). Straža: samozaložba; Ljubljana Šmartno: Založba Dlan.
- Erika Kum: *Primerjava oblik in rabe poročanega govora v izbranih publicističnih in literarnih besedilih*. Magistrsko delo. Mentorica Mojca Smolej. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Erika Kum: Poznavanje in branje slovenskega leposlovja pri govorcih slovenščine kot drugega ali tujega jezika. Andraž Jež (ur.): *Slovenska literatura in umetnost v družbenih kontekstih. Obdobja 42*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Erika Kum, Jana Habjanič, Maruša Žibred, Irena Orel, Vera Smole: Slikovito izražanje v domačem govoru Maksa Pleteršnika: predstavitev istoimenskega projekta na posvetu Mednarodni dan slovarjev 2023, Vodnikova domačija pri Trubarju, Ljubljana, 17. 10. 2023.

Mateja Lutar

- Mihaela Knez, Damjana Kern, Tjaša Alič, Matej Klemen, Mateja Lutar, Mateja Eniko: *iČas 1: interaktivni učbenik za začetno učenje slovenščine*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Tanja Jerman, Katja Murn, Tina Jugović: *Mozaik slovenščine*. Uredila Mateja Lutar. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Polona Liberšar, Karin Marc, Sanja Pirc, Eva Šprager, Saša Vojtech Poklač: *Veronika Deseniška*. Uredili Matej Klemen, Magda Lojk in Mateja Lutar. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.
- Martina Erhart, Stefan Oraže, Elizabeta Jenko: *Popolni par: družabna igra in učni pripomoček*. Uredili Mateja Lutar in Mihaela Knez. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani.

Mojca Nidorfer

- Mojca Nidorfer, 2023: Lidija Arizankovska. Prejemnica prvega Toporišičevega priznanja red. prof. dr. Lidija Arizankovska. *Jezik in slovstvo* 68/1. 83–91.
- Mojca Nidorfer, 2023: Slovenistike na Poljskem v okviru programa Slovenščina na tujih univerzah Republike Slovenije. Monika Gawlak idr. (ur.): *Polsko-słoweński dialog międzykulturowy/Slovensko-poljski medkulturni dialog*. Wyd. 1. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Biblioteka Przekładów Literatur słowiańskich. 237–249.

- Jožica Jožef-Beg, Barbara Grabnar, Sanja Kostanjšek, Mojca Nidorfer, 2023: *Slovenščina 1. Samostojni delovni zvezek za 1. letnik gimnazij in srednjih strokovnih šol*. 1. izd. Ljubljana: DZS.

Eva Pori

- Eva Pori (glavni urednik), Mihaela Knez, Iztok Kosem, Špela Arhar Holdt, Matej Klemen, Rebeka Roblek, Karolina Zgaga: *Slovar za govorce slovenščine kot drugega in tujega jezika*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani, CJVT UL, CSDTJ UL. <https://lexonomy.cjvt.si/slovar-za-govorce-slovenscine-kot-dругega-in-tujega-jezika/>
- Eva Pori, Mihaela Knez, Iztok Kosem, Špela Arhar Holdt, Matej Klemen, Polona Gantar, Karolina Zgaga, Rebeka Roblek: *A1 Core Vocabulary with Lexical Information for Slovenian 1.0*. Slovenian language resource repository CLARIN.SI. <http://hdl.handle.net/11356/1896>
- Matej Klemen, Špela Arhar Holdt, Pollak Senja, Iztok Kosem, Eva Pori, Polona Gantar, Mihaela Knez: Building a CEFR-labeled core vocabulary and developing a lexical resource for Slovenian as a second and foreign language. Marek Medved' idr. (ur.): *Proceedings of the eLex 2023 conference: Electronic lexicography in the 21st century*. Brno: Lexical Computing CZ. 654–668. <https://elex.link/elex2023/wp-content/uploads/118.pdf>
- Mihaela Knez, Damjana Kern, Matej Klemen, Eva Pori: Nadgradnja učnega gradiva Čas za slovenščino 1 v digitalnem okolju in prilagoditev gradiva za pouk slepih mladostnikov. Mojca Leskovec, Irena Samide (ur.): *Z jeziki danes za jutri: aktualni izzivi poučevanja jezikov, literatur in kultur: zbornik povzetkov prispevkov konference*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 36.
- Eva Pori: *Dinamika razmerij med glasom in telesom v slovenskih uprizoritvenih umetnostih druge polovice 20. stoletja*. Doktorska disertacija. Ljubljana: Akademija za gledališče, radio, film in televizijo.
- Špela Arhar Holdt, Iztok Kosem, Eva Pori, Vojko Gorjanc, Simon Krek, Polona Gantar: Negativno zaznamovano besedišče v Slovarju sopomenk sodobne slovenščine 2.0. *Slovenščina 2.0: empirične, aplikativne in interdisciplinarne raziskave*. 8–32. <https://journals.uni-lj.si/slovenscinaz/article/view/12062>
- Eva Pori, Špela Arhar Holdt (ur.): *Popravljanje jezika in besedil – učiteljska povratna informacija v šolski praksi: zbornik konference*. Ljubljana: Založba Univerze V Ljubljani. <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/book/500>
- Špela Arhar Holdt, Eva Pori, Iztok Kosem: Prihodnost korpusa Šolar. Špela Arhar Holdt, Simon Krek (ur.): *Razvoj slovenščine v digitalnem okolju*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 61–91. <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/view/522/852/9442>
- Špela Arhar Holdt, David Bordon, Jaka Čibej, Kaja Dobrovoljc, Polona Gantar, Jakob Lenardič, Tina Munda, Eva Pori, Nejc Robida, Luka Terčon, Slavko Žitnik: *Slovenski učni korpus: množici SUK 1.0 in Janes-Tag 3.0: poročilo projekta Razvoj slovenščine v digitalnem okolju: aktivnost DS1.2*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Center za jezikovne vire in tehnologije. https://www.cjvt.si/rsdo/wp-content/uploads/sites/18/2023/06/RSDO_Kazalnik_SUK_v2.pdf
- Špela Arhar Holdt, Iztok Kosem, Eva Pori, Tina Munda, Mojca Stritar Kučuk, Ines Voršič, Tomaž Petek, Polonca Šek, Luka Krsnik: *Šolar 3.0: korpus šolskih pisnih besedil: poročilo projekta Razvoj slovenščine v digitalnem okolju: aktivnost DS1.6*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Center za jezikovne vire in tehnologije. https://www.cjvt.si/rsdo/wp-content/uploads/sites/18/2023/06/RSDO_Kazalnik_Solar_v2.pdf
- Špela Arhar Holdt, Polona Gantar, Iztok Kosem, Eva Pori, Marko Robnik Šikonja, Simon Krek: Thesaurus of Modern Slovene 2.0. Marek Medved' et al. (ur.): *Proceedings of the eLex 2023 conference: Electronic lexicography in the 21st century*. Brno: Lexical Computing CZ. 366–381. <https://elex.link/elex2023/wp-content/uploads/82.pdf>
- Eva Pori, Špela Arhar Holdt: Uvodnik v zbornik Popravljanje jezika in besedil – učiteljska povratna informacija v šolski praksi. Eva Pori, Špela Arhar Holdt (ur.): *Popravljanje jezika in besedil – učiteljska povratna informacija v šolski praksi*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 15–16. <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/view/500/832/9282>
- Eva Pori (glavni urednik 2018–): *Kolokacijski slovar sodobne slovenščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. <https://viri.cjvt.si/kolokacije/slv/#>

Letno poročilo 2023
Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Pripravili: Sodelavke in sodelavci Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Uredila: Mateja Lutar

Oblikovanje in prelom: Lavoslava Benčič

Založila: Založba Univerze v Ljubljani

Za založbo: Gregor Majdič, rektor

Izdala: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ; Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko

Za izdajatelja: Mojca Schlamberger Brezar, dekanja

Ljubljana, julij 2024

Publikacija je brezplačna in dostopna na <https://centerslo.si>.

ISSN 1581-9442

www.centerslo.si

ISSN 1581-9442

